tevhid

Cemâziye'l Evvel 1440

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | ŞUBAT '19 | YIL: 8 | SAYI: 79 | FİYATI: 7₺ | ISSN: 2148-4635

KORKULARIMIZI NASIL TERBİYE EDEBİLİRİZ?

BAŞYAZI '04

Mushaflı Meallerimiz Çıktı!

Sipariş Verdiniz mi?

+90 530 401 81 81

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Es- Selamu Aleykum Ve Rahmetullah

Dergimizin 79. sayısıyla sizin ile beraberiz.

Halis Hocamız "Hasbihal" yazılarında bu ay şu soruları yanıtlıyor:

Soru: Put veya putlaştırılmış resim bulunan ortamda bulunmanın hükmü nedir? Böyle bir ortamda dünyevi sebeplerle bulunmam (açık öğretim sınavı, ehliyet kursu, İngilizce kursu, alışveriş gibi) dinime zarar verir mi?

Soru: Yıllardır sürekli baskıya maruz kalıyoruz. defalarca evlerimiz basıldı. yaşananlar beni kuşkulu ve tedirgin bir insan yaptı. Zamansız çalan her kapı beni korkutuyor. Telaşım ve korkum evde ve eğitim ortamında çocuklara geçiyor. Bana nasihat eder misiniz?

Soru: Siz cezaevindeyken arkanızdan konuşan siz çıktıktan sonra sus pus olanlar hakkında ne söylemek istersiniz?

Soru: Cemaatten kendiliğinden ayrılıp giden ve cemaat hakkında yalan yanlış konuşanların cemaate ne gibi olumsuz etkileri olmuştur?

Soru: Cemal Kaşıkçı hadisesi, sarı yelekliler, AKP-Fetö kavgası, AKP-MHP ittifakı gibi konularda gündemi değerlendirebilir misiniz?

Soru: Toplum ve dünya gidişatını "Fe eyne tezhebun/Bu gidiş nereye?" ayeti bağlamında değerlendirebilir misiniz?

Soru: Hayatınızda "Dönüm Noktam" dediğiniz bir olay var mı? var ise anlatır mısınız?

Feriduddin Aydın Hocamız "Millî ve Dinsel Bir Şablon Olarak Müslümanlık" başlığını 'İslam ile Müslümanlık aynı şey mi?' bağlamında ele alıyor.

Güzel ahlakın ödülü yazısı ile Faruk Furkan Hocamız ahlak yazılarına, "Hicret Sırasında Gerçekleşen Olaylar Hakkında Birkaç Değerlendirme" yazısı ile Enes Yelgün Hocamız siyer yazılarına ve Konmayı bilmeli yazısı ile Özcan Hocamız kısa surelerin tefsirine devam ediyorlar.

Kerem Çağlar ağabeyimiz de "Sorun" kelimesi ile tabir edilmeye en uygun olan sosyal medya ve zararları hususuna "Sosyal Medya, Asosyal Nesil ve Sorumluluğumuz" yazısında değiniyor.

Burada zikrettiğimiz veya zikretmediğimiz tüm yazarlarımıza teşekkürlerimizi sunuyor ve siz kıymetli okuyucularımızı dergimiz ile baş başa bırakıyoruz. Selametle kalın...

Editör

tevhid

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.net
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik İçin
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Mavi Ay Ofset, Litros yolu 2. Mat. Sit.
Giriş kat 1BF2 Topkapı/İSTANBUL
0 (212) 613 47 65

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları, Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Kazım Karabekir Mh. 2061. Sk. No: 18 06794 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Koçibey Cd. Armoni İş Mer. No: 14/D 65100 İpekyolu/VAN 0543 225 50 45

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Yeşilkent Mh. Balık Yolu Cd. 3/G Sk. No: 1 Kat: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi: İsmetpaşa Mh. 90. Sk. No: 4 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır: Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 Tuşba/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Kazım Karabekir Mh. 2061. Sk. No: 18 06794 Etimesgut/ANKARA

Cemâziye'l Evvel 1440 | ŞUBAT '19
Yıl: 8 | Sayı: 79 | Fiyatı: 7 TL
ISSN: 2148-4635

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

tevhid

İÇİNDEKİLER

Korkularımızı Nasıl Terbiye Edebiliriz?

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

Tevekkül kadar korkuyu silip atan ve kalpleri cesaretle dolduran bir şey yoktur. Sırtınızı Allah'a dayıyor ve karşınıza insanları alıyorsunuz. İbni Mesud'un dediği gibi hissediyorsunuz: "Vallahi, Allah düşmanları hiç bu kadar gözümde küçülmemiştir..." Siz Kur'an okuyorsunuz, onlar sizi dövüyor, vücudunuzda kanamayan yer yok ama onları küçük görüyorsunuz! Niye? Çünkü dayandığınız varlık o kadar büyük ki O'nun karşısındaki her şey küçük kalıyor.

Allah'ın adıyla

Allah'a hamd, Resûl'e salât ve selam olsun.

Es-selamun aleykum ve rahmetullahi ve berakatuhu

Kıymetli Kardeşlerim!

Rabbim sizleri afiyet içinde kılsın. Sizi sevsin ve sizlerden razı olsun. Aralık ayı sonunda zulme uğrayan, *"Rabbim Allah'tır."* dedikleri için tutuklanan kardeşlerime ve ailelerine sabır ihsan eylesin, ayaklarını sabit kılsın. İmtihanı, onlar ve aileleri için dünya ve ahiret hayırlarına vesile kılsın.

Ben, hamd olsun iyiyim. Siz kardeşlerime daima duacıyım, sizlerden de dua beklemekteyim. Kardeşlerimin zulme uğramasına üzülsem de yüce Allah'ın lütuf ve ihsanıyla gelecek yardımı gözlemekteyim. Hasbunallah ve ni'mel vekil ni'mel Mevla ve ni'mel nasir.

Şimdi müsaadenizle sorulara geçmek istiyorum:

Soru: Put veya Putlaştırılmış Resim Bulunan Ortamda Bulunmanın Hükmü Nedir? Böyle Bir Ortamda Dünyevi Sebeplerle Bulunmam (Açık Öğretim Sınavı, Ehliyet Kursu, İngilizce Kursu, Alışveriş vb.) Dinime Zarar Verir mi?

Put, Allah'ın dışında ibadet edilen her şeydir. Canlı veya cansız olması, küçük ya da büyük olması, taş ya da ağaç olması, heykel ya da resim olması arasında fark yoktur.

Asıl olan, muvahhidin puttan, putperestten ve onların tapınmasından teberri etmesi ve uzak olmasıdır.

Allah Resûlü'ne ilk indirilen emirlerin bir kısmında şöyle buyurulur.

"Ey örtüsüne bürünen! Kalk ve uyar! Ve yalnızca Rabbini tekbir et (yücelt!) Elbiseni temiz tut. ***Pislikleri (putları, şirki ve müşrikleri) terk et.*** *Daha fazlasını elde etmek isteğiyle iyilik yapma. Rabbin için sabret."* [1]

"... Pislik olan putlardan uzak durun! Yalan sözden de uzak durun!" [2]

Kafirûn Suresi ise tüm bu beraatleri bir araya toplar. Nebi *(sav)*, kendisine bir amel öğretmesini isteyen sahabiye, gece yatağına girince bu sureyi okumasını tavsiye eder. Gerekçesini de şu sözlerle açıklar: *"Çünkü o şirkten beraattir."* [3]

Bu surede kâfirlerden, onların ibadet ettikleri putlardan/tağutlardan, ibadetlerinden/şirklerinden ve üzerinde oldukları dinden beraat vardır.

"De ki: 'Ey Kâfirler! Ben, sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz. Ben de sizin ibadet ettiklerinize ibadet edecek değilim. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim bana.' " [4]

Beraat Ne Demektir?

Daha açık bir ifadeyle; ne yaptığımız takdirde bu sayılanlardan teberri etmiş oluruz?

- *Yapılanın şirk olduğunu bilmeliyiz. Yapanın müşrik olduğuna kanaat etmeliyiz. Kendine ibadet edilenin "tağut" olduğuna itikad etmeliyiz. Bu eylem ve söylemleri hayatımızdan çıkarmalıyız. Onların dininden uzak durmalıyız. Yapılanların batıl olduğuna inanmalıyız. İşte bu şartlar yerine geldiğinde teberri gerçekleşmiş olur.*

1. 74/Müddessir, 1-7
2. 22/Hac, 30
3. Tirmizi 3403
4. 109/Kafirûn, 1-6

Putun olduğu ortamda bulunmaya gelince; bunu iki kısma ayırabiliriz:

a. Tapmak, ibadet ayinine katılmak, saygı duruşunda bulunmak, puta kurban kesmek gibi ibadetlere iştirak etmektir. Bu, Allah'ın dışında bir varlığa ibadet olduğundan sahibini dinden çıkarır.

b. Şirk eylemi ve şirk ayinine katılmadan, putun bulunduğu ortamda bulunmak; put olan ortamda alışveriş yapmak, oturup sohbet etmek, sınava girmek, orada buluşmak ise kişiyi dinden çıkarmaz; dinine zarar da vermez.

Yapılanın şirk olduğunu bilmeliyiz. Yapanın müşrik olduğuna kanaat etmeliyiz. Kendine ibadet edilenin "tağut" olduğuna itikad etmeliyiz. Bu eylem ve söylemleri hayatımızdan çıkarmalıyız. Onların dininden uzak durmalıyız. Yapılanların batıl olduğuna inanmalıyız. İşte bu şartlar yerine geldiğinde teberri gerçekleşmiş olur.

Çünkü Kâbe'de üç yüz altmış (360) put olmasına ve putlara ibadet ediliyor olmasına rağmen Allah Resûlü *(sav)* orada tavaf yapar, oturur, ashabıyla sohbet eder, insanlara din anlatır, alışveriş yapardı. Buna dair hadis ve siyer kitaplarında onlarca örnek vardır. Siyere ilgisi olan –ki siyer farz olan ilim kapsamındadır- kardeşlerim, mezkur örnekleri biliyorlar. Hatta hicretin 6. yılında yapılan Hudeybiye Antlaşması ve Müslimlerin bir yıl sonra yaptığı kaza umresi dahi tek başına yeterli bir örnektir. Zira Kâbe'de putlar dikili olmasına rağmen umre yapılmıştı. Ancak müminler umrelerini ataları İbrahim'in sünnetine uyarak, tevhid üzere ifa etmişlerdi. Mekke'de üç gün kalmışlar ve Medine'ye dönmüşlerdi.

Demek ki itikadı açık olan ve putlardan teberri etmiş birinin putun bulunduğu ortamda olması, dinine zarar vermez.

Burada parantez açıp çocuklarla ilgili bir meseleye temas etmek istiyorum. Çocuk tevhid ile şirki birbirinden ayıramaz. Put nedir, puta tapmak nedir, puta sevgi beslemek nedir, bu kavramları bilemez. Yanlış bir davranışta bulunabilir, puta sevgi duyabilir, kalbi ve fıtratı kirlenir. Bu nedenle çocukları böyle ortamlardan uzak tutmak gerekir. Çocuk mükellef olmasa da, ebeveyn onları korumakla mükelleftir. Sorumluluk ebeveyne aittir. Çocuk, Ali *(r.a)* gibi, tevhidi ve şirki bir yetişkinden daha iyi anlıyor ve itikadını ortaya koyabiliyorsa yetişkin hükmünde olur, böyle bir ortamda bulunmak –saydığımız şartlar dâhilinde- çocuğa zarar vermez.

Soru: Yıllardır Sürekli Baskıya Maruz Kalıyoruz. Defalarca Evlerimiz Basıldı. Yaşananlar Beni Kuşkulu ve Tedirgin Bir İnsan Yaptı. Zamansız Çalan Her Kapı Beni Korkutuyor. Telaşım ve Korkum Evde ve Eğitim Ortamında Çocuklara Geçiyor. Bana Nasihat Eder misiniz?

Rabbim, korkunuzu emniyete çevirsin. Bizleri, bu zalimlere fitne kılmasın ve rahmetiyle bizi kâfir topluluktan kurtarsın. Allahumme âmin.

Şu an yaşıyor olduklarımız ve hissettikleriniz bize özel değildir. Allah'a ve Resûl'e savaş açmış müstekbirler, her dönemde, muvahhidlere aynı şeyleri yaşatmıştır. İşte bakın, Musa'nın *(as)* yanında yer alan gençlere, bizlerle aynı duyguları yaşamışlardır.

"Kavminden bir grup genç dışında kimse Musa'ya iman etmedi. (O gençler de) Firavun'un ve ileri gelenlerin kendilerine işkence etmesinden korkarak iman etmişlerdi. Çünkü Firavun, yeryüzünde üstünlük taslayan bir despot ve haddi aşan bir taşkındı." [5]

Sihirbazlar, tüm güçlerini birleştirip ipleri saldığında, Musa'da *(as)* aynı duyguları yaşamıştı.

"Demişti ki: '(Hayır!) Bilakis, önce siz atın!' (Birde ne görsün) ipleri ve asaları yaptıkları büyü nedeniyle gerçekten hareket ediyor gibi geldi ona. Musa, içinden bir korku duymaya başlamıştı." [6]

Allah Resûlü *(sav)* dahi, bazı geceler endişeleniyor ve: *"Ashabımdan salih biri beni korusaydı."* diye temenni ediyordu.[7] Medine'de öyle zamanlar oldu ki, Allah Resûlü *(sav)* Müslimlerin nüfus sayımını istedi. Sahabi şaşırdı ve: *"Bin beş yüz dokuz (1509) kişi olmamıza rağmen bizim için korkuyor musun?"* dediler. Nebi: *"Bilemezsiniz, belki bir gün imtihan olursunuz."* diye karşılık verdi. Dediği gibi de oldu. Öyle günler oldu ki; namazlarını korkarak ve gizli kılmak durumunda kaldılar.[8]

Hiç düşündünüz mü, neden cennet ehli için *"Onlara korku ve hüzün yoktur."* nimeti çokça zikredilir? Çünkü dünyada en çok yaşadıkları duygu, hüzün ve korkudur. Bu sebeple cennette korku ve hüzne yer yoktur ve bu defalarca Kur'an'da tekrar eder.

Bu açıklamadan sonra, önemli bir meseleyi konuşalım:

Evet, kişinin can ve mal emniyetinin olmadığı yerde korkması normaldir. Ancak bu korku duygusu mutlaka yenilmeli ve kalpten sökülüp atılmalıdır. Zira duyguların en tehlikelisi korkudur. Aklı örter, imanı örter, insanlığı örter... Korku galebe çaldı mı, korku sahibi mümin, akıllı ve onur sahibi bir insana yakışmayan davranışlar sergiler.

Kendini küçük düşürür, kardeşlerine zarar verir, itirafçı (daha yerinde bir ifade ile iftiracı) olup dinle tüm bağını kesebilir. Ki kendilerini kurtarmak için yüzlerce insana iftira eden insanlar, korkularını terbiye edememiş, korkuları nedeniyle küçük düşmüş insanlardır.

Korkuyu Nasıl Terbiye Edelim?

a. Allah'a Tevekkül

Musa *(as)*, korkan gençlere iman ve teslimiyetten kaynaklı tevekkülü emrediyordu:

5. 10/Yûnus, 83

6. 20/Tâhâ, 66-67
7. Buhari 7231, Müslim 2410
8. Bk. Buhari 3060, Müslim 149

"Musa demişti ki: 'Ey kavmim! Şayet Allah'a inanıp O'na teslim olduysanız yalnızca O'na tevekkül edin.' " [9]

Allah'a tevekkül etmek... Allah'ı *(cc)* vekil kabul edip O'na dayanmak... *"Rabbim! İşimi sana havale ettim"* deyip O'nun kulunu zayi etmeyeceğine yakinen inanmak...

Allah'a *(cc)* tevekkül, O'nu hakkıyla tanımanın semeresidir.

O'nu *(cc)* tanımadan, O'nu vekil edinemeyiz. Şunu diyebilirim ki tevekkül kadar korkuyu silip atan ve kalpleri cesaretle dolduran bir şey yoktur. Sırtınızı Allah'a dayıyor ve karşınıza insanları alıyorsunuz. İbni Mesud'un dediği gibi hissediyorsunuz: *"Vallahi, Allah düşmanları hiç bu kadar gözümde küçülmemiştir..."* Siz Kur'an okuyorsunuz, onlar sizi dövüyor, vücudunuzda kanamayan yer yok ama onları küçük görüyorsunuz! Niye? Çünkü dayandığınız varlık o kadar büyük ki O'nun karşısındaki her şey küçük kalıyor.

"Çünkü Allah, iman edenlerin velisidir/dostudur. Kâfirlerin ise dostu yoktur." [10]

b. Korkunun Üstüne Gitmek ve Üstünlük Hissi

Sihirbazlar karşısında korkuya kapılan Musa'ya *(as)*, Allah *(cc)* bu öğüdü verdi:

"Musa, içinden bir korku duymaya başlamıştı. Buyurduk ki: 'Korkma! Şüphesiz ki sen, elbette, üstün olansın.' " [11]

Korkma!

Korkuların üstüne gitmek, onunla yüzleşmek ve ona meydan okumak korkunun panzehiridir. Çünkü korku şeytandandır. Vesvese, zan ve süslü yalanlarla onu büyütür; bir balon misali şişirip kalbi ve aklı esir almasını sağlar. Üstüne gitmek, meydan okumak ve yüzleşmek ise gerçek bir adımdır. Batıl ve boş olan, gerçek ve somut olanın karşısında direnemez. Adım attıkça, korkuların boş ve anlamsız olduğunu anlarız. Cesaretle üstüne gittikçe, bizi korkutan şeylerin bizden korktuğunu, korktukları için bize baskı yaptıklarını fark ederiz. Allah düşmanları karşısında Abdullah b. Mesud'un duygularını yaşarız.

Üstün olan sensin!

Mümin, yüceler yücesi El-Aliy olan Allah'ın kuludur. O'na *(cc)* imanı oranında üstündür. Çoğumuz bu üstünlüğü hissedemiyoruz maalesef. Böyle olunca da, sayı ve alet çokluğunu üstünlük zannediyoruz. Birini kendinizden üstün görünce, istemeseniz de kalp ona boyun eğiyor, teslim oluyor ve ondan korkmaya başlıyorsunuz.

Uhud yenilgisi yaşanınca, Allah müminleri şöyle teselli etmişti:

"Gevşemeyin, üzülmeyin! Şayet inanıyorsanız üstün olan sizlersiniz." [12]

Korkuların üstüne gitmek, onunla yüzleşmek ve ona meydan okumak korkunun panzehiridir. Çünkü korku şeytandandır.
Vesvese, zan ve süslü yalanlarla onu büyütür; bir balon misali şişirip kalbi ve aklı esir almasını sağlar. Üstüne gitmek, meydan okumak ve yüzleşmek ise gerçek bir adımdır.

Mümin; yense de yenilse de, az da olsa çok da olsa her hâlükârda üstündür. Çünkü mümindir. Üstünlüğün kaynağı olan imana sahiptir. Galiba bunu unutuyoruz. Hatırlamamız ve birbirimize hatırlatmamız lazım.

c. Kadere İman!

Korkuyu yenmenin yollarından biri; her şeyin Allah'ın yanında yazılı olduğunu, O'nun izni ve iradesi olmadan hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceğini ve başımıza ancak kaderimizde olanın geleceğini bilmektir.

"Yeryüzünde veya nefislerinizde meydana gelen her musibet, onu yaratmadan önce mutlaka bir Ki-

9. 10/Yûnus, 84
10. 47/Muhammed, 11
11. 20/Tâhâ, 67-68
12. 3/Âl-i İmran, 139

Allah'ın takdir ettiği neyse başa gelecek odur. Bizim korkumuz Allah'ın takdirini değiştirmez. Yalnızca bize zarar verir. Bizi küçültür, mümine ve akıllı insana yakışmayan davranışlar sergileriz.
Cesur olmamız da Allah'ın kaderini değiştirmez. Ne yazılmışsa onu yaşarız. Ama cesaret bizi onurlu kılar. İmana ve akla yakışan davranışlar sergileriz. Seçim bizimdir!

tap'ta yazılıdır. Şüphesiz ki bu, Allah'a kolaydır. (Her şeyin Levh-i Mahfuz'da yazılı olması) elinizden kaçana üzülmemeniz, size verilenle de şımarmamanız içindir. Allah, kibirli ve böbürlenen kimseleri sevmez." [13]

Her şeyin yazılı olduğuna ve Allah'ın *(cc)* ilmi dâhilinde gerçekleştiğine inanırsak rahatlarız. Bize zarar vermeye çalışanın da Allah'ın emrine tabi olduğunu biliriz. Başımıza bir musibet geldi mi, korkmayız ve üzülmeyiz. Elimizden kaçan her neyse, onun bir kader olduğuna, yer ve gök yaratılmadan elli bin yıl önce yazıldığına inanırız.[14] Korksak dahi, o kaderi yazana sığınır, O'nun rahmetine güveniriz. Her şeyi bu denli ince ve detaylı planlayan ilmin, bizi unutmayacağını ve zayi etmeyeceğini düşünürüz. Bu bilinç sayesinde korkunun, hüznün ve şımarıklığın esiri olmayız.

İslam orduları, o günün süper gücü kabul edilen Rumlarla karşılaşınca, bazıları çok korktu. Terbiye edilmemiş korkuları hastalık olup kalplerine, şüphe olup dillerine yansıdı. Şöyle dediler:

"Sana bir güzellik/iyilik isabet etse onların hoşuna gitmez. Başına bir musibet gelecek olsa: 'Biz önceden tedbirimizi almıştık.' der ve sevinç içinde arkalarına dönüp giderler." [15]

Müminler ise şu cevabı verdi:

"De ki: 'Allah'ın yazdığından/takdir ettiğinden başkası başımıza gelmez. O, bizim Mevlamızdır. (Öyleyse) müminler, yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.' " [16]

Allah'ın takdir ettiği neyse başa gelecek odur. Bizim korkumuz Allah'ın takdirini değiştirmez. Yalnızca bize zarar verir. Bizi küçültür, mümine ve akıllı insana yakışmayan davranışlar sergileriz. Cesur olmamız da Allah'ın kaderini değiştirmez. Ne yazılmışsa onu yaşarız. Ama cesaret bizi onurlu kılar. İmana ve akla yakışan davranışlar sergileriz. Seçim bizimdir!

Allah Resûlü'nün İbni Abbas'a olan tavsiyesini hiç unutmayalım, her korktuğumuzda bu hikmet pınarından içelim. Eminim kalbimizin susuzluğunu giderecektir.

Abdullah bin Abbas'tan şöyle dediği rivayet edildi: "Bir gün Peygamber'in arkasındaydım. Şöyle buyurdu: 'Ey çocuk sana birkaç kelime öğreteceğim: Sen Allah'ı (dinini) koru ki Allah'ta seni korusun, sen Allah'ı (dinini) koru ki Allah'ı karşında bulasın. İstediğin zaman Allah'tan iste, yardım dilediğin zaman Allah'tan yardım dile. Bil ki ümmet eğer sana bir şeyle fayda vermek üzere toplansa, sana ancak Allah'ın senin lehine yazdığı şey ile fayda verebilirler, ve eğer sana bir şey ile zarar vermek üzere toplansa ancak Allah'ın senin aleyhine yazdığı şeyle sana zarar verebilirler. Kalemler kaldırıldı ve ve sahifeler kurudu.' " [17]

d. Allah'tan Korkmak

"İşte bu şeytan, ancak kendi dostlarını korkutur.

13. 57/Hadîd, 22-23
14. Bk. Müslim 2653
15. 9/Tevbe, 50
16. 9/Tevbe, 51
17. Tirmizi 2516

Ondan korkmayın! Şayet müminler iseniz yalnızca benden korkun." [18]

Korku şeytandandır. Bunu hiç unutmayalım. Şeytandan olan her şey bir vesveseden, şişirilmiş/süslenmiş batıl sözden ibarettir. Allah'a *(cc)* sığınana, korkusunu Allah'a yönlendirene, O'ndan yardım isteyene şeytanın vesvesesi zarar vermez.

Korkunun mahalli kalptir. Kalp, boşluk kabul etmez. **O, korkma fıtratıyla yaratılmıştır**. Allah korkusundan uzaklaştı mı boşluk hisseder. O boşluğu doldurmak için yapay korkular aramaya koyulur. Şeytan burada devreye girer. İnsanı Allah'tan uzaklaştıracak ne kadar yapay korku varsa kalbe üfler. Korku korkuyu besler; İnsan her şeyden korkmaya başlar. Rızkından korkar, dostlarından korkar, ailesinden korkar, devletten korkar, hastalıklardan korkar, vehmedilmiş musibetlerden korkar...

Korku; şeytanın insanı esir aldığı, Allah'tan uzaklaştırıp itikadını ve ahlakını bozduğu tehlikeli bir duygudur. Bundan kurtulmanın yolu, Allah'tan korkmaktır. Onun *(cc)* emir ve nehiylerini yerine getirmek, O'nun azabından sakınmaktır. Kalp, fıtri korkusunu buldu mu, yapay korkular orada tutunamaz. Bir diğer yolu ise her korku hissettiğimizde şeytandan Allah'a sığınmaktır. Şeytan, Allah'tan korkmayan ve çokça Allah'a sığınmayan korunaksız, sahipsiz insanları korkutur.

Soru: Siz Cezaevindeyken Arkanızdan Konuşan Siz Çıktıktan Sonra Sus Pus Olanlar Hakkında Ne Söylemek İstersiniz?

"Selam" demek isterim.[19]

Soru: Cemaatten Kendiliğinden Ayrılıp Giden ve Cemaat Hakkında Yalan Yanlış Konuşanların Cemaate Ne Gibi Olumsuz Etkileri Olmuştur?

Allah'a hamd olsun ki cemaat tevhid ve sünnet yolunda hizmetlerine devam ediyor. Bahse konu insanlar ise; kimi mürted olup cahiliyeye döndü, kimi kör sancaklara savruldu, kimisi itirafçı oldu (yani mürted), kimisi de kendi gibilerle gönül eğlendiriyor...

Manzara bu! Bu neticeye göre soruda mantık hatası var, onu düzeltelim. Soru şöyle olmalıydı: *"... yapanlar ne tür olumsuzluklarla karşılaştılar?"*

Hemen belirtelim ki; bir insan itikadi, menheci veya ahlaki sebeplerden ötürü herhangi bir cemaatten ayrılabilir. Bu gayet normaldir. Veya bir cemaat de ıslah edemediği ve Müslimlere zarar veren insanları uzaklaştırabilir.

Bir cemaatten meşru sebeplerle ayrılan veya uzaklaştırılan, buna rağmen istikametini koruyan örnekler vardır. Normal olmayan nedir? Cemaat olsun birey olsun ayrıldıktan sonra yalana ve iftiraya başvurmaktır. Bir insan veya yapı yalan söyleyerek Allah'ı *(cc)* öfkelendirir. Takdir edelim ki Allah'ın öfkesiyle yola koyulan hayırlı bir menzile ulaşmayacaktır. Zira daha ilk adımda yalan söyleyen, iftirada bulunan, şeytanı ve nefsi kılavuz edinmiş, onun yönlendirmesiyle hareket etmiştir. Kılavuzu şeytan/nefis olan ise hüsrana ve dalalete mahkûmdur.

Bir diğer açıdan şunu söyleyebilirim: Nankörlük bir ahlaktır ve üç kısma ayrılır. Allah'a karşı, insanlara karşı ve nefsine karşı nankörlük... Üç kısım da birbirine bağlıdır, ayrılmaz. Bir insan kardeşlerine karşı nankörse; o, Allah'a karşı da nankördür, nefsine karşı da nankördür. Böyle bir insan nerede olursa olsun, kendine ve çevresine zarar verecektir.

Buradan şöyle bir ders çıkardım: Davet merkezlerine gelen ve geldiği ortam hakkında ileri geri, ölçüsüzce konuşan insanlara dikkat edelim. Böyleleri ile alakalı zihnimize bir soru işareti koyalım. Arkadaşlarımızı durumdan haberdar edelim. Cemaat bu ahlaka sahip insanları uyarır. Şayet hata, bilgisizlikten kaynaklıysa nankörlüğün çirkinliği ve vefanın gerekliliği anlatılır; cehaletten kaynaklı hata şeri bilgiyle giderilir.

Nankörlük, bilgisizlikten değil de ahlaki bir hasletse; böyle insanları davet merkezlerinden uzaklaştıralım. Zira nankörlük ahlakı, pusuda bekleyen düşman gibidir. Fırsat bulduğunda harekete geçer, size de zarar verir.

18. 3/Âl-i İmran, 175
19. "Rahmân'ın kulları yeryüzünde tevazu ile yürür. Cahiller kendilerine sataştığı zaman: 'Selam olsun size!' derler." (25/Furkân, 63)

Soru: Cemal Kaşıkçı Hadisesi, Sarı Yelekliler, AKP-Fetö Kavgası, AKP-MHP İttifakı Gibi Konularda Gündemi Değerlendirebilir misiniz?

Soru: Toplum ve Dünya Gidişatını "Fe Eyne Tezhebun/Bu Gidiş Nereye?" Ayeti Bağlamında Değerlendirebilir misiniz?

Mezkûr başlıkları tek tek ele alıp tafsilatlandırmak yerine, bu olaylara sebep olan arka plana ışık tutmak isterim. Siyasete yön veren arka plan anlaşıldığında; dünyanın tamamında benzer gündemlerin farklı tezahürleri olduğunu görürüz.

a. Toplum ve Dünya Gidişatını En'âm Suresi 44. Ayet Işığında Anlayabiliriz

"Kendilerine hatırlatılan (öğüdü) unuttuklarında üzerlerine her şeyin kapılarını açtık. Kendilerine verilenlerle sevinmeye/şımarmaya başlayınca onları ansızın yakalayıverdik. (Azabı gördüklerinde kurtulmaya dair) tüm ümitlerini yitirenlerden oldular." [20]

Dünya devletleri (ve toplumlar) şu an ayetin birinci kısmını yaşıyorlar. Şirk ve masiyetten kaynaklı refah/bolluk.

Biliyorsunuz, refah ve bolluk iki sebepten olabilir. İlki; iman ve takvadan kaynaklı bolluktur.

"Şayet o beldenin halkı iman edip (Allah'tan) korkup sakınsalardı, göğün ve yerin bereket (kapılarını) onlara açardık. Fakat yalanladılar. Biz de onları kazandıkları (günahlara) karşılık (azapla) yakalayıverdik." [21]

Bu bolluk, bereket bolluğudur. Huzur getiren, toplumu kaynaştıran, sevgi bağlarını güçlendiren bolluktur. Allah Resûlü'nün *(sav)* son dönemlerinde ve Halife-i Raşidin döneminde yaşayan refah ve zenginlik gibi.

İkincisi ise azgınlıktan kaynaklı bolluktur. Yüce Allah unutan ve isyan eden toplumlara her şeyin kapısını açar. Bu bolluk huzur getirmez; toplumu böler, sınırları çatıştırır, bireyleri kin ve düşmanlığa sevk eder. Günümüzde yaşanan bolluk budur. Yani, En'âm Suresi 44. ayetin ilk kısmı vuku bulmuştur. Ayetin ikinci kısmının yaşanması an meselesidir. Ya doğal afetler ya da büyük savaşlar yoluyla Allah *(cc)* bu şımarıklığa son verecek; Allah'a karşı haddini aşan, insanlara karşı büyüklenen zalimlerin kökünü kurutacaktır. Tarihte de hep böyle olmuştur. Unutan ve şımaran toplumlar ya büyük savaşlarla ya da doğal afetlerle cezalandırılmışlardır.

"Böylece o zalimler topluluğunun (kökü kurutulup) arkaları kesildi. Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun." [22]

b. 20. Yüzyıl Dünya Düzeni, 21. Yüzyılı Taşımıyor

20. yüzyıl, iki büyük dünya (paylaşım) savaşı gördü. Her savaş bir düzen arayışıydı. Çünkü 19. yüzyıl düzeni, 20. yüzyılı taşımıyordu. Bu savaşlar neticesinde 20. yüzyılda iki farklı güç dengesi oluştu. Bir tarafta 1917 Ekim devrimiyle tarih sahnesine çıkan Kominist Rusya (SSCB), diğer tarafta ABD'nin merkezde olduğu batı dünyası (NATO) ve bu ülkelerin yanında yer alan uydu devletler.[23]

Sovyet Rusya, 78'de Afganistan'ı işgal etti. Bu işgal, SSCB'nin dağılma sürecini tetikledi. Afgan yenilgisi sonrası Rusya belini doğrultamadı ve Sovyetler Birliği'de dağıldı.

Sovyetler, Afganistan'ı işgal ettiğinde, meşhur Afgan Cihadı günleri başladı. Tüm dünyadan gençler Afganistan'a akın ediyordu. Elbette Afgan Cihadı'nın finansı ve ilmi dayanaklarını başta Suud olmak üzere ABD uşağı Arap devletleri sağlıyordu. Suud belamları maaşlarını mücahidlere bağışlıyor, camilerde bol gözyaşılı cihad çağrıları yapılıyor, tevhid ve cihad düşmanı Arap Tağutları ve istihbarat örgütleri Afgan cihadına âlim, silah ve para taşıyordu. Zira taptıkları Batı/ABD böyle olmasını istiyordu. Sovyetler yenildi. Artık tek kulplu bir dünya vardı. Ancak Afganistan,

20. 6/En'âm, 44
21. 7/Â'râf, 96
22. 6/En'âm, 45
23. Cumhuriyet'in kurucu kadrosu, "İslam olmasın da ne olursa olsun." mantığıyla Sovyetler ve Batı arasında gidip gelmiş, İslam'a aykırı ne varsa "modernleşmek" adı altında almıştır. Gerçek şu ki; her zaman Batı'ya daha yakın olmuşlardır. 1945'te Stalin'in boğazlardan hak talebinde bulunması ve Ardahan'ı talep etmesi, T.C.'yi Batı bloğuna mahkûm etmiştir. Bu mahkûmiyet, tüm eziciliğiyle günümüzde de devam etmektedir. Kitleler önünde "Dünya beşten büyüktür." felsefesi, kapalı kapılar ardında "Beş dünyadan büyüktür şeklinde işlemeye devam etmektedir.

Çeçenistan, Bosna... gibi ülkelerde savaşanlar ülkelerine dönmeye başladı. Bir çoğu tutuklandı ve akıl almaz işkencelre uğradı. Kahraman olarak uğurlanan muvahhid gençler, kahraman olarak karşılanmadı. Terörist ve vatan haini kabul edildiler. Hani şu Suriye'ye gitsin diye sınırlar ardına kadar açılan, ölmeyi beceremeyip dönünce kendilerine zindan reva görülen gençler gibi! Maalesef tağutların oyunu hiç değişmiyor. Ancak tevhid ehli olarak bizler bir türlü anlayamıyoruz. Bu hamur çok su götürür; mevzu derin ve çetrefilli. Onun için burada kesiyorum. Sovyetler olarak Afganistan'a giren süper güç, yenildi ve Rusya olarak Afganistan'dan çıktı. Dünyanın dengeleri altüst oldu. Çünkü yüz yıl boyunca iki kutuplu bir dünya vardı. Sovyetlerin dağılmasıyla tek kutuplu bir dünya kaldı.

Batı, karşısında düşman olmadan var olamaz. Çünkü varlığını öteki üzere kurmuştur. Dünyada kötüler vardır, medenileşmemiş barbarlar vardır, demokrasiyle tanışmamış diktatörlükler vardır. Batı ise tüm dünyayı bu kötülerden korumaktadır. Sovyetler döneminde, kötülük, barbarlık ve diktatörlük Komünizm'e yüklenmişti. Batı, dünyayı Komünizm'den koruyordu. Komünizm'in merkezi dağılınca yeni bir kötüye ihtiyaç duydu. Kendi halkını o kötüyle korkutacağı, istediği yere o kötüyü bahane ederek müdahale edeceği, ortaya çıkan her skandalda o kötüyü cilalayıp kamuoyunu meşgul edeceği bir günah keçisi lazımdı.

Zaman kaybetmeden bulundu! Radikal İslam, Fundamentalistler, Cihadistler... Evet bunlar dünyanın başına belaydı. Hemen tezler yazıldı, düşünce kuruluşları raporlar hazırladı, Hollywood bol aksiyonlu savaş filimleri çekti... Tüm dünyanın gündeminde yeni bir kötü vardı artık.

Şunu da eklemeliyiz; batılılar uzun zamandır İslam âleminde bir uyanış olduğunun farkındaydılar. Bu; tevhidî bir uyanıştı. Bunu da engellemek istiyorlardı. Çünkü batı, kendisi için tehlike olabilecek tüm kültür ve medeniyetleri yok etmişti. Ona meydan okuyabilecek tek medeniyet; vahye dayalı, tevhid ve sünneti merkeze alan İslami uyanıştı. Bu uyanışı ana rahminde boğmak istiyordu. Komunizm güçtü, devleti vardı... Batı Komünizm tehlikesini İslam'a önceliyordu. O yıkılınca, ikinci sıradaki tehlike ilk sıraya yerleşti. Ne yaptılar? Afganistan'ı işgal ettiler, peşinden Irak'ı işgal ettiler. İslam dünyasını bomba ve mermi sesleriyle doldurdular. Yıkılan şehirler, bozulan düzen, mezhebî ve siyasi kavgalar, milyonlarca mağdur ve mazlum... hepsi bu uyanışı engellemek içindi.

Yersiz, yurtsuz, aç, başkalarına muhtaç, yardımlarla yaşayan, zorunlu ihtiyaçlarını düşünmek dışında hiçbir şeyle ilgilenmeyen bir ümmet. Bir yandan işgal ettiler, öte yandan tüm tarihi ihtilafları hortlatıp bölgeyi siyasi ve mezhebî mayın tarlasına dönüştürdüler. Savaş bitmesin diye ellerinden geleni yapıyorlar. Çünkü uyanışı engellediğini düşünüyorlar.

Batılılar uzun zamandır İslam âleminde bir uyanış olduğunun farkındaydılar. Bu; tevhidî bir uyanıştı. Bunu da engellemek istiyorlardı. Çünkü batı, kendisi için tehlike olabilecek tüm kültür ve medeniyetleri yok etmişti. Ona meydan okuyabilecek tek medeniyet; vahye dayalı, tevhid ve sünneti merkeze alan İslami uyanıştı.

Tabi ki her şeyin doğrusunu Allah bilir. Onlar bir plan kurdu, şu ana kadar işledi. Bakalım Rabbimizin planı ve onlara kurduğu tuzak ne? İsterseniz burada bir parantez açıp asr-ı saadete bakalım: Bu yaşananlara bakınca , Allah Resûlü'nün davetin başlangıcından, Mekke'nin son günlerine kadar neden güvenli bir selamet yurdu aradığını bugün daha iyi anlıyoruz.

Habeşistan, Taif denemesi, kabilelere arz ve nihayet Medine'ye hicret.. Çünkü horlanan, dışlanan, mahrum bırakılan, can ve mal emniyeti olmayan insanlar, hep savunmada ve zorunlu ihtiyaçlarını teminle meşgul oluyorlar. Tüm enerjilerini, yaralarını sarmaya harcıyorlar. Bir yarayı sarmadan yeni bir yara alıyorlar... Allah Resûlü *(sav)* ashabını bu atmosferden çıkarmak istiyor. Yıllarca süren bir arayıştan sonra Allah *(cc)*, onlara Medine'yi yurt kılıyor. Parantez kapatıp kaldı-

ğımız yerden devam edelim: Ne demiştik? Sovyetler yıkıldı, batı, İslami uyanışı yeni tehlike olarak kodladı ve işgal hareketlerine başladı.

Batı yeni dünya düzenini böyle tasarlamıştı. Batı ve İslam savaşacaktı ve tabi ki batı kazanacaktı. Ancak çok farklı gelişmeler yaşandı. Batının istediği düzen/düzmece kurulamadı. 2008'den bu yana başta ABD olmak üzere batı ülkelerinde ekonomik ve sosyal sorunlar patlak verdi. Dünya ekonomisine yön veren bankalar iflas etti. Refahın şımarttığı orta sınıf (sarı yelekliler gibi) etrafı yakıp yıkan gösteriler yapmaya başladı. Dijital ekrana bağımlı, Batılı değerleri paylaşmayan yeni bir nesil yetişti. Yabancılar/göçmenler ırkçı uygulamalara ve çifte sıtandarta isyan etmeye başladı. Batı nüfusu hızla yaşlanıyorken, doğunun genç nüfusu batıya akın etmeye başladı. Sınırların, denizlerin, kıtaların engel olamadığı bir göç dalgası yaşanıyor dünyada...

Batı'da sağ/faşist partiler seçim kazanıyor. Yabancı/göçmenlerle bu partiler arasında tüm Avrupayı yıkacak bir iç savaş uyarısında bulunuyor toplum bilimciler. Yıkılan Sovyetler, Rusya olarak daha güçlü döndü meydana. Tüm dünyanın gözü önünde Kırım'ı topraklarına ilhak etti. Tüm bunlardan önemlisi ve Batı'yı korkutan Çin'in sessiz yükselişi. Bugün Çin, Batı'yı egemen kılan iki alanda onunla at başı yarışıyor: Teknoloji ve ekonomi.

Dünyada hiçbir yer güvenli değil. Konsolosluklarda cinayet işleniyor. Devletler mafya gibi davranıyor, dokunulmazlıklar hiçe sayılıyor...

Türkiye'nin ahvali dünyadan farklı değil. Batı'da sarı yelekliler, Ortadoğuda Arap baharı yaşandıysa Türkiye'de gezi ayaklanması yaşandı.

Dünyada bir ekonomik kriz varsa Türkiye'de de bir ekonomik kriz yaşanıyor. Dünyada sağ/faşist partiler yükselişteyse Türkiye'de de yerli ve milli sosuna bulanmış bir faşizm dalgası yükseliyor. Buna *"milli cahiliye"* de diyebiliriz.

Dünyada göçmen ve sağcı parti çatışmasından korkuluyorsa Türkiye'de de Suriyeli misafirler ve milliyetçi çatışmasından korkuluyor.

Türkiye'yi dünyadan ayrı düşünmeyin. O, modern cahiliyeye ayak uyduran bir rejime sahip. Uyduğu düzen ne sorun üretiyorsa; aynısı yaşayacak. Ki yaşıyor da...

Toparlayacak olursam; modern cahili düzen, her geçen gün yeni bir kriz üretiyor. 20. yüzyıl düzeni 21. yüzyılı taşımıyor. Nasıl ki Batı-Osmanlı merkezli düzen, dünyayı taşımayınca yıkıldı ve yerine Batı-Sovyet merkezli yeni bir düzen kuruldu; aynı şekilde mevcut düzen yıkılacak ve yerine yenisi kurulacaktır. Zamanını, şeklini ve neticelerini bilmesek de; mevcut durum ve sünnetullah bu hakikate işaret etmektedir. Rabbim bu düzeni muvahhidler için hayra vesile kılsın. Yaşananları bir uyanışa, beşeriyetin öncülüğünü üstlenmeye ve tevhidin hakimiyetine sebep eylesin. Allahumme âmin.

Soru: Hayatınızda "Dönüm Noktam" Dediğiniz Bir Olay Var mı? Var İse Anlatır mısınız?

İki dönüm noktası zikredebilirim. İlki; 2003 yılında karşılaştığım tevhid akidesi ve bu akidenin hayatıma olan etkisidir. Belirgin ve net şekilde, tevhid öncesi ve sonrası diye hayatımı ikiye ayırabilirim.

İkincisi ise; 2008 yılında yaşadığımız cezaevi imtihanıydı. Bildiğiniz gibi basın, bu operasyonu el-Kaide operasyonu diye servis etmişti. Açıkçası biz el-Kaide değildik, el-Kaide'yle aramızda var olan ihtilaf ve farklılıkların ictihadi ihtilaflar olduğunu düşünüyorduk. Cezaevine girmeden hemen önce, kardeşlerle bir oturum yapmış ve bu insanlarla aramızdaki itikadi ve menheci farklılıkları konuşmuştuk. Cezaevine girince, kendini bu cemaatin sözcüsü kabul eden birileri mektup/risale kaleme aldılar. Basının bizi el-Kaide diye tanıtmasına tepki gösteriyor, bizim gibi insanların el-Kaide'yle hiçbir bağı olmayacağını anlatmaya çalışıyorlardı. Yaptıkları anlaşılabilirdi bir yere kadar. Çünkü cemaatlerinin yanlış tanınmasını istemiyorlardı. Fakat üslup problemliydi; hakaret, aşağılama ve yer yer iftiraya varan ithamlar vardı.

Bu girişim; bazı meseleleri yeniden tartışmaya açtı. Biz de *"Güncel İtikad Meseleleri"* adlı eseri kaleme aldık. Bu cemaatin güncel meselelere bakışındaki yanlışları tespit etmeye ve bize yönelik ithamlarına cevap vermeye çalıştık. Kitap matbu olarak mevcuttur ve birçok baskı yapmıştır.

Dönüm noktası şu olmuştur: Bu olay beni geriye

doğru okuma yapmaya sevk etmiştir. Tartışmalar sırasında şunu fark ettim. Biz; insanları Kur'an'a ve sünnete davet ediyoruz. Ölçü olarak da sahabi/selef anlayışını kabul ediyoruz. Duruşumuzu şöyle formüle ediyoruz: Kitabı ve sünneti selefin anlayışıyla anlamalıyız. Buraya kadar bir sorun yok. Teorimiz delil ve fıtrata uygunluk açısından güzel işliyor. Ancak şu sorun var: Biz kaynakları okuyoruz; Kitab'a ve sünnete bağlıyız. Anlayışa gelince sahabiye uzağız. Şöyle bir silsilemiz var: Tabiin, sahabeyi anlıyor. Tebe-i tabiin tabiini anlıyor. İmam Ahmed, bunları anlıyor. İbni Teymiyye İmam Ahmed üzerinden öncesini anlıyor. Necid âlimleri, İbni Teymiyye üzerinden öncesini anlıyor. Muasır bazı ilim adamları, Necid uleması üzerinden geçmişi anlıyor. Biz de, bu âlimler üzerinden geçmişi anlıyoruz. Yani, biz bu silsilede 8. halka olmuş oluyoruz. Yaşananlar bana şu soruyu sordurdu: Acaba arada yanlış anlama veya yanlış aktarma olmuş olabilir mi? Hani biz sofi değiliz ya! Sevdiğimiz insanların masum olduğuna inanmıyoruz! Sahabinin dahi hadis aktarırken unuttuğunu, yanılabildiğini, manayla rivayet ettiğini... kabul ediyoruz ya! Acaba aradaki âlimlerimiz yanılmış olabilir mi, yanlış anlamış veya yanlış aktarmış olabilir mi?

Bu soru, beni geriye doğru programlı bir okumaya sevk etti. Önce eserleri seçtim. Sonra geriye doğru okudum. Son halka ve bir önceki halkayı zaten okumuştum. Fakat yine de Necid ulemasından geriye doğru başladım. Her dönemi yazılı notlar hâline getirdim ve her seferinde karşılaştırma yaptım. Sonuç beni yanıltmadı. Çünkü dönemler arasında büyük boşluklar vardı.

Her halka, bir öncekinden görerek duyarak, yaşayarak almamıştı. İbni Teymiyeyle, İmam Ahmed arasında beş yüz (500) yıl, Necid ulemasıyla İbni Teymiyye arasında yaklaşık dört yüz (400) yıl, bizimle Necid uleması arasında yaklaşık iki yüz (200) yıl vardı. Her âlim, ara dönemlerin selefin yolundan saptığını tespitle işe başlıyor. Ara dönemi atlayıp bir önceki kuşağa yoğunlaşıyordu. İbni Teymiyye İmam Ahmed'e , Necid uleması İbni Teymiyye'ye, muasır âlimler de Necid ulemasına yoğunlaşıyordu.

Sözün özü; İmam Ahmed'e kadar, silsilede bütünlük var. Yaşayarak, görerek, sözlü ve fiili aktarımla yürüyor silsile. Ama İmam Ahmed'den sonra silsilede kopukluk oluyor. Yaşayarak devam etmiyor silsile, bir noktadan sonra okuyup anladığını aktarıyor herkes. Rabbim onlardan razı olsun, çabalarını Firdevsle mükâfatlandırsın. Bir şeyi görüp yaşamakla, kitaplardan okuyup anladığını aktarmak çok farklıdır. Yanılma ve yanlış aktarma payı yüksektir. Konunun tafsilatına girmek istemiyorum. Örnek olması açısından ilim talebeleri şu konuları karşılaştırabilir. Önce İbni Teymiyye'nin kitaplarına sonra da Abdullah bin Ahmed bin Hanbel'in babasından ve dönemin âlimlerinden aktarımda bulunduğu *"Sunne"* kitabına bakın. Cehmiyye'nin muayyen hükmü nedir? Selef irca akidesini kısımlara ayırır mı? Her namaz kılanın arkasında namaz kılınır mı? Akide sorgulamak bidat mi?

Bu sorulara İbni Teymiyye'nin selef adına verdiği cevaplarla, Abdullah'ın verdiği cevapların tamamen farklı, uzlaştırılamaz biçimde zıt olduğunu görürsünüz.

Bu Dönüm Noktası Bize Ne Kattı?

a. Koca âlimler dahi, yanlızca okumaya dayalı aktardıklarında yanılabiliyor. Bizim gibi basit ilim talebelerinin yanılması kaçınılmazdır. Bunun için;

b. Hangi mesele olursa olsun; teenniyle hareket etmek, gerekirse uzun tartışmalar ve farklı açıdan bakabilecek insanlarla istişare etmek zaruridir.

c. Silsilenin kopuk olan kısmından ziyade, kopukluk olmayan ilk halkalara yoğunlaşmak şarttır.

d. Akide esasları olarak okuduğumuz bilgilerin, vahye dayalı delilinden ve ilk nesillere nisbetinden emin olmak hayati önemi haizdir.

e. Silsilede yer alan halkalara *"eksiklikten münezzeh"* muamelesi yapıp eleştirdiğimiz Şiilik (imamet anlayışı) ve Sofilik (veli anlayışı) seviyesine düşmemek gerekir.

Bu ay bu kadarla iktifa ediyor, selam ve dua ile hasbihâli sonlandırıyorum. Allah'a emanet olunuz.

Millî ve Dinsel Bir Şablon Olarak Müslümanlık

Feriduddin AYDIN

-Başka dinlere bağlı insanları "gayr-i Müslim" diye nitelemesine rağmen- hiçbir Müslüman, "Ben Müslimim" diyerek İslâm'a bağlı olduğunu söylemez. Tam tersine "Ben Müslümanım" der. Çünkü her Müslüman -mutlak surette- milliyetçidir ve tarih onun için dinseldir, mistiktir ve kutsaldır. Bu gerçekler ise Müslümanlıktaki şablonculuğun inkâr edilmesini olanaksız hâle getirmiştir.

Şablon sözcüğünün tanımları arasında *"Körü körüne kullanılan, çok kez yinelendiği için kanıksanmış basmakalıp örnek"* diye çok ideal bir tarif daha var. Müslümanlık, -*İslâm'dan tamamen farklı bir din olarak*- işte böyle bir şablondur. Çünkü hemen hiçbir Müslüman, bu dinin ögelerinin hangi dinlerden -*deyim yerindeyse*- aşırıldığını, bu ögelerin nasıl ve hangi amaçlarla sentezlendiğini merak etmemektedir. Ve çünkü hiçbir Müslüman, özgür iradesiyle araştırarak ve kanaat getirerek değil, -*tam tersine aynen Yahudilerde ve Hıristiyanlarda ya da Budistlerde ve Şintoistlerde olduğu gibi*- sırf taklitle bu dine bağlanmıştır. Dolayısıyla, din kavramını algılama ve dinsel anlayış bakımından -*Müslümanlığın bağlısı olan*- **Müslüman** kişi ile, -*İslâm'ın bağlısı olan*- **Müslim** kişi arasında çok büyük farklar vardır. Bu farklar o kadar büyüktür ki **Müslüman** kişilik ile **Müslim** kişilik arasında derin bir uçurum niteliğindedir.

Bu ilgiyle, önce önemli bir gerçeği vurgulayalım: İran halkının, bin üç yüz elli yıl önce -*Hz. Ali yandaşlığı olarak*- başlayan İslâm'a bakışı, bu taraftarlığı simgeleyen bir isim altında şekillenmiştir. Bu isim; -*yüzyıllardır kullanılmış ve belki yine yüzyıllar boyu kullanılacak*- bir şablon olan **"Şiîlik"**'tir. Yani, bu isim, -*kullanıldığı sürece*- her zaman şablon olarak kalacaktır.

Çünkü **Şiîlik**, -*İslâm'la doğrudan hemen hiçbir ciddi alâkası bulunmayan*- Fars Müslümanlığının öne çıkan adı ve -*Yunan'ın **"megali idea"**sına benzeyen*- tarihî Pers hayâlinin sembolüdür. Onun için İran, tarihte yaşadığı en parlak ve en görkemli düzeyine yeniden kavuşma hayalini, -*bu sembolle ifade edilebilecek tarihsel birikimini kullanarak*- ulaşmak istemektedir.

Yani, İran için önemli olan şey *"o muhteşem hayâli günün birinde gerçekleştirmektir."* Şiîlik ise *-hem Zerdüştîliği hem de bu hayâli kamufle eden-* sadece bir araçtan ibarettir. Nitekim bu savda eğer yanılmadığımıza inanır ve İran'ın *-çağımızdaki ataklarını dikkatle izlersek-* asıl amacın ne olduğunu anlamakta zorluk çekmeyiz. Öyle ise İran'ın, bugün Şiiliğe bir mezhep, hatta bir din olarak büyük bir tutku ile sarılmış gibi görünüyor olması, bu sembolün, temelde bir şablon olmadığı anlamına gelmez. Dolayısıyla bu dinsel sembolün, yarınlarda gerçekleşecek o muhteşem hayâl uğruna feda edilemeyeceği anlamına da gelmez. Çünkü *"Ehl-i beytin hukukunu müdâfaa perdesi altında"*[1] gizlenen Zerdüştîlik, zaten hazır vaziyette duruyor.

Bunun bir örneği, Türkiye toplumu için de aynen söz konusudur. Nitekim (*hem Sünnîlik hem de Alevilik şablonlarıyla*) Türk Müslümanlığı (ya da **Şamano-Budist Müslümanlık**), yarınlarda gerçekleşebilecek Muhteşem **"Turan ideali"** uğruna feda edilemeyecek şey değildir. Nitekim bunun canlı bir örneği de tarihte vardır: **Hazar Türkleri**... Bu kavim İslâm'la tanışmış, ama *-nasıl olmuşsa-* **Hazar Kralı Bulan**, 761'de *-bazı rivayetlere göre-* hizmetindeki bir Yahudi'nin etkisinde kalarak Musevî olmuştur. Çok geçmeden de Hazar toplumunun büyük bir kısmı ona uyarak *-Müslümanlıktan ayrılmış-*, Musevîliği benimsemiştir. Demek ki Hazar toplumunun Müslümanlığı salt bir şablondan ibaretti. Bu nedenle aslında, *-oluşumunun tarihi süreçleri eğer çok dakik bir incelemeye tabi tutulursa-* Türk Müslümanlığının da *-aynen Hazar Müslümanlığı ve Şiilik gibi-* İslâm'a organik biçimde tutunmadığı ortaya çıkacaktır.

Çünkü birbirine tıpatıp benzeyen bu iki şablon, salt birer tarihselci din anlayışını ifade ederler. Dolayısıyla gerek **Şiîlik** şablonuyla dışa yansıyan **Milliyetçi Pers Müslümanlığı**'nın, gerekse **Sünnilik** ve **Alevîlik** şablonlarıyla dışa yansıyan **Milliyetçi Türk Müslümanlığı**'nın, gerçek anlamda, Kur'an ve Sünnet'teki İslâm'la hemen hiçbir *-kitabî-* bağları yoktur. Nitekim, günümüzün Ortadoğu'sunda cereyan eden dramatik olaylar karşısında **Şiî, Sünnî** ve **Alev**î kampların tutumları bu tespitin doğruluğunu kanıtlamaya yetmektedir. İslâm'da -önemle vurgulanan- birlik ve beraberlik çağrılarının, *-bu çatışan mezhepçi kampların kanlı eylemleriyle-* ne derece hiçe sayıldığını anlamak için Kur'an'a bir göz atmak yeterlidir.[2]

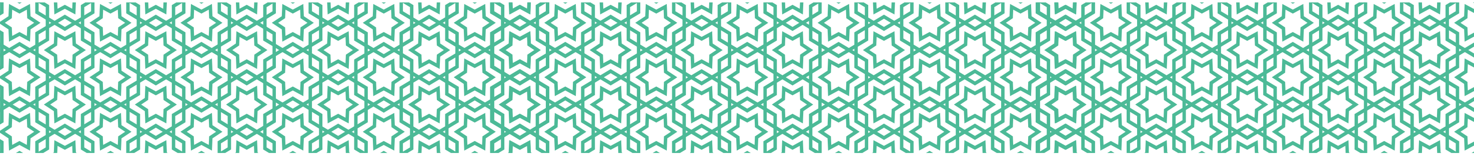
İslâm'daki inanç esaslarını incelediğimizde bunların, *-kısmen doğrudan, kısmen de dolaylı olarak-* ölüm sonrası hayatla ilgili olduğunu görürüz. Tüm yasalarıyla ve kurallarıyla İslâm, -**iman** *kavramında ifadesini bulan-* bu esaslara dayanmaktadır. Onun için kesinlikle söyleyebiliriz ki **tarih olgusunun, tarihselci ülkünün, milliyetçiliğin** ve (*peygamberler dışındaki*) **tarihi kişiliklerin** iman kurumu ile hiçbir ilişkileri yoktur. Sonuç olarak yine kesinlikle diyebiliriz ki gerek Şiilikteki (*ve Alevîlikteki*) **Hz. Ali yandaşlığın**ı, gerekse günümüzün **Milliyetçi Türk Sünniliğini**, İslâm'ın iman kurumu ile herhangi bir bahane ile irtibatlandırmak mümkün değildir. Bu her iki eğilim de İslâm'ın aslında kesinlikle reddettiği, ayırımcı ve ayrıştırıcı birer ideolojik taraftarlıktır. Bilindiği üzere ne milliyetçiliğe ne de tarihselciliğe İslâm'da yer vardır. İşte bu gerçekler, Müslümanlığın bir şablondan ibaret olduğunu çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Kuşku yok ki Arap milliyetçiliği de bu yargının konusudur. Onu da İslâm'la ilişkilendirmek mümkün değildir. Ancak Arap milliyetçiliğinin, *-Fars ve Türk milliyetçiliklerinde olduğu gibi-* dinsel bir karakteri, dinsel söylemleri ve dinsel sloganları yoktur. Çünkü Arap milliyetçiliği, Sömürgeciliğe ve işgalciliğe karşı son yüz elli yılda ortaya çıkmış bir tepkinin ve savunma hareketinin adıdır; çok yeni ve salt siyasî bir harekettir. Onun için Pers Müslümanlığı ve Türk Müslümanlığı gibi karakteristik bir *"dinci Arap Müslümanlığı" -aslında-* yoktur. Şu var ki Arap ülkelerinde, -daha doğrusu Mısır'da **Hasan el-Benna** tarafından 1928'de- kurulan ve gittikçe mistikleşerek gelişen *"el-İhvânu'l-Muslimûn* الإخوان المسلمون" hareketini, bir Arap Müslümanlığı türünden saymak mümkündür. Ancak **"İhvan"** hareketinde milliyetçi bir eğilim bulunmamaktadır. Oysa İran ve Türk Müslümanlıkları *-özde İslâm'dan bağımsız, İslâm öncesi dinlerden beslenmiş-* milliyetçi, mistik ve senkretik birer **"şablon din"** olarak yapılanmışlardır.

Örneğin, Şiîlikte **Hz. Ali** yandaşlığı, (**imamet**) kuru-

1. Bu ifade, Ord. Prof. Dr. Fuad Köprülü'ye aittir. Bk. Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları, 8. Baskı. s. 15. Ankara-1993; Ayrıca bk. "Müslümanlığın Oluşum Sürecinde Mezhepçilik Faktörü" başlıklı makale.

2. Bk. Kur'an-ı Kerîm: Âl-i İmrân/103-105; el-Enfâl/46; el-Hucurât/9-10.

munun ekseni hâline getirilmiştir. **İmame**t ise Şiîlikte iman esaslarından biridir.[3] Oysa İslâm'da (*imamet*), iman esaslarından değil, bilakis **fıkhî-siyasi** bir meseledir; ümmete başkanlık edecek bir kişinin seçilmesi ve onun da bu görevi üstlenmesi olarak bilinen uygulama konularından biridir. Bilindiği üzere **iman**; salt bir tercih olarak; *-Amentü formülündeki altı temel önermeyi ikrar etmekle gerçekleşen-* içsel bir onay ve teslimiyetten ibarettir; özünde dinamik değildir. Kişinin vicdanında imanın var olduğunu kanıtlayan şey ise fıkıhtaki uygulamalara onun ayak uydurmasıdır. Şahıs eğer imanında samimi ise mü'mindir, Müslimdir. Samimi değilse münafıktır. Ancak, İslâm'ın kurallarına ayak uydurduğu sürece *-zahiren-* **Müslim** sayılır; **"Ben Müslümanım"** diyerek *-İslam'ın dışında olduğuna ilişkin bir aidiyet beyanında bulunsa bile-*, münafık ya da Müşrik sıfatıyla suçlanamaz, fişlenemez. Bilakis *-irşat edilinceye kadar-* mazur sayılır.

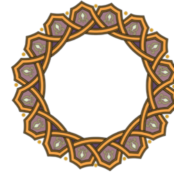
▪ ▪ ▪

Yüzyıllar önce yürürlükten kaldırılmış olmasına rağmen İslâm, Kur'an'ın tarihe direnişi sayesinde *-muazzam birikimiyle-* yazılı olarak sağlam kalmıştır. Kurallarının birçoğu, Müslümanlar tarafından alınarak *-gelenek, hurafe, folklor ve çeşitli animist inanışlar sarmalı içinde-* Acem ve Türk Müslümanlıklarına mal edilmiştir. Bu suretle Müslümanlığın her iki türü de millileştirilmiş, onlara mahalli birer kisve giydirilmiştir. Onun için (**İslâm**) sözcüğü *-bu iki halkın-*, sadece kimlik belgelerinde bir sembol olarak kullanılmaktadır. Nitekim *-başka dinlere bağlı insanları* **"gayr-i Müslim"** *diye nitelemesine rağmen-* hiçbir Müslüman, **"Ben Müslimim"** diyerek İslâm'a bağlı olduğunu söylemez. Tam tersine **"Ben Müslümanım"** der. Çünkü her Müslüman *-mutlak surette-* milliyetçidir ve tarih onun için dinseldir, mistiktir ve kutsaldır. Bu gerçekler ise Müslümanlıktaki şablonculuğun inkâr edilmesini olanaksız hâle getirmiştir. Dolayısıyla, *"Müslümanlık adının aslında İslâm demek olduğu, bu sözcüğün dilde yaşanan yozlaşmanın bir sonucu olarak değişmiş bulunduğu ve bir* ***'galat-ı meşhur'*** *niteliğini taşıdığı"* yolundaki temelsiz itirazlar tamamen havada kalmaktadır. Bu kabil itirazlar, bilimsel dayanaktan tamamen yoksundur.

3. Şiîlikte iman esasları şunlardır: Tevhid, Adalet, Nübüvvet, Mead ve İmamet.

Yürürlükten kaldırılmış olsa da; kimlik belgelerinde sırf sembol olarak kullanılıyor olsa da; yasaları **"orman kanunu"** diye aşağılansa da İslâm, azametinden, asaletinden ve ihtişamından hiçbir şey kaybetmemiş, *-bundan sonra da-* kaybetmeyecektir. Tam tersine, İslâm'a bu haksızlıkları reva gören Müslümanlar hüsrana uğrayacaklardır! Sonuç olarak diyebiliriz ki; İslâm'ın azameti, ihtişamı ve doğallığı, aslında milliliğe büründürülmüş olan şablon ve cılız dinlerle karşılaştırıldığı zaman çok daha parlak bir şekilde ortaya çıkar. İslâm'ın yüce kaynağı olan Kur'an-ı Kerîm'i bir mabet ve mezarlık kitabı hâline getirmekle; onun evrensel bir ibadet mekânı olarak ilan ettiği camilere bayrak asmakla; onun ancak cihad alanında canını veren kahramanlara tahsis ettiği (**şehitlik**) unvanını her önüne gelene vermekle; evrensel ezan-ı muhammedi'yi milliyetçi sloganlara[4] malzeme yaparak yüce değerlerini sömürmekle hiç kimse şablon bir dini kotaramaz.

İslam, Allah tarafından Hz. Muhammed'e indirilen Kur'an-ı Kerimle bütün insanlık için kabul edilmiş[5], gerçek, en son ve sonsuza dek geçerliliğini koruyacak olan evrensel bir anayasa ve bir hayat nizamıdır. Müslümanlık ise ürettiği ayırımcılığıyla, bölücülüğüyle ve kışkırttığı mezhepçilik fitneleriyle çok tehlikeli bir **şablon din** olarak gözler önüne serilmiştir. Bu iki aykırı din, eğer ilmin ve aklın divanında karşılaştırılacak olursa ortaya çıkacak tablo, şüphesiz dehşet uyandıracak, tarih de buna elbette tanıklık edecektir.

4. Bu slogan "Ezan susmaz, bayrak inmez" şeklinde tertiplenmiş ve Türk milliyetçileri tarafından yaygınlaştırılmıştır. Buna benzer bir söylem de şudur: "Ezan oldum dinmedim, bayrak oldum inmedim, şehit oldum ölmedim. Adım Müslüman soyadım Türk benim..." Dikkat edilirse bu söylemde, ezan ve şehit gibi İslâmî değerler, Müslümanlık ve Türklük ile ilişkilendirilmiş, yani evrensel anlamlarından soyutlanarak millileştirilmiştir. Ayrıca yine dikkat edilirse "Adım Müslüman soyadım Türk benim." derken, Müslümanlığa vurgu yapılmış, "Adım Müslim" demekten kaçınılmıştır.

5. Bk. el-Mâide/3

"Rableri katında dileyecekleri her şey onlarındır."

Bunun içerisine Allah'ı görmek başta olmak üzere cennetin en iyi yiyeceklerine, içeceklerine, köşk ve saraylarına, huri ve ğilmanlarına sahip olmak girer. Dünyada sadakat ehli olmalarına karşılık cennette bu tarz diledikleri her şey onlara verilecektir.

Güzel Ahlakın Ödülü

Faruk FURKAN

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam ahlakıyla bizlere örneklik eden Rasûlullah'a ve O'nun kutlu âl ve ashabına olsun.

"Güzel Ahlakın Ödülü" ve *"Kötü Ahlakın Cezası"* ahlak konusunda ele alınması gereken önemli başlıklardandır. Biz güzel ahlakın faziletinin ne olduğuna dair yazılarımızın ilk bölümünde hadislerden esinlenerek kısa da olsa bazı malumatlar vermeye çalışmıştık. Orada bu faziletleri maddeler hâlinde zikrederek demiştik ki:

- Güzel ahlak insanları en çok cennete götürecek, en kısa yoldan onları cennete ulaştıracak bir ameldir/bir vasıftır.
- Güzel ahlak Kıyamet Günü'nde mümin kulun terazisinde en ağır basacak ameldir/ vasıftır.
- Güzel ahlak kula az amel işlese bile çok büyük ecir kazandıracak bir ameldir/bir vasıftır.
- Güzel ahlak kula cennetin en yüksek yerlerinde bir köşk verilmesine sebep olacak bir ameldir/bir vasıftır.
- Ve yine güzel ahlak Kıyamet Günü'nde kulu Rasûlullah'a *sallallahu aleyhi ve sellem* en yakın komşu yapacak bir ameldir/bir vasıftır.

Bu sayılanlar, güzel ahlaka *"direkt"* olarak verileceği vadedilen ödüller-

dendir. Bunların bir de bazı ameller üzerinden *"dolaylı olarak"* güzel ahlaka vadedilen ödülleri vardır. Yani, ahlakın bir aslı vardır, bir de fürusu dediğimiz yan konuları. Yan konularına mükâfat vadetmek, dolaylı olarak onun aslına mükâfat vadetmek olacağı için onların da ayrıca ele alınması gerekmektedir.

İşte burada öncelikle direkt değil ama dolaylı olarak ahlaka işaret eden Kur'ân'daki birkaç ayeti ele alacak, onlar üzerinden güzel ahlakın ödülünün ne kadar büyük olduğunu vurgulamaya çalışacağız.

Kişi dilini küfri sözlerden; yalandan, gıybetten, nemimeden, iftiradan, sövmekten, hakaret etmekten ve boş konuşmaktan muhafaza etmediği ve zikir, Kur'ân tilaveti, nasihatte bulunma, hayrı konuşma, emr-i bi'l ma'ruf ve nehy-i ani'l münker yapma gibi Allah'ın sevdiği güzel sözleri ağzına almadığı sürece gerçek istikamet sahibi olamaz.

Ardından ahlakın faydalarına değinecek, sonrasında da kötü ahlaka ne gibi cezalar terettüp ettiğini beyan etmeye gayret edeceğiz.

Gayret Bizden Başarı Allah'tandır

Dediğimiz gibi burada öncelikle güzel ahlakı direkt değil dolaylı olarak ele alan ve verilecek ödülü güzel ahlakın kendisine değil, ona taalluk eden konulara bağlayan birkaç ayeti ele almaya çalışacağız.

1. Rabbimiz *subhânehu ve teâlâ* buyurur ki:

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ

"Doğru olanı getiren ve onu doğrulayan ise bunlar muttakilerin ta kendileridirler. Onlara Rableri katında diledikleri her şey vardır. Bu, muhsinlerin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanların mükâfatıdır." [1]

Dikkatle incelediğimizde bu ayetinde Rabbimizin sıdk ehli olanlara[2], yani her daim doğruyu konuşan ve kendisine ulaşan hakkı hiçbir tereddüde mahal vermeksizin hemen tasdik edenlere üç ödül verdiğini görürüz. Bu ödüllerden ikisi manevi iken, birisi maddidir.

Öncelikle maddi olan ödülün ne olduğunu zikredelim: Sıdk ehli olanlara verilecek maddi ödül; ahirette Rableri katında dileyecekleri her şeyin kendilerine verilmesidir.

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ

"Rableri katında dileyecekleri her şey onlarındır."

Bunun içerisine Allah'ı görmek başta olmak üzere cennetin en iyi yiyeceklerine, içeceklerine, köşk ve saraylarına, huri ve ğilmanlarına sahip olmak girer. Dünyada sadakat ehli olmalarına karşılık cennette bu tarz diledikleri her şey onlara verilecektir.

Bu, işin maddi tarafı; işin bir de manevi tarafı var.

Manevi olan ödüle gelince; bu da iki kısımdır:

a. Onların *"takva ehli"* olmakla şereflendirilmeleri. Bu insanlar, dünyada iken sıdk ahlakına sahip oldukları için Allah tarafından kendilerine manevi bir ödül olarak takvalı olabilme özelliği verilmiştir.

أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

"İşte onlar muttaki olanlardır."

Demek ki sıdk konusunda hassas olanlara mutlaka takva ödülü verilecektir. Bu, gerçekten çok büyük bir ödüldür.

b. Onların *"ihsan ehli"* olmakla mükâfatlandırılmaları. Yine bu insanlar, dünyada iken sıdk ahlakına sahip oldukları için Allah tarafından ihsan ehli olmakla şereflendirilmişlerdir. Yaptıkları iş Allah nezdinde çok büyük bir makama sahip olduğu için ona

1. 39/Zümer, 33-34
2. "Sıdk" vasfı, yani bir kulun sadakat ehli olması, ahlakın en önemli konularından birisidir. Görüldüğü üzere burada mükâfat direkt ahlaka değil, onun fer'î bir konusu olan "sadakate" verilmektedir. Yani, bir detayı üzerinden dolaylı olarak ahlak ödüllendirilmektedir.

"ihsan" mührü vurulmuş ve bununla mühsinlerden olmuşlardır.

ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ

"İşte bu, ihsanda bulunanların mükâfatıdır."

Bu da, çok büyük bir ödüldür.

Bu üç ödül, ahlakın bizzat kendisine değil, kendisinden kaynaklanan yan bir vasıf olan "sıdk"a verilmiştir. Füru olan bir vasfına bu kadar büyük mükâfat veriliyorsa acaba ahlakın bizzat kendisine ne kadar mükâfat verilir, bunu varın, siz düşünün...

2. Rabbimiz başka bir ayetinde şöyle buyurur:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

"Şüphesiz ki: 'Rabbimiz Allah'tır.' dedikten sonra istikamet üzere olanlar, onlara korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir. Bunlar, cennetin ehlidirler, yaptıklarının karşılığı olarak orada ebedî olarak kalırlar." [3]

Bu ayetinde de Rabbimiz *subhânehu ve teâlâ*, ahlakın yan konularından birisi olan *"istikamet"* vasfına sahip olan kullarına çok büyük ödüller vadetmiştir. Ödüllerin ne olduğuna geçmeden önce istikametin ne olduğuna kısaca değinelim. İstikamet; bir insanın hem kalben hem kavlen hem de amelleri açısından Allah'ın istediği doğrultuda bir hayat sürmesi, bu üç şeyde Rabbini razı etmesi demektir.

Yani, istikametin mahalli üç yerdir:

- Kalp,
- Dil,
- Ve azalar.

Bir insan kalbinde şirk, küfür, nifak, haset, ucub, kibir ve riya gibi Allah'ın razı olmadığı her türlü hastalıktan uzak durmadığı ve yine kalbinde tevhid, ihlas, tevekkül, reca, hüsnüzan gibi Allah'ın hoşnut olduğu güzellikleri bulundurmadığı sürece gerçek istikamet sahibi olamaz.

Yine kişi dilini küfri sözlerden; yalandan, gıybetten, nemimeden, iftiradan, sövmekten, hakaret etmekten ve boş konuşmaktan muhafaza etmediği ve zikir, Kur'ân tilaveti, nasihatte bulunma, hayrı konuşma, emr-i bi'l ma'ruf ve nehy-i ani'l münker yapma gibi Allah'ın sevdiği güzel sözleri ağzına almadığı sürece gerçek istikamet sahibi olamaz.

Yine bunun gibi kişi azalarını şirkî amellerden; elini hırsızlık ve kumardan, avret yerini zinadan, gözünü harama bakmaktan sakındırmadığı ve elini vermeye, ayağını hayırlı işlere koşturmaya, gözünü okumaya, kulağını hayrı dinlemeye alıştırmadığı müddetçe gerçek istikamet sahibi olamaz.

İstikamet sahibi olabilmek için işte bu üç şeyin hepsi ile birlikte Allah'ın istediği bir kıvamda olmak gerekir. Bunlar istikametin tezahür ettiği yerleridir.

Bu vasfa sahip olanlara verilecek ödüle gelince; bu ödül ayetin belirttiğine göre dört şeyden ibarettir:

a. Korkulması muhtemel olan her şeyin korkusundan emin kılınma,

"Artık onlar için hiçbir korku yoktur."

b. Üzüntü duyulması muhtemel olan her şeyden muhafaza edilme,

"Onlar mahzun da olmayacaklardır."

c. Cennete girdirilme,

"İşte onlar, cennet ashabıdır."

d. Cennette ebedî ağırlanma.

"Onun içinde ebedî kalacaklardır."

Bunlar gerçekten çok büyük ödüller, müthiş mükâfatlardır.

Bir insan şu dünyada nelerden korkmaz, nelerden mahzun olmaz ki?

- Şirke, küfre ve nifaka düşerek imanını kaybetmekten,
- Allah'ın haram kıldığı amelleri işlemekten,
- Allah'ın sevgisinden mahrum olmaktan,
- Dinini güzelce yaşayamamaktan,
- İbadetleri hakkıyla yerine getirememekten,
- Kulluğundan lezzet alamamaktan,

3. 46/Ahkâf, 13-14

- Eş ve çocuklarının şekavetinden,
- Cefa veren arkadaşlara sahip olmaktan,
- Kazancı *"ağız tadıyla"* yiyememekten,
- Borca düşmekten ve borcun belini bükmesinden,
- Ahlak bozukluğundan,
- İman üzere ölememekten,
- Kabir azabından,
- Sıratı geçememekten,
- Cehennemde azaba düçar olmaktan,

Ahlakın fürusuna vadedilen mükâfatlardan hareketle aslına nasıl bir mükâfat verileceğini kıyaslayabilme bakış açısını elde ettiği zaman,
Kur'ân ve sünnet okumalarında güzel ahlakın faziletine dair birçok nas bulabilir. Çünkü ebeveyne iyilikten tutun da yetimlerin başını okşamaya, insanlara tebessüm etmeye...

- Cennete girememekten,
- Girse bile makamının düşük olmasından,
- Rasûlullah'a komşuluktan mahrumiyetten...

Vesaire, vesaire...

Tüm bunlar kulu korkutan ve hüzne boğan şeylerdendir. Ama biz Allah'tan başka Rab kabul etmez ve bu yolda istikametten ayrılmazsak asla sözünden caymayan Rabbimiz bu konularda kesinlikle bizi üzmeyeceğini ve mutlaka emin kılacağını vadediyor.

"Kim Allah kadar sözüne bağlı olabilir ki?" [4]

4. 9/Tevbe, 111

Sonra Rabbimiz bunun ardından Kıyamet Günü'nde iki şeyi daha ödül olarak vereceğini bildiriyor:

"İşte onlar, cennet ashabıdır; yaptıkları işlere mükâfat olmak üzere onun içinde ebedi kalacaklardır."

Cennet Giriş ve Orada Ebedî Kalma...

Cennet, bir kula verilecek en büyük mükâfattır; bunda şüphe yok. Lakin kul cennete girdikten sonra belirli bir süre geçince Allah tarafından kendisine: *"Ey kulum! Yaptığın amellerin mükâfatı bu kadardı; şimdi haydi cennetimden çık."* denilse bu onun için manen büyük bir yıkım olmaz mı? Evet, kesinlikle bu onun için büyük bir yıkım, müthiş manevi bir çöküş olur. Zira bir nimete sahip olmak ne kadar önemli ise o nimetten sürekli istifade etmek de o kadar önemlidir. Hatta bu, nimete sahip olmaktan daha önemlidir. Bundan dolayı cennete giriş bir ödül olduğu kadar orada ebedî kalış da bambaşka bir ödül olarak bize sunulmuştur. Bu da düşünüldüğünde gerçekten çok büyük bir müjdedir.

Dikkat edilirse ayette bahsedilen bu ödüller, ahlakın bizzat kendisine değil, kendisinden kaynaklanan yan bir vasıf olan *"istikamete"* verilmiştir. Füru olan bir vasfına bu kadar büyük mükâfat veriliyorsa acaba ahlakın bizzat kendisine ne kadar mükâfat verilir, bunu düşünmek gerek...

3. Başka bir âyetinde ise Rabbimiz şöyle buyurur:

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ

"İyiliğin karşılığı iyilikten başkası mıdır? (Dünyada iyilik yapan, ahirette iyilik görecektir.)" [5]

Bu ayetinde ise Rabbimiz *subhânehu ve teâlâ*, yine ahlakın yan konularından birisi olan *"ihsan"*a yine *"ihsan"* ile karşılık vereceğini bildirmiştir.[6] Yani, bir kul bir iyilik yaptığında Allah iyilikleri en iyi şekilde ödüllendiren olduğu için o iyiliğe en iyisi ile karşılık verecektir.

Arap dilinde ihsan; iyilik yapmak, güzel davranışlarla karşı tarafa muamelede bulunmak, cömertlik etmek, hayır hasenatta bulunmak gibi anlamlara

5. 55/Rahmân, 60
6. Bu ayetin farklı bir boyutu daha vardır. Buna göre âyet, sadece Allah'ın iyiliğe iyilikle karşılık vereceğini değil, bizim de iyiliklere misli ile karşılık vermemiz gerektiğini ifade etmektedir. Yani, âyet, hem Rabbimize hem de biz kullarına dönük iki boyutu ele almaktadır.

gelir. Ama daha geniş anlamıyla söyleyecek olursak *"yapılan bir işi veya ameli elden gelenin en iyisi ile yapmaya çalışmak"*tır.

Evet, ihsan budur. Yani, elden gelenin en iyisini yapmak...

İbadetlerin, amellerin, yardımların, hayır ve hasenatın, sahip çıkmanın, yardımcı olmanın, yol göstermenin, ele alınan işlerin, sorumlulukların en iyisini yapmak...

Daha kapsamlı bir ifadeyle *"kulluk"* alanına girecek her şeyi[7] en iyi şekilde yapmaya çalışmaktır.

Buna göre bir kul, ahlakın yan kollarından birisi olan bu vasıfla muttasıf olur ve tüm amellerini elinden gelenin en iyisi ile yapmaya çalışırsa Allah bu kula mükâfat olmak üzere ödülün en iyisini verecektir. Çünkü iyiliğin karşılığı iyilikten başka bir şey midir?

Ayetin ele aldığı bu karşılık, ahlakın bizzat kendisine değil, kendisinden kaynaklanan yan bir vasıf olan ihsana verilmiştir. Füru olan bir vasfına bu kadar güzel bir karşılık veriliyorsa acaba ahlakın bizzat kendisine ne kadar büyük karşılık verilecektir, düşünmek gerek...

Bu noktada daha onlarca ayet zikretmemiz mümkündür.

Bir insan bu bakış açısını, yani ahlakın fürusuna vadedilen mükâfatlardan hareketle aslına nasıl bir mükâfat verileceğini kıyaslayabilme bakış açısını elde ettiği zaman, Kur'ân ve sünnet okumalarında güzel ahlakın faziletine dair birçok nas bulabilir. Çünkü ebeveyne iyilikten tutun da yetimlerin başını okşamaya, insanlara tebessüm etmeye ve hayvanlara iyilik yapmaya kadar güzel ahlakın altına giren ne kadar tali konu varsa bunların her birinin kendi içindeki fazileti dolaylı olarak güzel ahlakın fazileti olacaktır. Bu nedenle bu konuda önemli olan bu bakış açısını yakalayabilmektir.

7. Bilindiği üzere Allah'ın sevip razı olduğu her amel insanın kulluğu kapsamındadır. Tuvalete girmesinden yemek yemesine, uykusundan eşi ile beraber olmasına, namazından diğer ibadetlerine varıncaya kadar yaptığı her şey onun kulluğudur ve ihsan makamına erişebilmek için bunları en güzel şekilde yapmakla mükelleftir.

Güzel Ahlakın Faydaları

Güzel ahlakın faziletini genel olarak izah ettikten sonra bu vasfın fert ve toplum için ne gibi faydaları olduğunu zikretmek gerekir. Çünkü güzel ahlakın fert ve toplum için sayılamayacak kadar önemli faydaları vardır. Şimdi bunlardan bazılarını zikredelim:

a. Güzel Ahlakın Ferde Olan Faydaları

1. Kulu Allah'a yaklaştırır ve bu konuda diğer amellerden daha ayrıcalıklı bir yeri vardır.

2. Hem Allah tarafından hem de –kâfir bile olsalar– insanlar tarafından kişinin sevilmesini sağlar.

3. İnsanları kişiye, kişiyi de insanlara kolayca yakınlaştırır.

4. İnsanı yüceltir ve herkesin gözünde değerli kılar.

5. Kişinin üstün bir karaktere, yüce bir şahsiyete sahip olduğunu gösterir.

6. Kişiyi dünyada da ahirette de en üstün derece ve makama ulaştırır.

7. Rasûlullah'ın kişiyi sevmesinde en etkin rolü oynayan ameldir.

8. Düşmanı dost yapar, kin güden birisinin kinini sevgiye dönüştürür.

9. Allah'ın bağış ve mağfiretine vesile olur.

10. Sayesinde Allah kötülükleri iyiliklere çevirir.

11. Kişiye birçok ibadetten daha fazla sevap kazandırır.

12. Kıyamet günü mizanı ağırlaştırır.

13. Sahibini ateşten korur.

b. Güzel Ahlakın Topluma Olan Faydaları

1. İnsanların arasını ıslah eder.

2. Toplumda güveni, huzuru ve emniyeti sağlar.

3. Yardımlaşmayı kolaylaştırdığı gibi toplumu kolaylıkla dayanışmaya sevk eder.

4. Fakirle zengini bir araya getirir.

5. Amirle memuru, liderle cemaati ve aynı davaya gönül veren fertleri bir arada tutar.

6. Kardeşliği baltalayan dargınlıkları bitirir, tartışmaları sonlandırır, kavgaları noktalar.

7. İnsanları affetmeyi kolaylaştırır.

8. Kabulü mümkün olan hataları mazur görmeyi, bağışlamayı sağlar.

9. Her konuda, hatta en zor şartlarda bile meseleler karşısında olumlu olabilmeyi sağlar, olaylara iyimser bakabilme olasılığı verir.

10. Davet ve nasihatte insanları nefret ettirmekten, şeriatı yanlış tanıtmaktan korur.

11. Gönül genişliliği ile hayır yapmaya sevk eder.

Güzel ahlakın birçok fazileti olduğu gibi kötü ahlakın da birçok cezası vardır.
Bir şeyin cezasını bilmek, kişiyi ona bulaşmaktan koruduğu gibi, şayet varsa kendisinde olan vasıflarından da kurtulmasını sağlar. Bu bakımdan onu bilmek çok önemlidir.

---

12. Meşru çerçevede hoşgörülü olmayı sağlar, karşı tarafı dinlemeyi ve anlamayı kolaylaştırır.

13. Topluma, cemaate ve aileye hizmeti kolaylaştırır. Bunlara karşı en faydalı olanı yapmaya kişiyi sevk eder.

Kötü Ahlakın Cezası

Güzel ahlakın birçok fazileti olduğu gibi kötü ahlakın da birçok cezası vardır. Bir şeyin cezasını bilmek, kişiyi ona bulaşmaktan koruduğu gibi, şayet varsa kendisinde olan vasıflarından da kurtulmasını sağlar. Bu bakımdan onu bilmek çok önemlidir.

Şimdi burada Allah'ın izni ile kötü ahlaka ne gibi cezalar terettüp ettiğini zikretmeye çalışacağız.

Âlimlerimizin beyanına göre kötü ahlakın dört türlü cezası vardır. Bunlardan ilki İlahi cezadır. İkincisi hukuki cezadır. Üçüncüsü vicdani cezadır. Dördüncüsü de toplumsal cezadır.

Yani, bir insan, kötü ahlaka taalluk eden bir amel işlediğinde bazen bizzat Allah tarafından maddi veya manevi bir takım musibetlerle cezalandırılırken bazen de Allah'ın kanunen koyduğu ukubetlerle cezalandırılır. Kimi zaman Allah tarafından herhangi bir musibet veya kanunî bir ceza olmaz; ama bu sefer kişi vicdanen rahat edemediği için ıstırap çeker. Bu da ayrı bir cezadır. Kimi zaman da ahlaksızlığa toplum ceza verir.

Tüm bunlar ahlaka muhalif olan tutum ve davranışların farklı cezalarıdır. Şimdi burada kısaca da olsa ahlaksızlığın kötülüğüne daha etkin bir şekilde dikkat çekebilmek ve çok daha yoğun bir şekilde nefislerimizi bundan sakındırmak için bu cezaları maddeler hâlinde ele alalım:

a. Kötü Ahlakın İlahi Cezası

Kötü ahlak kapsamına giren bazı günahlar vardır ki kişi onlardan herhangi birisini işlediğinde bizzat Allah tarafından maddî veya manevî bir takım musibetlerle cezalandırılır. Bu ceza, bazen dünyada olabileceği gibi bazen de ahirete bırakılır. Ama her hâlükârda bu suç Allah tarafından cezalandırılmayı gerektirir. Mesela, buna şu ayetleri örnek verebiliriz:

Rabbimiz buyurur ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ...وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا

"Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayalı bir ticaret olması dışında, aranızda mallarınızı batıl yolla yemeyin. Kendinizi öldürmeyin (...) Kim de bunu haddi aşmak ve zulmetmek için yaparsa (bir ceza olarak) onu ateşe sokacağız. Bu, Allah için çok kolaydır." [8]

Burada insanların mallarını meşru olmayan yollarla kendi hesabına geçiren veya herhangi bir vesileyle

8. 4/Nîsa, 29-30

onları yiyenlerin, Kıyamet günü mutlaka[9] ateşe girecekleri ifade edilmektedir. İşte bu, bu ahlaksızlığa verilen ilahi bir cezadır.

Yine Rabbimiz şöyle buyurur:

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا

"Onlar, Allah'la beraber başka bir ilaha dua etmez, (İslam'ın izin verdiği kısas gibi meşru bir) hak olmaksızın Allah'ın haram kıldığı cana kıymaz ve zina da etmezler. Kim de bunları yaparsa bir cezayla karşılaşacaktır. Kıyamet Günü'nde azabı kat kat arttırılacak, (azabın içinde) aşağılanmış bir hâlde ebediyen kalacaktır." [10]

Burada da adam öldürme ve zina gibi ahlaka aykırı bazı filleri işleyenlerin, Kıyamet Günü'nde ağır bir cezaya çarptırılacakları haber verilmektedir. İşte bu da ahlaksızlığın Allah tarafından cezalandırılacağının bir delilidir.

Bazen İlahi cezalandırma ahiretten önce daha dünyada iken geliverir. Lut *aleyhisselam* ile Şuayb'ın kavimlerinin helaki bunun en güzel örneklerindendir. Onlardan kimisi ölçü ve tartıda hile yaparak ahlaksızlığa düşmüşken kimisi de nefsî ihtiyaçlarını hemcinslerinde giderme ahlaksızlığına bulaşmıştı. Neticede her iki kavim de küfürlerinin yanı sıra bu ahlaksızlıkları nedeniyle âhiretten önce daha dünyada iken İlahi cezaya çarptırılarak helak edildiler.

Bu alanların dışında da İlahi cezanın tecelli ettiği yerler vardır.

b. Kötü Ahlakın Hukuki Cezası

Kötü ahlak kapsamına giren bazı günahların cezası kanunîdir. İslam şeriatı tarafından o suça belirli bir müeyyide uygulanmış ve bu sûretle kendisinden sakındırılmaya çalışılmıştır.

Kanuni cezalar İslam'da ikiye ayrılmıştır:

1. Had Cezaları: Bunlar bizatihiayet ve hadislerle tespit edilmiş, sınırları Kur'ân ve sünnette açık seçik belirtilmiş cezalardır.

2. Tazir Cezaları: Bunlar da hakkında herhangi bir cezayı gerektiren nas olmayan; lakin toplumun düzenini sağlamak için işleyenlerine karşı İslam yargıçlarının inisiyatifine bırakılmış cezalardır.

Hadlere örnek olarak hırsızlığın ve zinanın cezasını zikredebiliriz.

• **Hırsızlığın Cezası:** Rabbimiz şöyle buyurur:

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

"Hırsız erkek ve kadının, kazandıkları (kötülüğün) karşılığı ve Allah'tan bir ceza olarak ellerini kesin. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir." [11]

• **Zinanın Cezası:** Rabbimiz şöyle buyurur:

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِئَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

"Zina yapan kadın ve erkeğin her birine yüzer değnek vurun. Şayet Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız onlara Allah'ın dinini/yasasını uygularken, o ikisine acıyacağınız tutmasın. Onların cezasına müminlerden bir topluluk şahitlik etsin." [12]

Tabi ki ayette zikredilen celde cezası bekar olanlar için geçerlidir. Evliler için İslam şeriatında belirlenen ceza *"recm"*dir.

Bunların haricinde de Kur'ân ve sünnette birçok had cezası vardır.

Tazir cezalarına da; hapse atmayı, taş kırdırmayı ve sürgün etmeyi örnek verebiliriz. Had cezası belirlenmemiş kimi suçları işleyen kişileri, ıslah etmek amacıyla, bazı şartlar çerçevesinde İslam yargıçları cezalandırabilir. Bu cezalandırmaya *"tazir cezası"* denir.

9. Bundan bağışlanma ve affedilme hâlini istisna etmek gerekir. Kişi dünyada böyle bir suç işlemesine rağmen bağışlanma ve af sebeplerinden birisine muhatap olması durumunda bu cezadan kurtulabilir. Ama ortada affı gerektirecek herhangi bir sebep olmazsa bu ceza kaçınılmazdır.
10. 25/Furkân, 68-69
11. 5/Mâide, 38
12. 24/Nûr, 2

insan kötü ahlakın tezahürü olan bir suç işleyeceğinde durup "Acaba bu suç beni hangi cezaya düçar eyleyecek ilahi cezaya mı, kanuni cezaya mı, vicdani cezaya mı yoksa toplumsal cezaya mı?"
diye uzun uzun düşünmesi gerekir. Bu ön muhasebe, Allah'ın izni ile insanı suç işlemekten ciddi manada muhafaza eder.

İşte, bazı ahlaksızlıkları işleyenlere, ahlaksızlıklarının nevine göre hukuki cezalar uygulanır. Bu da ahlaksızlığa verilen kanunî veya hukuki cezadır.

c. Kötü Ahlakın Vicdani Cezası

Kötü ahlak kapsamına giren bazı günahlar da vardır ki kişi onlardan birisini işlediğinde ya ispat edilememesinden kaynaklı olarak ya da başka başka nedenlerle herhangi hukuksal bir cezaya maruz kalmaz. Ama bu durumda eğer imanı kalbinde yer etmiş, Rabbi ile bağını koparmamış ve kalbi manen ölmemiş birisi ise vicdanen rahat edemez. Cezası ahirete kalacağı için uykuları kaçar, içi içini yer. Bu durumda bir an önce bu suçun gönlü tırmalayan sorumluluğundan kurtulmayı arzular. Ya gelip İslam mahkemesine suçunu itiraf ederek hakkında belirlenmiş cezasını çekmek ister ya da cezadan kendisini kurtaracak müeyyide neyse ona başvurur.

İşin aslı bu da günah için büyük bir cezadır. Hatta psikolojik ve manevî cezalar, bazen maddî cezalardan daha etkili olurlar.

Asr-ı Saadet devrinde, işlemiş olduğu bazı ahlak dışı suçlar nedeniyle vicdanen rahat edemeyen, ama imanının güçlü olması nedeniyle mutlaka bu cezanın yükünden kurtulmayı arzulayan birçok insan vardı. Bu insanlar, hukukî anlamda cezadan kurtulmuş olsalar da vicdanen kendilerini suçlu hissetmişler ve bu suçlarla Rablerinin huzuruna gitmeye hayâ ettikleri için arınmayı tercih etmişlerdir. Biz burada bunlardan sadece iki tanesini zikredeceğiz.

1. Mâiz'in Olayı

Sahabeden Mâiz b. Mâlik *radıyallahu anh* isminde bir zat vardı. Bu zat nefsine uyarak zina etti ve bu günahına kimse şahit olmadığı için herhangi bir ceza ile karşı karşıya kalmadı. Ama o, imanın verdiği güç ile bu yaptığının sorumluluğu üzerinde olarak Allah katına gitmek istemiyordu. Bu nedenle Rasûlullah'a *sallallahu aleyhi ve sellem* gelerek:

"– Ey Allah'ın Rasûlü! Beni temizlesene, dedi.

Bunu duyan Efendimiz ortada bir sıkıntının olduğunu anlayarak açığa çıkmamış olayı deşifre etmemek için:

– Yazık sana! Çık git de Allah'a tövbe ve istiğfar et, buyurdu.

Mâiz ise mutlaka arınması ve vicdanen bu suçun ağırlığından kurtulması gerektiğine inanıyordu. Pek uzaklaşmadan geri döndü ve tekrar:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Beni temizlesene, dedi.

Rasûlullah aynı sözlerle üç defa daha onu geri gönderdi. Ama dördüncü ikrarında:

– Seni hangi konuda temizleyeyim, diye sordu. Mâiz:

– Zinadan, dedi. Rasûlullah etrafındakilere:

– Bunda herhangi bir akıl hastalığı var mı, diye sordu.

Böyle bir rahatsızlığı olmadığını söylediler.

– Şarap içmiş olabilir mi? diye sordu.

Birisi kalkıp içki kontrolü yaptı. Onda şarap kokusu tespit edemedi.

Rasûlullah olayı teyit etmek için tekrar:

– Sen zina ettin mi, diye sordu. Mâiz tekrar:

– Evet, cevabını verdi.

Artık ikrarın gerçekleşmesinden sonra işin kesinliğinden emin olunca emir buyurdular ve Mâiz recmedildi.

Recimden sonra onun hakkında sahabiler iki kısma ayrıldılar. Bir grup Mâiz'in helak olduğunu, başka bir grup ise onun en faziletli tövbeyi yaptığını söylediler. Bu farklı yaklaşım üç gün sürdü. Daha sonra yanlarına gelen Rasûlullah:

– Mâiz b. Mâlik için dua edin, buyurdu.

– Allah Mâiz'e mağfiret eylesin, dediler.

Sonra Rasûlullah şöyle buyurdu:

– Mâiz öyle bir tövbe etti ki bu tövbe bir ümmet arasında paylaştırılırsa onlara yeterdi." [13]

2. Ğamidiye'li Kadının Olayı

Mâiz'in *radıyallahu anh* recmedilmesinden kısa bir süre sonra Ezd Kabilesi'nin *"Gâmid"* kolundan bir kadın geldi ve tıpkı Mâiz gibi:

"– Ey Allah'ın elçisi! Beni temizle, dedi. Rasûlullah kadına:

– Yazıklar olsun sana! Çık, git, Allah'a tövbe ve istiğfar et, buyurdu. Kadın:

– Beni, Mâiz'i çevirdiğin gibi geri çevirmek (mi) istiyorsun? Oysa ben hamileyim, dedi. Rasûlullah kadına:

– Sana ne oldu, diye sordu.

Kadın kendisinin zina ettiğini ve bunun neticesinde gebe kaldığını söyledi. Bunun üzerine:

– Sen mi? buyurdu. Kadın:

– Evet, dedi. Rasûlullah:

– Şu hâlde doğuruncaya kadar git, buyurdu.

Kadın gitti. Onun geçimini bu süre zarfında Ensar'dan bir kişi üstlendi. Daha sonra bu kişi Rasûlullah'ın gelerek:

– Gâmidli kadın doğurdu, dedi.

Çocuğun bakımını Ensar'dan birisi üzerine aldı ve kadın recmedildi." [14]

Bu iki hadiste de günah işleyen insanların manen rahat edemedikleri ve kendilerini vicdanen cezalandırdıkları görülmektedir. Bu da ahlaksızlığın manevibir cezasıdır.

13. Buhârî, Müslim, Ebu Dâvûd ve Dârakutnî rivayet etmiştir. Hadis farklı rivayetleri bir araya getirerek verilmiştir.
14. Müslim, İmam Ahmed, Beyhakî ve Darimî rivayet etmiştir. Hadis farklı rivayetleri bir araya getirerek ve özet olarak verilmiştir.

d. Kötü Ahlakın Toplumsal Cezası

Bazı suçlar vardır ki onların cezası sadece vicdani veya hukuki alanla sınırlı kalmaz. Bazen başka açılardan da cezalandırılır. Mesela, eli kesilen birisinin herkes *"hırsız"* olduğunu bilir ve bu nedenle sonraki süreçte hiç kimse değerli eşyalarını ve emanetlerini ona teslim etmek istemez. Yine zina cezası olarak celde yiyen birisine kimse kız vermeyi arzulamadığı gibi, namuslarını da teslim etmez.

Bunlar, ahlaka muhalif olan bazı suçların toplum tarafından cezalandırılmasının örnekleridir. Bunun gibi daha nice toplumsal tavırlar, cezalandırmalar ve yaptırımlar söz konusudur. Bundan dolayı bir insan kötü ahlakın tezahürü olan bir suç işleyeceğinde durup *"Acaba bu suç beni hangi cezaya düçar eyleyecek ilahi cezaya mı, kanuni cezaya mı, vicdani cezaya mı yoksa toplumsal cezaya mı?"* diye uzun uzun düşünmesi gerekir. Bu ön muhasebe, Allah'ın izni ile insanı suç işlemekten ciddi manada muhafaza eder. İşte bir insanın bunları bilmesi bu bakımdan çok önemli ve gereklidir. Ahlaksız fiilleri işleyenler, genel itibariyle bu cezaların muhasebesini yapmadıkları için suça bulaşırlar. O nedenle, suça bulaşmamak için cezasını düşünmek caydırıcılık açısından son derece mühimdir.

Rabbim hepimizin ahlakını güzelleştirsin ve bunun neticesinde büyük ödüllere hak kazanmaya bizleri muvaffak kıldığı gibi, kötü ahlaktan koruyarak korkunç neticelerinden de muhafaza buyursun. (Allahumme âmin)

Ve'l-hamdu lillahi Rabbi'l-âlemîn

Abdullah ibni'l Hasan şöyle demiştir:

"Tartışma, eski arkadaşlıkları bozar, güven noktalarını bitirir. Muğalebe/birisini alt etmeye çalışmaya götürür. Muğalebe de düşmanlığın en kuvvetli sebeplerindendir." [1]

Seleften biri şöyle demiştir:

"Tartışmadan daha fazla dini gideren, saygıyı azaltan, lezzeti kaybeden ve kalbi boş yere meşgul eden bir şey görmedim." [2]

1. İbni Asakir; Tarihu Medineti Dimeşk
2. İbni Asakir; Tarihu Medineti Dimeşk

Kibir, Allah'a yakışan kuldan uzak olması gereken bir sıfattır. Kul haddini bilmeli. Nefis kanatlanmayı arzular. Kanatlanır da kimi zaman. Kuş bakışı görür herkesi, her şeyi, her yeri. Nefsin uçması normaldir. El mühim, sonrasında aynı yere konabilmektir. Haddi bilmek bir nevi. Konamayan, inişi bilmeyen/yediremeyenlerin dökülmelerini okuduk, gördük, göreceğiz.

Konmayı Bilmeli

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.net

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ (1) وَطُورِ سِينِينَ (2) وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ (3) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي
أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ (4) ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ (5) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ
أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (6) فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ (7) أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ (8)

Er-Rahman ve Er-Rahim olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Andolsun incire ve zeytine,
2. Sina'daki Tur Dağı'na,
3. Ve bu güvenli beldeye.
4. Andolsun ki insanı en güzel surette yarattık.
5. Sonra onu esfel-i safiline (aşağıların aşağısına) çevirdik.
6. İman edip salih amel işleyenler müstesna. Onlar için kesintisiz bir mükâfat vardır.
7. (Ey insan!) Bundan sonra dini/hesabı sana yalanlatan şey nedir?
8. Allah, hükmedenlerin en hâkimi değil mi?

Allah'a hamd, Resûlü'ne salât ve selâm olsun.

فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ

"(Ey insan!) Bundan sonra dini/hesabı sana yalanlatan şey nedir?" [1]

Ey insan! Allah'ın senin üzerindeki bunca ayetine ve nimetine rağmen sana dini yalan saydıran nedir?

1. 95/Tîn, 7

İnsanın kendi hilkatine/yaratılışına bakması yeterlidir. Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* Mekki ayetlerde sürekli temas ettiği bir yer var: Yaratılış. Bunu ilk inen ayetlerde de görürüz. *"Yaratan Rabbinin adıyla oku."*[2] Başka bir sıfata, özelliğe değil yapılan vurgu! Demek ki insanın yaratılış üzerinde tefekkürü önemli.

Şimdi bazı ayetler üzerinde bir gezintiye çıkalım: *"Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değiştirmesinde, insanlara fayda sağlayarak denizde yüzen gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirdiği ve ölümünden sonra yeryüzünü kendisiyle canlandırdığı suda, orada yaydığı farklı türdeki her bir canlıda, rüzgârların çevrilip yönlendirilmesinde, gök ve yer arasında emre amade kılınmış olan bulutlarda akledenler için (üzerinde düşünülüp bunları yapanın tek ilah olduğu ve kulluğun yalnızca O'na yapılması gerektiğine dair) deliller vardır."* [3]

Allah'a ibadet... Sadece O'na yöneliş... O'nun koyduğu nizama göre yaşamak. O'nu hayatın merkezine koymak.
O'nun için sevmek, O'nun için buğzetmek, O'nun için mücahede ve mücadele etmek. Sadece O'nun indirdiğine uymak.

"Gece ve gündüzün peşi sıra gelmesinde, Allah'ın gökten indirip yeri ölümünden sonra kendisiyle dirilttiği rızıkta/yağmurda ve rüzgârların çevrilmesinde akleden bir topluluk için ayetler vardır." [4]

"Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değişmesinde akıl sahipleri için (üzerinde düşünüp bunları yapanın tek ilah olduğu, kulluğun sadece kendisine yapılması gerektiğine dair sonuçlar çıkaracakları) ayetler vardır." [5]

"De ki: 'Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Allah kıyamet gününe kadar, geceyi üzerinize sürekli kılsa Allah'tan başka hangi ilah size aydınlık getirebilir? Dinlemez misiniz?' De ki: 'Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Allah, kıyamet gününe kadar, gündüzü üzerinize sürekli kılsa Allah'tan başka hangi ilah içinde dinleneceğiniz geceyi size getirebilir? Görmez misiniz?' İçinde dinlenesiniz ve Allah'ın lütfundan arayasınız diye sizin için geceyi ve gündüzü yaratması O'nun rahmetindendir. Umulur ki şükredersiniz." [6]

"De ki: 'Allah'a hamd, seçkin kullarına selam olsun.' Allah mı daha hayırlıdır, yoksa (Allah'a) ortak koştukları mı? (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) gökleri ve yeri yaratan, sizin için gökten su indiren (Allah mı)? Ki o suyla, sizler için göz alıcı güzellikte bahçeler bitirdik. Siz, onun tek bir ağacını dahi bitiremezdiniz! Allah'la beraber başka bir ilah mı? (Hayır, Allah'tan başka ilah yok!) İşin aslı onlar, (başka varlıkları Allah'a denk tutup) sapan bir topluluktur. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) yeryüzünü yerleşke/yaşama alanı kılan, onun arasında ırmaklar yaratan, o (sarsılmasın diye dağlardan) kazıklar çakan, iki denizin arasına (birbirlerine karışmasınlar diye) engel koyan (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı? (Hayır, Allah'tan başka ilah yok!) İşin aslı onların çoğu bilmiyorlar. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) dua ettiğinde darda kalmışın duasına icabet eden, kötülüğü gideren ve sizleri yeryüzünün halifeleri kılan (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı? Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) karanın ve denizin karanlıklarında size yol gösteren, rahmeti (olan yağmurdan önce) müjdeci olarak rüzgârları gönderen (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı? Allah, onların şirk koştuklarından yücedir. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) yaratmayı ilkin başlatan sonra (dirilterek) onu tekrarlayacak olan, sizleri gökten ve yerden rızıklandıran (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı? De ki: 'Eğer doğru söylüyorsanız (içinde hiçbir şüphe olmayan kesin) kanıtınızı getirin.' " [7]

Ayetler tek bir yere temas ediyor. Yaratılış üzerin-

2. 96/Alak, 1
3. 2/Bakara, 164
4. 45/Câsiye, 5
5. 3/Âl-i İmran, 190
6. 28/Kasas, 71-73
7. 27/Neml, 59-64

den Allah'ın varlığı ve tevhid edilmesi. Bunun sonucunda istenen de ubudiyettir.

Allah'a ibadet... Sadece O'na yöneliş... O'nun koyduğu nizama göre yaşamak. O'nu hayatın merkezine koymak. O'nun için sevmek, O'nun için buğzetmek, O'nun için mücahede ve mücadele etmek. Sadece O'nun indirdiğine uymak.

O'nun indirdiğine uymak, şeri esasların dışına sözlere/kavillere uymamak... Kur'an daima buranın altını çizer. Ehli batılın vahiy gerçeğinden udul ettiğini/yüz çevirdiğini anlatır. Farklı yollara tevessül ettiklerini de. Bundan hasep Allah şu ayetlerde bunca delilin kişiyi Allah'a yönlendirmesinden bahseder:

"İşte bunlar, hak olarak sana okuduğumuz Allah'ın ayetleridir. Onlar, Allah'tan ve O'nun ayetlerinden sonra hangi söze inanırlar?" [8]

"(İnsanı hayrete düşüren ve sayısız ayetle donatılmış) göklerin ve yerin melekutuna, Allah'ın yarattıklarına ve ecellerinin yaklaşmış olma ihtimaline bakıp düşünmediler mi? (Buna inanmadıktan sonra) daha hangi söze inanacaklar?" [9]

"(Bu Kur'ân'a da inanmıyorlarsa) bundan sonra hangi söze inanacaklar?" [10]

A'râf Suresi'nin 54. ayeti'nde de kâinatta yarattıklarından bahisle: *"Dikkat edin! Yaratmak da emretmek de O'na aittir!"* buyurarak hâkimiyetin Allah'a mahsus kılınması talep edilir. Bu bağlamda birçok ayetten bahsedilebilir. Fakat tarih boyunca çoğunluğun devrildiği keskin viraj burasıdır.

Tarih boyunca en azgın zalimler dahi Allah'ın yaratıcı olduğunu kabul etmişlerdir. Fakat bunun yanında kendi hevalarını dikte etmişlerdir. Vahiy nuruna, parıltılarına tahammül edememişlerdir. Kendi kanunlarının, ortaya koydukları yaşam biçimlerinin geçerli olmasını murad etmişlerdir. Dünyada refahı, düzeni ve adaleti sağlayacak olan kendi modern (!) kanunları olduğunu ileri sürmüşlerdir. Fakat gelin görün ki elifi görseler mertek zannedecek bu zavallıların koyduğu kanunların sağlamasını dünyanın ahvaline doğru bakan her birey anlayabilir.

8. 45/Câsiye, 6
9. 7/A'râf, 185
10. 77/Mürselât, 50

Sözü kanuna, yaşam modeline getirmemizin bir nedeni var tabii. Ayette geçen dini yalanlamayı iki şekilde anlamlandırmışlardır. *"Din"*den murad, Fâtiha Suresi'ndeki hesap günü anlamındadır. Ya da *"din"*-den murad Allah'ın dini, kanunları, yasası, otoritesi anlamındadır.

Kur'an'da din kelimesi kanun anlamında kullanılmıştır.

"Kardeşinin yükünden önce onların yüklerini aramaya başladı. Sonra (su kabını) kardeşinin yükünden çıkardı. İşte biz, Yusuf'a böyle bir yanıltıcı oyun hazırladık. Allah'ın dilemesi hariç, Kralın dinine (yani yürürlükte olan yasalara) göre kardeşini tutuklaması söz konusu dahi değildi. Biz dilediğimizin derecelerini yükseltiriz. Her bilenin üzerinde daha iyi bilen biri vardır mutlaka." [11]

Burada kastedilen açıkça kralın/melikin kanunu/yasasıdır. Bundan dolayı da bunca ayetin, insan üzerindeki nimetin varlığına karşın insanların Allah'ın otoritesini/kanunlarını kabul etmemesini ayet soru ile yermektedir.

Burada bir meseleye değinmek icab ediyor. Hakikatı inkâr/yalanlama tekebbürün bir sonucudur. Allah'a karşı kâfir olmanın birçok sebebi vardır. Kibir/tekebbür/büyüklenme de bunlardan sadece biridir.

Allah Resûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* kibri *"Hakka karşı büyüklenme, insanları küçük görmek."* [12] diye nitelemiştir. İki parçada özetlemiş anam babam feda olsun...

Kibir kalbe bilgi ile dâhil olur. Başka bir deyişle, bilgi beraberinde kibri getirir. Kalbe giren kibri ya engeller ya da besler büyütür kişi. Bilgi sahibi olma –bu mezmum ahlak bastırılmadığında- insanları küçük görmeye iter kişiyi. Artık vazgeçilmezdir zât-ı muhterem! Olmazsa olmazdır. Ona sorulmalı, danışılmalı ve istişare edilmelidir. Dünya kendi etrafında dönüyor ya. Önemli meselelerde bilgilendirilmeli. Bir başarı varsa onun ferasetinden, basiretindendir. Zıddı bir sonuçta ise ya ondan gayrı yapılmıştır. Ya da başkasında suç.

Sadece bilgi değil. Kibri tetikleyen mal ve makamı da unutmamalı. Hepsinin birer timsalini Rabbimiz bize Kur'an'da ne güzel vermiş.

11. 12/Yûsuf, 76
12. Müslim, Tirmizi

Bilgi/ilim ile sapan kimseyi şu ayetinde tavsif etmiş:

"Onlara, ayetlerimizi verdiğimiz kişinin durumunu anlat. O, ayetlerimizden sıyrılmış, (derken) şeytan onu kendisine uydurmuş ve (bütün bunların neticesinde) azgınlardan olmuştu. Şayet biz isteseydik onu (kendisine verdiğimiz ilim ve deliller sayesinde) yüceltirdik. Fakat o, dünyaya meyletti ve hevasına/arzusuna uydu. Onun misali, üzerine gitsen de dili dışarda soluyan kendi hâline terk etsen de dili dışarda soluyan köpek gibidir. Bu, ayetlerimizi yalanlayan topluluğun misalidir. İyice düşünsünler diye kıssaları anlat." [13]

Malı ile kibirlenen ve azgınlaşan Karun'u da şöyle anlatmış:

"Şüphesiz ki Karun, Musa'nın kavmindendi. (Fakat) onlara karşı haddi aşıp azgınlaşmıştı. Biz ona öylesine (çok) hazine verdik ki onun anahtarları dahi kuvvetli/kalabalık bir topluluğa ağır gelirdi. Hani kavmi ona: 'Şımarıp böbürlenme. Çünkü Allah şımarıp böbürlenenleri sevmez.' demişti. 'Allah'ın sana verdikleriyle ahiret yurdunu kazanmaya çalış, dünyadaki nasibini de unutma. Allah'ın sana ihsanda bulunduğu gibi sen de iyilik yap. Yeryüzünde bozgunculuk isteme. Çünkü Allah, bozguncuları sevmez.' (demişti.) Dedi ki: 'Bu (servet), bende var olan bilgi/tecrübe/maharet sebebiyle bana verilmiştir.' Bilmez mi ki Allah ondan önce kendisinden daha güçlü ve yığdıkları servet çok daha fazla olan kimseleri helak etmiştir. Mücrimlerden günahları sorulmaz. (Zenginliğini açığa çıkaran şatafat ve) süsü içerisinde kavminin karşına çıktı. Dünya hayatını isteyenler: 'Keşke Karun'a verilenin benzeri (bir zenginlik) bize de verilseydi. Şüphesiz ki o, çok büyük bir şansa sahiptir.' dediler.Kendilerine ilim verilenler dediler ki: 'Yazıklar olsun size! İman edip salih amel işleyenler için Allah'ın sevabı daha hayırlıdır.' (Dünyanın geçici süs ve şatafatı karşısında bu tavrı sergilemeye) ancak sabredenler muvaffak olurlar. Onu da konağını da yerin dibine geçirdik. Allah'a karşı ona yardım edecek bir topluluğu olmadı. Hem kendi kendisine de yardım edenlerden değildi. Dün onun yerinde olmayı isteyenler, sabah şöyle demeye başlamışlardı: 'Vay be! Demek ki Allah, kullarından dilediğine rızkı genişletip (dilediğine) daraltıyor. Şayet Allah bize ihsanda bulunup (Karun gibi olmaktan korumasaydı) bizi de yerin dibine geçirecekti. Vay be! Demek ki gerçekten kâfirler kurtuluşa ermiyormuş!' " [14]

Makam, iktidar ve otorite ile tağutlaşan Firavun'u da misal vermiştir.

"Firavun, kavmi içinde seslendi ve dedi ki: 'Ey kavmim! Mısır'ın mülkü/egemenliği ve şu altımdan akan nehirler bana ait değil mi? Görmüyor musunuz? Yoksa ben, şu basit insandan ve neredeyse kendini ifade edemeyenden daha hayırlı değil miyim? Onun üzerine altından bilezikler atılmalı değil miydi? Ya da onunla beraber meleklerin gelmesi gerekmez miydi?' Kavmini hafife aldı/onursuzlaştırdı/aptallaştırdı, onlar da ona itaat ettiler. Şüphesiz ki onlar, fasık bir topluluktu." [15]

Nefsin bunlarla atakları ne çetindir! Rabbim hepimizi muhafaza buyursun. (Amin)

Kibir, Allah'a yakışan kuldan uzak olması gereken bir sıfattır. Kul haddini bilmeli. Nefis kanatlanmayı arzular. Kanatlanır da kimi zaman. Kuş bakışı görür herkesi, her şeyi, her yeri. Nefsin uçması normaldir. El mühim, sonrasında aynı yere konabilmektir. Haddi bilmek bir nevi. Konamayan, inişi bilmeyen/yediremeyenlerin dökülmelerini okuduk, gördük, göreceğiz.

Yalnızdır, kederlidir, daima nefsin tutsağıdır kibirli. Samimi, içten candan biri iken duygusal bir evrim geçirir. Pozitif merceği kalkmış, negatifi gelmiştir. Dün içimizden biriyken bugün dışımızdan olmuştur. Dün yârdan, anadan, serden geçerken; bugün mal, makam ve saltanattan santim geçemez. Artık başkaları yapmalıdır. Ondan geçmiştir artık.

Kibir bir nevi kişinin kendisini bitirmesidir. Fişini çekmesi, işlevsiz hâle getirmesidir. Artık ondan bilgilisi yoktur. Ondan becériklisi ve ondan vazgeçilmezi de. Ne nasihate ne de irşada ihtiyacı vardır. Benlik alt üst olur, dün çirkin görülenler yapılmaya başlanır. Dünün çizgisinden eser görülmez. Taatin yüze vurduğu nur, gözlerdeki itaat parıltısı sönmeye başlar.

Hülâsâ, kibir/büyüklenme yutan eleman gibidir. Bireyi ve amellerini *"0"* (Sıfır) ile çarpar!

Şeytanın kendisi ile âsi olduğu bu sıfatı bastırmaya ve arındırmaya çalışanların sa'yi meşkur olsun!

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun" duamız ile...

---

13. 7/A'râf, 175-176
14. 28/Kasas, 76-82
15. 43/Zuhruf, 51-54

Dünyayı Kirlerinden Arındırmak

Bir âlime öğrencileri sordular:

"Dünyayı manevi kirlerinden nasıl temizleyebiliriz?"

Âlim cevap verdi:

"İsterseniz size önce, bir zamanlar Şam'da yaşamış olan Ebu Musa Humasi'den bahsedeyim. Ebu Musa ilmiyle herkesin hayranlığını kazanmıştı. Ama kimse onun özel hayatında iyi bir insan olup olmadığını bilmiyordu.

Bir gün, Ebu Musa ve hanımı da içerdeyken, meydana gelen depremle evleri yıkıldı. Komşuları can havliyle yıkıntıları eşelemeye ve onları bulmaya çalışıyorlardı. Sonunda, Ebu Musa'nın eşini bulmayı başardılar. Hâlâ yıkıntıların altında bulunan kadın: 'Beni merak etmeyin, ben iyiyim.' diye bağırdı. 'Önce kocamı kurtarın. Şuralarda bir yerde oturuyordu.' diyerek kocasının bulunduğu yeri gösterdi.

Komşuları orayı kazınca, Ebu Musa'yı da buldular. O da hâlâ yıkıntıların altındaydı ve o da hanımı gibi konuştu:

'Ben iyiyim, bir şeyim yok. Önce hanımımı kurtarın. Şuralarda bir yerde uyuyordu.' "

"İşte!" dedi âlim, *"Kim Ebu Musa ve eşi gibi davranırsa bütün dünyayı kirlerinden temizlemeye başlamış demektir."*

Hicret Sırasında Gerçekleşen Olaylar Hakkında Birkaç Değerlendirme

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.net

Maalesef geçmişte olduğu gibi günümüzde de Müslimler başlarına gelen musibetleri, düşmanların sayısının çokluğuna, istihbaratların kuvvetine bağlayıp işin içinden sıyrılıyorlar. Gerçekten tevekkülün şartlarını yerine getirip getirmediklerini tefekkür etmeden mevzuyu yanlış zeminde değerlendiriyorlar.

Allah Resûlü'ne kırk yaşında verilen risalet görevi sonrası Mekke'nin gündemi birden bire değişmişti. Öncelikle ne olduğunu anlamak için bir süre sessizce takip edilen bu davet, tüm Mekke'yi etkisi altına almıştı. Artık her evde konuşulan mevzu aynı idi. Meclislerin değişmez gündemi tevhid daveti idi.

Mekkeli müşrikler bu sürede teklifler ve tehditler ile, aynı zamanda fizikî müdahale ve engellemeler ile davetin sesini boğmaya çalıştılar. Fakat attıkları her adım ters tepiyor, çözüm diye uyguladıkları her husus davetin sesininin daha gür çıkmasına bir şekilde vesile oluyordu.

Mekke'de müşriklerin hâli bu iken Müslimler de vahiy ile ilerideki süreçlere hazırlanıyorlardı. Bu hazırlıkların en önemlisi ise hicret süreci ile ilgili olandı.

Hicret konusu sahabinin gündemine çok erken vakitlerde girmişti. Allah *subhanehu ve teâlâ* Peygamber'e indirdiği daha ilk ayetlerde *"Her türlü pislikten hicret et (uzak dur)!"* [1] buyurarak hicret kavramını Resûlü'nün şahsında tüm Müslimlerin önüne koymuştu. Sonraki direktiflerin, emir ve yasakların hepsi de neyden uzaklaşıp neye sığınmak gerektiğinin ayrıntıları idi. Allah mümin kullarından öncelikle inanç ve ahlak yönünden bir hicret bekliyordu. Bu eğitim sürecinin sonunda hakiki manada inanç

1. 19/Meryem, 46

ve ahlak yönünden hicret edenler, fiziki hicrette zorlanmadılar. Ama bir önceki adımı atamayanlar tökezlediler. Aslında şirk toplumu içinde yaşayan mümin bu yönden kendini teste tabi tutabilir. Hicret kapısı ile karşılaştığında gözünü kırpmadan yola mı düşecek yoksa fitnelere mi yuvarlanacak rahatlıkla anlayabilir. Bunun için cevap vermesi gereken sorular şunlardır:

"Ben inanç ve ahlak yönünden bu müşriklerden, toplumdan berî olduğumu söylüyorum. Peki, bu toplumda yaşamaktan ötürü duyduğum bir rahatsızlık var mı? Dinimi çok daha rahat yaşayabileceğim ama dünyevi olarak daha çok sıkıntı göreceğim bir toprak parçası bulursam hicreti gönül rahatlığı ile gerçekleştirebilecek miyim?"

İnsanoğlu soyut bazı kavramları hayatına geçirebilmek için örnek ister. Sahabiler bu arada Habeşiştan'a hicret ettiler ve geri kalanlar onların hicret amellerine şahitlik ettiler. Daha da önemlisi ise ataları İbrahim de *aleyhisselam* dahil olmak üzere bir çok peygamberin ve salih insanın hicret ameline muvaffak olduklarını Kur'an'ın şahitliği ile öğrendiler.

"Dedi ki: 'Size rızık olarak yiyeceğiniz bir yemek gelmeden önce mutlaka yorumunu haber veririm. Bu, Rabbimin bana öğrettiği bilgidendir. Şüphesiz ki ben, Allah'a inanmayan ve ahireti inkâr eden bir topluluğun dinini terk ettim.' " [2]

"Sizi ve Allah'ın dışında dua ettiklerinizi terk edip ayrılıyorum. Yalnızca Rabbime dua ediyorum. Umulur ki Rabbime yaptığım dua nedeniyle bedbaht olmam. (Rabbim duama icabet eder.)" [3]

"Ve kıyama kalkıp: 'Bizim Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir! Onu bırakıp da hiçbir (sahte) ilaha dua etmeyiz. Andolsun ki o takdirde batıl/saçma bir şey söylemiş oluruz.' dediklerinde, onların kalplerini (yakin, sabır ve kararlılıkla) pekiştirmiştik. İşte bunlar, bizim kavmimiz. Tutup Allah'ın dışında ilahlar edindiler. (Bu yaptıklarının doğruluğuna dair) apaçık bir delil getirmeleri gerekmez miydi? Allah'a yalan uydurup iftira edenden daha zalim kim vardır? Mademki onları ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerini terk edip ayrıldınız, (haydi) mağaraya sığının da Rabbiniz rahmetini yaysın ve işinizi kolaylaştırsın." [4]

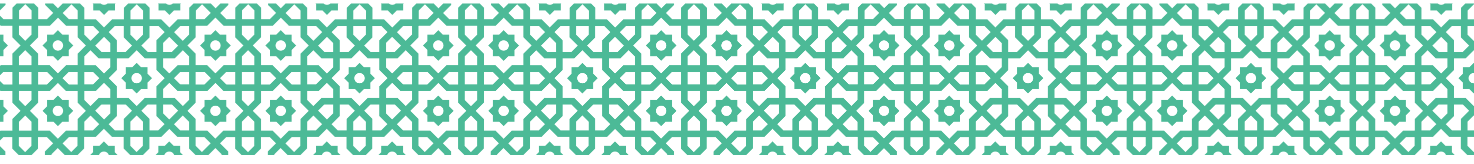
Tüm bu hazırlıkların neticesinde hicret emri geldi. Artık bu süreçten sonra mümin fertler için seçim hakkı kalmadı. Çünkü onlara süre verilmiş, kendilerini terbiye edecekleri yollar öğretilmişti. Bu şartlarda hicret emrine muhalefet edenlerin karşılaşacakları tehditler de açıktı.

"Melekler, nefislerine zulmedenlerin canını aldığında: 'Nerede idiniz/hangi saftaydınız?' derler. Derler ki: 'Biz yeryüzünde (müşriklerin safında yer almak zorunda olan, çaresiz) mustazaflardık.' (Melekler:) 'Allah'ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!' derler. Bunların barınağı cehennemdir. Ne kötü bir yataktır o!" [5]

"Ben inanç ve ahlak yönünden bu müşriklerden, toplumdan berî olduğumu söylüyorum. Peki, bu toplumda yaşamaktan ötürü duyduğum bir rahatsızlık var mı? Dinimi çok daha rahat yaşayabileceğim ama dünyevi olarak daha çok sıkıntı göreceğim bir toprak parçası bulursam hicreti gönül rahatlığı ile gerçekleştirebilecek miyim?"

Sahabiler birer birer Mekke'yi terk ettiler. Her şeyi ile canlı bir şehir olan Mekke sanki diriler kabrine dönmüştü. Mekke ehli bu kutlu davetten ve takipçilerinden mahrum olmak gibi büyük bir musibete düçar olmuştu. Mekke'nin hâli bu iken Medine bambaşka bir havada idi. Yeni bir inanca gönüllerini açmış ensar, yurtlarının kapılarını da muhacir kardeşlerine aralamış ve heyecanla Nebi'nin yolculuğunun

2. 12/Yûsuf, 37
3. 19/Meryem, 48
4. 18/Kehf, 14-16
5. 4/Nîsa, 97

sonlanmasını bekliyorlardı. Hemen hemen her gün yollara gözcüler koyuyor, müjdeli haberin Medine sokaklarında yankılanmasını bekliyorlardı.

Bu arada Allah Resûlü'nün yolculuğu da birçok badireler atlatılarak devam ediyordu. Son olarak Süraka isimli iz sürücüsünün Peygamber'in ve Ebu Bekir'in *radiyallahu anh* peşine takılması ve onlara çok yaklaşmasına rağmen bir zarar verememesi hadisesi gerçekleşti. Bu kıssa şu şekilde rivayet olunmaktadır. Süraka anlatıyor:

"Cariyeme atımı alıp çıkmasını ve beni yüksek tepenin arkasında beklemesini emrettim. Ben de mızrağımın parıltısı dikkat çekmesin diye ucunu yere sarkıtıp arkasını havada tuttum. Atımın yanına geldim ve üzerine bindim, beni amacıma ulaştırması için hayvanı dört nala sürdüm. En sonunda, Resûlullah ve arkadaşlarına yetişip yaklaştım. Bu sırada atım takılıp kapaklandı. Ben de atımdan düştüm. Fakat hemen kalktım ve elimi fal oklarını koyduğum kaba uzattım, ondan fal oklarını çıkarıp: 'Muhammed ile arkadaşlarına zarar verir miyim?' diye onlarla fal attım. Fal neticesinde hoşlanmadığım sonuç çıktı. Bunun üzerine yeniden atıma bindim. Falın iyi çıkmamasına rağmen atımı yine dört nala sürdüm. Hatta Resûlullah'ın ne okuduğunu işitebiliyordum. Fakat Resûlullah arkasına dönüp bakmıyordu. Ebu Bekir ise arkasına bakınmaktaydı.

Tevekkül, şartları yerine getirildikten sonra Allah'a güvenen kul için koruyucu bir kalkandır. Nebi ve arkadaşı yol boyunca her türlü tedbiri almış, güçlerinin yetmeyeceği yerlerde ise Allah'ın yardımını görmüşlerdi

Resûlullah'ın okuduğunu işittiğim sırada atımın iki ayağı yere battı. Hatta dizlerine kadar gömüldü. Ben de attan düştüm. Sonra atımı kalkmaya zorladım. O da kalkmaya çalıştı ama bir türlü ayaklarını çıkarmaya gücü yetmedi. Hayvan doğrulup kalkınca da hemen ayağının gömülen izinden bir duman yükselip dağıldı. Bunun üzerine ben fal oklarıyla tekrar fal baktım. Yine hoşlanmadığım şekilde çıktı. Sonra Muhammed ve arkadaşlarına:

'El eman!' diye haykırdım.

Bunun üzerine durdular. Atıma binerek onların yanına gittim. Onları saldırımdan koruyan bunca harikalarla karşılaştığım o anda gönlümde, Resûlullah'ın dininin yakında yayılıp üstün geleceğine dair kesin bir düşünce oluştu. Bu kanaat üzerine Resûlullah'a: 'Kavmin Kureyş öldürülmen, esir edilmen için hakkında ödüller vadetti.' dedim ve Kureyş'in kendisine ve yanındakilere karşı ne kadar fenalık yapmak istediklerini birer birer anlattım. Kendilerine de yol azığı ve gerekli şeyler arzettim. Fakat benden bir şey almadılar ve bir şey de almak istemediler. Resûlullah ile Ebu Bekir bana: 'Ey Suraka! Bizim yolculuğumuzu gizle.' dediler.

Bunun üzerine Resûlullah'tan hakkımda bir emanname yazmasını istedim. Resûlullah, Amr b. Fuheyre'ye emretti. Amr da bir deri parçasına yazıp verdi." [6]

Geçen yazımızda belirttiğimiz gibi tevekkül, şartları yerine getirildikten sonra Allah'a güvenen kul için koruyucu bir kalkandır. Nebi ve arkadaşı yol boyunca her türlü tedbiri almış, güçlerinin yetmeyeceği yerlerde ise Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* yardımını görmüşlerdi.

Maalesef geçmişte olduğu gibi günümüzde de Müslimler başlarına gelen musibetleri, düşmanların sayısının çokluğuna, istihbaratların kuvvetine bağlayıp işin içinden sıyrılıyorlar. Gerçekten tevekkülün şartlarını yerine getirip getirmediklerini tefekkür etmeden mevzuyu yanlış zeminde değerlendiriyorlar.

Bu kıssada asıl üzerinde durmak istediğimiz husus ise şudur: Allah Resûlü'nün siretine genel olarak baktığımızda şu rahatlıkla farkedilir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* merkeze, davetin/davanın maslahatını yerleştirmiştir. Ve Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* emirlerine

6. Buhari, Müslim

Allah Resûlü'nün insanları davaya fayda sağlayacak şekilde yönlendirmesi, böylece enerjiyi en doğru şekilde kanalize etmesi İslami yapılar tarafından dikkate alınması gereken bir husustur.
Bu sünneti ihya edebilmek için öncelikle yapılması gereken her bir Müslimin İslam'a katacağı bazı şeylerin olduğunu bilmektir.

muhalif olmadığı müddetçe her şeye davetin maslahatına göre şekil vermeye çalışmıştır. İnsanlarla muamele de bu şekildedir. Allah Resûlü insanlara davet yaparken ilk hedefi onların İslam'a girmeleridir. Mümkün değilse İslam'a girmemelerine rağmen davete fayda vermelerini sağlamaktır. Eğer bu da mümkün olmayacaksa düşmanlık yapmalarına engel olmaktır. Son aşama ise eğer karşı taraf düşmanlıkta ısrar ediyor ise zararından sakınmaya çalışmaktır.

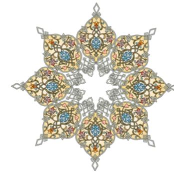
Süraka böyle bir mucizeye şahitlik etmesine rağmen Müslim olmamıştı. Allah Resûlü ona orada zarar verebilir, esir alıp yanında götürebilirdi. Bunları yapmak yerine onu davete fayda sağlayacak bir işe yönlendirdi. Zaten daha sonrasında Süraka Müslim oldu.

Allah Resûlü'nün insanları davaya fayda sağlayacak şekilde yönlendirmesi, böylece enerjiyi en doğru şekilde kanalize etmesi İslami yapılar tarafından dikkate alınması gereken bir husustur. Bu sünneti ihya edebilmek için öncelikle yapılması gereken her bir Müslimin İslam'a katacağı bazı şeylerin olduğunu bilmektir. Bu bakış açışı ile Müslimler değerlendirildiğinde muazzam bir potansiyelin varlığı net bir şekilde görülecektir. Allah Resûlü'nün kâfirlere dahi bakış açısı bu iken günümüzdeki yapıların Müslim kardeşlerine bunu çok görmeleri, üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir sorundur.

Allah Resûlü, Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* yardımı ile Süraka'dan kurtulduktan sonra başka bir zorlukla daha karşılaştı. Ebu Büreyde kutlu yolcuların başına konulan ödülü duyunca yola çıktı. Ancak o da Allah Resûlü'nü engellemeye güç yetiremedi. Dahası Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ona davet yaptı ve o da Müslim oldu. Ebu Büreyde kavminin efendisi idi. Hemen aşiretinin yanına gitti ve onları Allah'ın dinine çağırdı. Böylece kavmi de Müslimlerden oldu.

Allah Resûlü ve arkadaşı Medine'ye can güvenliklerini emniyete almak için gitmiyorlardı. Sıkışan daveti rahatlatmak için bu adımı atmışlardı. Can havliyle kaçan birisi arkasına bile bakmadan gider ve bir an önce rahat yaşayabileceği beldeye varmak ister. Allah Resûlü'nün ve diğer sahabelerin yurt değişikliğindeki temel amaçları davetin maslahatı olduğundan, bu kadar sıkıntılı bir yolculukta dahi karşılaştıkları kişiye davet yapmaları çok da garipsenmemeli. Asıl garipsenecek bir durum varsa o da, davet yapma amacı ile oluşturulduğu iddia edilen yapıların, davet dışında her bir şey ile ilgili olmaları ya da kendileri gibi Müslimlere davet yapmaktan müşriklere davet yapma fırsatı bulamamalarıdır.

Duamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

İslam Ümmetini Ümitsizliğe Düşüren Etkenler

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.net

İmtihanların sürekli olması ne Rabbimizin üzerine vacip kıldığı yardımını iptal etmesindendir ne de hak taifeden olmadığımızdandır. Tam zıttı olarak imtihanlar imanın varlığına, Allah'ın o kulu sevdiğine ve cennette ona karşılıksız mükâfat vermek istemesine bir işarettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile...

Müslimlere yardım etmeyi, üzerine vacip kılan Allah'a hamd, hayatın her alanında Rabbine dayanan, ümidi Allah'a bağlayan Resûlullah'a salât ve selam olsun.

Müslimlerin Rabblerine olan kulluğu, ümit ve korku üzerine mebnidir. Rablerinin azametinden korkarken O'nun rahmetine de ümit bağlarlar. Günaha bulaştıkları zaman hem Rablerinin azabından korkarlar hem de rahmetine ümit bağlar, affedilmeyi murad ederler. İşte Müslimlerin hayatı korku ve ümit arasında döner durur. Böylelikle ümit ve korku bizleri, hem Rabbimize hem de hayata bağlamaktadır.

Kâfire gelince işlediği şirklerin, aklı ve fıtratı bozması ile hem Rabbine olan korkusunu hem de ümidini kaybeder. Böylelikle Allah dışında herkesten korkmaya ve herkese ümit bağlamaya başlar. Rabbini tanımadığından ve Rabbi ile bağ kuramadığından Allah'ı düşünmediği bir hayat sürer. İşte kâfirin küfrünü artıran unsurdur, Rabbinden ümit kesmesi, Müslimin de imanını artıran duygudur, Rabbine ümit bağlaması.

İslam düşmanları İslam'a karşı mücadele edemeyeceklerini anladıkları zaman taktik değiştirmek zorunda kaldılar ve daha çirkin yöntemlere başvurdular.

Müslimleri diri tutan, harekete geçiren, bıkmadan yoluna devam etmelerini ve güçlenmelerini sağlayan en önemli amelleri Allah'a karşı ümitvar

yaşamalarıdır. İşte İslam düşmanları Müslimleri tam bu noktadan, can damarlarından yakaladılar ve Allah'a, İslam'a olan güvenlerini ve ümitlerini kırdılar.

Allah Resûlü Mekke'de peygamberlik görevi verilmeden önce toplum arasında sevilen, güvenilen, ümit bağlanılmış bir kişiliğe sahipti. Ne zaman ki peygamberlik verildi ve davetine başladı, Mekke'nin aristokrat kesimi halkın Muhammed'e *sallahu aleyhi vessellem* olan güvenini ve ümidini kırma çalışmalarına koyuldular. Şairleri, sihirbazları ve bütün imkânlarını kullanarak bu konuda yoğun çalışmalar yaptılar. Resul'ün ve ashabının fakirliği, etrafındaki insanların köle oluşu, Muhammed'e *sallahu aleyhi vessellem* inananların az olduğu ve Kur'an'ın başkası tarafından yazdırıldığı gibi meseleleri gündemleştirerek İslam'a ve sahabeye karşı insanların güvenini ve ümitlerini kırmaya çalıştılar.

Bugünün tuğyanlarıda aynı şekilde, farklı yöntemleri devreye koyarak insanların Allah'a ve İslam'a olan güvenlerini, ümitlerini kırıyorlar. "Tek çözüm İslam'dır." anlayışına sahip milletler, kirli oyunlar nedeni ile şu an İslam'a karşı tereddüt içindedirler. Müslimlerin başaramayacağına, Allah'ın *subhaehu ve teala* yardımının gelmeyeceğine, Müslimlerin az olduğuna ve imkânları İslam'ı yaşamaya ve yaşatmaya yeterli olamayacağına inanmış durumdadırlar.

İslam ümmetinin ümitsizliğe düşmesi yıkıcı bir unsurdur. Ümmetin belini yıkan bu umutsuzluğu tedavi etmek ve bu hastalıktan kurtulmak sorumluluğumuzdur aynı zamanda. Bunun için ümmetin umutlarını kıran, ümitsizliğe sevk eden etkenleri tespit etmek ümitsizliğimizin ilacı ve şifası olacaktır inşallah.

a. İslam'ın Yanlış Uygulanması

İnsanlara İslam'ı yaşantıda yanlış tanıtan ve yanlış temsil eden cemaatlerin veya grupların varoluşu insanların kafalarını karıştırmakta ve ikilemde bırakmaktadır. Dini istismar eden o kadar çok cemaatler vardır ki bunları saymak mümkün değildir. Her bir cemaatin kendi içinde parmak sayısını geçecek kadar kollara ayrılmışken insanlar hangisinin hak taife olduğunu nasıl tespit edebilsinler?

Tağutlar, görünüşte İslam tabelasını yükselten fakat asılda İslam'ı yanlış uygulayan ve saptıran cemaatlerin kurulmasını kolaylaştırmakta ve desteklemektedir. Her grup İslam'ın bir bölümünü ele almış sadece o alanda hassasiyet göstermekte ve geri kalanda pasif davranmaktadır. Kimisi İslam'ın zikir bölümünü kimisi İslam'ın ibadet bölümünü kimisi İslam'ın sertlik veya yumuşaklık bölümünü bayraklaştırmaktadır. İslam bütün yaşanmayıp, parçalara bölündüğü için insanlar, parçalanmış, fırkalaşmış dine karşı mesafeli, temkinli ve şüpheli hareket etmektedir. Önemli olan nokta ise dini istismar eden bu guruplara devletin müdahale etmemesi ve bu gruplara yolunu kolaylaştırmasıdır. Tağutların buradaki hedefleri ise, insanların Allah'a ve İslam'a olan güven ve ümitlerini kırmaktır.

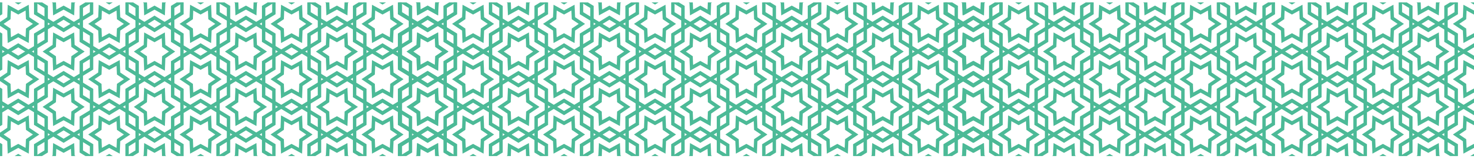
İçinde yaşadığımız şu dönemde bu konuda Müslimlerin üzerine çok ağır işler düşmektedir. Nerede olursa olsun Müslimler, İslam'ı ve Rabbini yaşantısıyla güzel temsil etmelidirler. Topluma -en ince hassasiyetle- hem tevhidi hem sünneti hem de ahlakı yani İslam'ı bir bütün olarak göstermelidirler. O kadar ki insanlar gördükleri zaman "İşte bu insanlar Kur'an'ın, siyerin günümüze yansımasıdır." desinler. Ancak İslam'a olan mesafeler ve ümitsizlikler o zaman ortadan kalkacaktır inşallah.

b. Liderlerin/Öncülerin Düşmesi

Liderler, âlimler İslam'da çok önemli konuma sahiptirler. Rabbimiz Allah subhanehu ve teala değer verdiği için bizlerde değer veriyor ve saygı duyuyoruz. Ancak Peygamberimize Kur'an'ın istediği şekilde muamele ettiğimiz gibi liderlere de Kur'an'da belirlenen ölçüde muamele etmeliyiz.

Liderin, âlimin veya öncülerin İslam'a katkıları çok olduğu gibi İslam'a verecekleri zararda büyüktür. Fertler ile liderin yaptıkları yanlışın İslam'a vereceği zarar hiçbir zaman aynı olmaz. Ferdin hatası sadece kendisini bağlarken, liderin, âlimin ve öncülerin hataları ümmeti bütün olarak etkilemektedir.

Coğrafyamızda akide ile yaşadığımız en büyük problemlerimizden biri de tevhidî söyleme sahip olan hatta uzun bir zaman tevhid üzere yaşayan liderlerin veya âlimlerin, daha sonra tevhidî söylemlerini, inançlarını ve amellerini değiştirmeleridir. Lider akidesini değiştirmesi ile taklidi imana sahip olan fertlerde inanç konusunda değişime uğramaktadır. Bu durumun vermiş olduğu en büyük mefsedet ise toplumun artık liderlere, liderlerin üzerinden İslam'a ve Allah'a güvenmemeleridir.

Her on yılda bir itikad değiştiren, her zorluğun karşısında kendi maslahatı için inancını gevşeten liderlere veya âlimlere insanlar nasıl güvensinler? Liderlerin elinde oyun hamuru olmuş İslam'a, insanlar nasıl güvensinler ve nasıl ümit bağlasınlar? İşte liderlerin akide konusunda ayaklarının kayması, toplumu İslam'a karşı ümitsizliğe sevk etmektedir. Bu durum ümmetin ciddi sorunudur.

Her ne kadar yapılan bu yanlışlar güveni zedelese, ümidi kırsada bizler, öncülerimize, liderlerimize karşı, şu iki noktayı iyi kavramalıyız:

Birincisi; Liderler ne kadar iyi olurlarsa olsunlar onlar bir beşerdir. Bu sebeple hata yapabilirler ve ayakları da kayabilir. Bu durumda taassup yaparak hatalarını doğruya yormakta veya hatalarından dolayı Allah'a ve İslam'a olan güveni kaybetmek de büyük bir yanlıştır.

Dinin sahibi Allah'tır ve dinini destekleyecek olanda odur. Liderin akidevi bir ayak kayması olduğu zaman dinin sahibine daha çok bağlanmalı ve ondan yardım istemeliyiz. "Bu kadar güvendiğimiz âlim insanlar dinden dönüyorsa biz ne yapalım, bize düşen geri çekilmektir." deyip ümitlerimizi kırmamalıyız, yelkenlerimizi suya indirmemeliyiz.

İkincisi; Müslimler, hakka ve hakkın sahibi olan Allah'a bağlanmalı, lidere, fertlere ise Kur'an'ın ön gördüğü ölçüde bağlılık göstermelidir.

Lidere mutlak bağlılığı İslam yasaklamıştır. Lidere bağlılık, Kur'an ve sünnet üzerine, ölçü çerçevesinde olması gerekir. Bunun hikmeti de şudur; lidere mutlak bağlı olan insanlar, lider Allah'a isyan ettiğinde, lider ile Allah karşı karşıya kaldığında, fertlerin Allah'a karşı gelmesi ve Rabbini terk etmesi an meselesidir. Bu da küfür amellerindendir. Ancak mutlak olarak Allah'a bağlanan, lidere ise bir ölçü ile bağlanan insanlar böyle bir sıkıntı yaşamaları zordur.

c. Musibet ve Zorluğun Uzun Sürmesi

Rabbimiz, sünnetullah gereği -bir çok hikmeti beraberinde yeşerten- imtihan ve zorlukla iman ehlini dener ve sınar. Bu imtihanlar kimi zaman kısa, kimi zaman da uzun sürebilir. İmtihanın kısası sürmesi veya uzun sürmesi imtihan fıkhındaki ahlakımızdan bir değişiklik meydana getirmemelidir. Namaz ve sabır ile Allah'tan yardım istemeye ve sebatın sebeplerine yapışmaya devam etmeliyiz.

Bela ve sıkıntıların uzun sürmesi üzerine sinsi şeytan devreye girecek, şüpheler, vesveseler verecektir. "Allah yardımını göndermiyor, eğer Allah bizi destekleseydi ve sevseydi hemen yardımını gönderirdi." gibi veya "Eğer biz hak üzere olsaydık bu kadar zorluk olmazdı." şeklinde, ancak şeytanın düşünebileceği kötü düşünceler zihni kuşatır. Böylelikle bu vesveseler zamanla kişinin İslam'a ve Allah'a olan güven ve ümitlerini kırar. Bundan Rabbimize sığınırız.

İmtihanların sürekli olması ne Rabbimizin üzerine vacip kıldığı yardımını iptal etmesindendir ne de hak taifeden olmadığımızdandır. Tam zıttı olarak imtihanlar imanın varlığına, Allah'ın o kulu sevdiğine ve cennette ona karşılıksız mükâfat vermek istemesine bir işarettir. İmtihan ve zorlukların sürekli var olması bundandır. Bütün peygamberlerin hayatlarının imtihanlar ile kuşatılmasıda bu hikmete binaendir.

Müslimler bilmelidirler ki, yardımın ve zaferin gecikmesi bir hikmete bağlıdır. Her meyve mevsiminde çıkar ve yenirse güzeldir. Zafer ve başarıda zamanı geldiğinde olması elbette daha güzel, daha elverişlidir. Yusuf peygambere başarı ve yardımın uzun zaman zindan da yattıktan sonra gelmesi veya peygamberimize onüç (13) yıllık Mekke döneminden sonra Medine şehrinin kapılarının açılması gibi.

İmtihanların uzun sürmesi ile şeytan bizi ümitsizliğe düşürmeye çalışsa da bizler bu süreçte imtihanların hikmetine, peygamberler ve salihlerin hayatlarındaki zorluklara yoğunlaşmalıyız. Bu şekilde kendimize mev'izeler ve öğütler almalıyız. Bu ahlak kalbimize sükûneti indirecek, ayağımızı sabitleyecektir inşallah.

Rabbim bizleri kendisine karşı ümitvar olan kullarından eylesin. Ümitleri ve güveni kıran sinsi şeytanın ve şeytanlaşmış insanların tuzaklarından korusun. (Allahumme âmin)

Davamızın sonu alemlerin rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

Bir sonraki yazımızda görüşme ümidi ile...

Abdulhamid Bilali şöyle der:

"Şeytanın nefse ilka ettiği vesveselerden birisi de kibir duygusudur. Bir kimseye cevabını bilmediği bir soru sorulduğunda şeytan vesvese verir: 'Eğer cevap vermezsen senin cahil ve bilgisiz olduğunu söyleyecekler.' der. Böylelikle onun hevasına göre fetva vermesini, sapmasını ve saptırmasını sağlamış olur.

Abdullah b. Mübarek demiştir ki: 'Süfyan, Ata b. Es-Saib'ten, o da Abdurrahman b. Ebi Leyla'dan aktardı. Abdurrahman dedi ki: Peygamberin ashabından yüz yirmi kişiyi görmek bana nasib oldu. Hepsi gerek hadis gerekse fıkıh konusunda Müslim kardeşlerinin hiçbir zaman kendilerine muhtaç olmamasını tercih ederlerdi.'

Malik b. Yahya b. Said der ki: İbni Abbas şöyle buyurdu: 'Sorulan her soru karşılığında insanlara fetva veren kimse mutlaka delidir.'

Sahnun b. Said dedi ki: 'Fetva vermek hususunda en cesur kişi, ilmi en az olan kimsedir. Bu kimsenin yanında ilimden tek bir kapı vardır ve zanneder ki tüm hak burada mevcuttur.'

Şeytanın vesvesesi bazen de şöyle cereyan eder: bir kimseye Müslim bir kardeşi bir şaka yapar veya iyi bir kasıtla söylediği bir söz söyler. Şeytan hemen gelir ve: 'Bu sözüyle şunu şunu kastetti'. diyerek, kardeşi hakkında suizanda bulunmasını ve ortadaki sözü olmadık manalara yorumlamasını sağlar. Böylece kişi, kardeşine karşı kin ve nefret beslemeye başlar. Neticede kardeşinden uzaklaşır." [1]

1. Şeytandan Korunma Yolu, s.98

Sosyal Medya, Asosyal Nesil ve Sorumluluğumuz

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.net

Şeri ölçülere riayet edilmesi hâlinde sosyal medya kullanımını, "Eşyada aslolan mübahlıktır." kaidesi ve maslahat prensipleri çerçevesinde ele almak daha uygun düşecektir. Bu doğrultuda sosyal ağlar üzerinden gerçekleştirilen işlemlerin fıkhiî açıdan ayrı ayrı ele alınıp değerlendirilmesi ve fayda zarar muhasebesi yapılarak cevazına yahut haramlığına hükmedilmesi izlenmesi gereken en makul olmalıdır.

Sosyal Medya olarak tanımlanan internet tabanlı uygulamalarla ortaya çıkan yeni akım her geçen gün daha da yaygınlaşmaktadır. Bu internet uygulamaları, kullanıcılar ve kullanıcıların beğeni ve memnuniyetiyle haberdar ettikleri kişiler aracılığıyla başvuranlar arasında gittikçe daha çok artan bir etkileşim sağlamaktadır.

Sosyal Medya zaman ve mekân sınırlaması olmadan mobil tabanlı paylaşımların, oyunların ve tartışmaların esas olduğu bir sosyal iletişim ve etkileşim şeklidir. Bununla beraber sosyal medya olgusu teknoloji, telekomünikasyon, görseller, müzik oyun eğlence portalları ve ses dosyaları yolu ile sağlandığı bir yapıya sahiptir. Bu mecrayı kullanan hemen hemen herkesin olumlu veya olumsuz, faydalı ya da zararlı deneyimlerini ve bilgilerini bu bağlamda paylaştığı bir çerçeveye de sahiptir.

Sosyal medyada, insanların birbirleriyle yaptığı diyaloglar ve paylaşımlar, sosyal ağlar ve toplu gruplar yer alır. İnsanlar, iş yerlerini, kurumlarını ve yörelerini tanıtır ve ilkeleri, sınırları ve çerçevesi belli olmayan arkadaşlık ilişkileri kurarlar.

Günümüzde son derece ileri düzeye ulaşmış bulunan yeni iletişim teknolojileri insanlara, düşüncelerini ve eserlerini paylaşacakları imkânlar veren, paylaşım ve tartışmanın esas olduğu bir medya platformu sun-

maktadır. Sosyal medya olarak adlandırılan bu sanal ortam, kullanıcı tabanlı olmasının yanında kitleleri ve insanları bir araya getirmesi ve aralarındaki etkileşimi arttırması bakımından önem taşımaktadır.

Özellikle son dönemlerde yapılan araştırmalar insanların bu sanal gerçeklik içinde gün geçtikçe daha fazla vakit harcadıklarını, bu sanal gerçeklik içinde gerçek yaşam ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştıklarını ve yine bu sanal gerçeklik içinde yeni (fakat sanal) bir dünya kurarak içinde yaşadıklarını göstermektedir.

Aslında birçok kullanıcı kimi zaman sanal dünya ile gerçek dünya arasındaki sınırın belirsizleştiğinin farkına bile varamamaktadır. Bunun gibi sosyal medya mecrasında arkadaş bulma ve bu sanal dünyadaki insanlarla sosyal ve siyasî düşünce alışverişinde bulunma ve hatta bu sanal dünyadan birileriyle tanışarak evlenmek gibi ciddi kararlar dahi alınabilmektedir. Bilhassa bugün gençler (hatta çocuklar) arasında kullanım değeri bakımından hızlı bir yükseliş gösteren sosyal medya, diğer yandan da günümüzün geleneksel medyasına rakip olmakta; bazen de bu medya unsurlarını zayıflatma ve uzun vadede yok olma tehdidiyle karşı karşıya bırakmaktadır.

Sosyal medya denilen bu mecrada gencinden yaşlısına herkes bir şeyler yazıyor, bir şeyler paylaşıyor. Herkes herkesten beğeni alıyor, başkalarına kendilerini gösteriyor ve yaptıklarını anlatıyorlar.

Biraz dikkat edildiğinde çevremizde yanımızda yönümüzde gördüğümüz kadarıyla bu kervana yedi-sekiz yaşlarındaki çocukların dahi katılmış olduğu görülecektir. Minicik çocuklara, evde veya dışarıda oyun oynamak yerine sanal ortamlarda bir şeyler yapmak daha cazip geliyor. Anne babalar ise çocuklarının uslu uslu oturuyor olmalarına aldanarak bu duruma müdahale etmek istemiyorlar.

Ancak çocuklarının istikbali açısından unuttukları bir şey var.

Yanıltıcı uslulukların aldandıkları bu çocuklar, gelecekte hakiki sosyal ortamlarda ve beşerî münasebetlerde düzgün ve başarılı ilişkiler kurabilecekler mi acaba?

Yarın bir gün iş hayatına atıldıklarında geçmişlerindeki bu asosyallik hikayeleri istikballerini nasıl etkileyecek?

Ailede herkes genelde çok meşgul (!) ve çok yorgun (!) olduğu için çocukların bu hâli küçük yaşlarda pek göze batmıyor. Fakat ileriki yıllarda çocukların hayatlarında bu tür durumların öngörülemeyen sıkıntılara sebebiyet vermesi kuvvetle muhtemeldir.

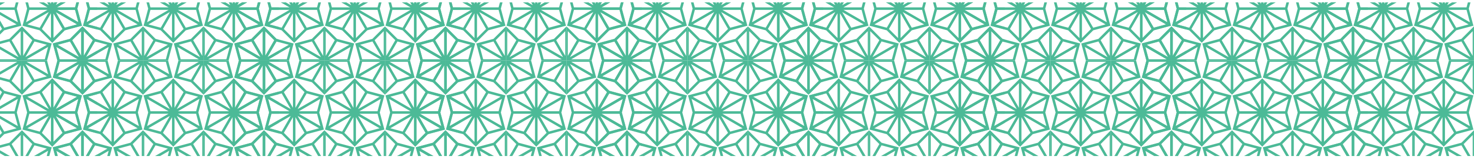
İmam İbni Teymiyye *rahimehullah*: *"Çocuk, çağının dölü ve çevresinin oğludur."* der. Bu hakikate binaen diyebiliriz ki günümüzde internet ortamından tamamen yoksun bir hayat düşünülemez. Ancak çocuğa internet ve sosyal medya imkânı sunulurken çocukluğu ve hayatın olmazsa olmazı olan asli değerleri unutturulmamalıdır.

İmam İbni Teymiyye: "Çocuk, çağının dölü ve çevresinin oğludur." der. Bu hakikate binaen diyebiliriz ki günümüzde internet ortamından tamamen yoksun bir hayat düşünülemez.
Ancak çocuğa internet ve sosyal medya imkânı sunulurken çocukluğu ve hayatın olmazsa olmazı olan asli değerleri unutturulmamalıdır.

İlgili olan herkesin bildiği üzere sanal ortamda ve sosyal medyada herkes **en iyi** oluyor!

Kimileri başka birilerine kızıyor ve bu kızgınlığını da sosyal medya mecralarında dile getiriyor.

Herkes her şeyden şikayetçi... Herkesin dağlar kadar derdi var... Herkes ne kadar da mutluymuş... Herkes zengin... Herkes bu mecralardan pompalanan gündeme sazanlama dalıp ayak uyduruyor... Herkes vatanperest... Herkes Malkoçoğlu... Herkes silahşor... İslam'a düşman olanların bile megabayt megabayt vaaz ve fetvaları ortalığa saçılmakta...

Sosyal medyanın bağımlısı hâline gelmiş olan ergenlik çağındaki genç bir çocuk, olması gerekenden farklı davranışlar sergiliyor. Çocuklar bu dönemi hızlı yaşıyorlar ve bu durum hayatlarının ileriki aşamalarında saplantılı kişilik (Obsesif Kompulsif) sahibi bir birey olmalarına yol açıyor. Henüz genç yaşta oldukça şişik bir egoya sahip ergenler yetişiyor.

Bu gençler kendilerini yine kendi yöntemlerine göre kanıtlama, tanıtma, beğeni aldıkları alanlarda iyi olduklarını gösterme ve kendilerini kötü görüyorlarsa bunun bunalımına girme moduna giriveriyorlar.

Gençlerin madde bağımlılığına duydukları ilgi, *"Bende varım"* diyen ergenin kazandığı kötü alışkanlıklara, kötü alışkanlıklar da çevresine hava atmasına,

Sosyal medyayı kullanırken veya kullanılmasına nezaret edilirken de kesinlikle İslami şiarlara riayet edilmelidir. Günahlara ve haramlara sürükleyerek Allah'ı gazaplandıracak ve tevhid davetine zarar verecek şekilde müminleri toplum nezdinde itibar kaybına uğratma ihtimali bulunan paylaşımlara yer verilmemelidir, yer verilmesine de izin verilmemelidir.

hangi özelliklerle ne kadar çok beğeniliyorsa o kimliğe bürünmesine neden olmaktadır. Böyle bir gencin yaşadığı kimlik karmaşası onu kendi geçmişinden yaşadığı çağa bir götürüp bir getiriyor.

Bahsettiğimiz bu hususlar; ileride ne tür davranışları tetikleyeceği, gençlerin kişilik gelişimine nasıl etki edeceği ve sosyal hayatlarında/insani ilişkilerinde sıkıntı çıkartıp çıkartmayacağı üzerinde önemle durulması gereken konulardır.

Sosyal Medya ve Sorumluluk

Anne baba veya anne baba olmaya aday müminler, sosyal medyayı doğru zeminde aktif olarak kullanmak taraftarı olmakla beraber muvahhid kimliğinden dolayı söz konusu platformun kullanımıyla ilgili şeri usûl ve kaidelerin gereğini yerine getirmenin zorunlu olduğunun da bilincinde olmalıdır. Muvahhid bir mümin her işinde Allah'ı *subhanehu ve teâlâ* rızasını ve hoşnutluğunu önceleyip gözetmeli ve ürettiği emeğin/yaptığı işin şeri şerife uygunluğunu göz önünde bulundurmalıdır.

Sosyal medyayı kullanırken veya kullanılmasına nezaret edilirken de kesinlikle İslami şiarlara riayet edilmelidir. Günahlara ve haramlara sürükleyerek Allah'ı gazaplandıracak ve tevhid davetine zarar verecek şekilde müminleri toplum nezdinde itibar kaybına uğratma ihtimali bulunan paylaşımlara yer verilmemelidir, yer verilmesine de izin verilmemelidir. Birçok yönüyle nimet olan bu modern iletişim araçları ve platformunun nikmete (cezayı gerektiren muamele ve tasarruflara) dönüşmemesi için olabildiğince büyük bir duyarlılık gösterilmelidir. Bu platform İslam ve gelecek nesiller yararına verimli bir şekilde kullanılmalı ve şeri şerifin kapsayıcı ilkeleri çerçevesinde murakabe/kontrol ve yönlendirmeler yapılmalıdır

Muvahhid müminler olarak radyo, gazete ve dergi gibi iletişim araçlarını kullanırken nasıl ki Kur'an ve sünnet kaynağından beslenmiş olmanın doğal neticesi olarak tevhid ümmeti olmak duyarlılığıyla fikir birliği içinde davranılıyor, söz ve amellerde uyum ve istikrara riayet ediliyor ve maslahat ve ahlaki ilkeler gözetiliyorsa aynı şeyi sosyal medya alanında da yapmak ve müminin şahsında davaya ve davete zarar verecek paylaşımlardan kaçınmak suretiyle bu sorumluluk en güçlü bir şekilde hissedilmelidir. Bu konuda dikkatli ve bilinçli davranarak rabbanî düsturlardan ve temel ilkelerden taviz verilmemelidir. Her bir mümin sosyal medyada yaptığı her paylaşımın artı ve eksilerini gözetmeli, kendisine verilen görevleri hakkıyla yapmalı ve aziz İslam'ın ilke ve değerleriyle belirlenmiş meşru sınırların dışına çıkılmamalıdır.

Az veya çok yapılan işin, davanın ve davetin maslahatına hizmet etmesi arzulanıyor ve ahirette kazanç olarak karşılaşılması umuluyorsa şeri şerifin

İslam uleması da kendilerine yöneltilen sorular çerçevesinde sosyal ağların emek ve zaman israfına yol açması, zihinleri gereksiz yere meşgul etmesi, dikkat eksikliği, taaccüb ve kibir gibi ruh ve beden sağlığını tehdit eden rahatsızlıkları tetiklemesi, mahremiyeti yok sayması, gıybet, yalan, tecessüs, hakaret ve aldatma gibi fiillerin kolaylıkla işlenebilmesine fırsat vermesi gibi menfi yönlerinden sakındıran açıklamalarda bulunmuştur.

bu tür konuları da kapsayan genel esaslarına dikkat edilmelidir. Sosyal medyayı kullanırken İlahi rızayı gözetmenin, müminlere ve genel manada insanlığa yararlı olmanın en uygun yol ve yöntemlerinin neler olduğu hususunda da tecrübeli kimselerden istifade edilmelidir.

Sosyal ağların gereksiz iletiler, sohbetler ve diyaloglar sebebiyle kişinin zihnini sürekli meşgul ettiği, zihin kirliliğine yol açtığı ve araştırmalarda unutkanlığa sebep olduğu üzerinde de durulmaktadır. Abdullah b. Mesud *adiyallahu anh* kişide ortaya çıkan hafıza zayıflığının bir sebebi olarak şunu söyler:

"Benim kanaatime göre insanlar işledikleri günahlar sebebiyle bildiklerini unutur."

İmam Veki' b. Cerrah *rahimehullah*, öğrencileri arasında parlak bir zekâya sahip olan Muhammed b. İdris'in (İmam Şafiî) bir gün derslerinde tutuk olduğunu görüp kendisine bunun sebebini sorduğunda *"Hocam bugün derse gelirken bir sokağın başında gözlerim bir kadının paçaları sıvanmış olduğu hâldeyken ayak bileklerine ilişti."* diye cevap verir. Hocası ona, ilmin afeti olan unutkanlıktan korunmak için gözlerini haramdan mutlaka sakınması gerektiği nasihatinde bulunur.

İmam Şafiî'ye *rahimehullah* göre de faydalı şeylerle uğraşmayan kişiler, batıl ve boş şeylerin istilâsına maruz kalır.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

"Kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi kişinin İslam'ının güzelliğindendir." [1]

Yukarıda zikrettiğimiz hadis-i şerif bu hususta hepimiz için takip edilmesi gereken ölçüyü belirlemektedir. Gerçek yaşamdaki hemen her türlü eylemin vuku bulmasına imkân tanıyan sosyal ağların hem bu açıdan hem de kendilerine has bazı özellikleri sebebiyle İslam hukuku açısından değerlendirilmeye tabi tutulması bir zorunluluk arz etmektedir.

Bugün itibariyle sosyal paylaşım sitelerinin bilinçli kullanılmadığı takdirde çeşitli zararlara yol açacağına ilişkin kayda değer bir literatürün varlığından söz edilebilir.

Konuya kayıtsız kalmayan İslam uleması da kendilerine yöneltilen sorular çerçevesinde sosyal ağların emek ve zaman israfına yol açması, zihinleri gereksiz yere meşgul etmesi, dikkat eksikliği, taaccüb ve kibir gibi ruh ve beden sağlığını tehdit eden rahatsızlıkları tetiklemesi, mahremiyeti yok sayması, gıybet, yalan, tecessüs, hakaret ve aldatma gibi fiillerin kolaylıkla işlenebilmesine fırsat vermesi gibi menfi yönlerinden sakındıran açıklamalarda bulunmuştur. Bununla birlikte sosyal ağlar üzerinden gerçekleştirilen ve şeri şerif'in asla onaylamadığı bazı fiiller sebebiyle sedd-i zerâi' (harama götüren vesile ve vasıtalardan dahi uzak durmak) prensibini gerekçe göstererek sanal dünyanın bütünüyle haram olduğuna hükmeden az sayıdaki fetvanın, pratik hayatta karşılık bulmadığını da belirtmek gerekir.

Özetle şeri ölçülere riayet edilmesi hâlinde sosyal medya kullanımını, *"Eşyada aslolan mübahlıktır."* kaidesi ve maslahat prensipleri çerçevesinde ele almak daha uygun düşecektir. Bu doğrultuda sosyal ağlar üzerinden gerçekleştirilen işlemlerin fıkhiî açıdan ayrı ayrı ele alınıp değerlendirilmesi ve fayda zarar muhasebesi yapılarak cevazına yahut haramlığına hükmedilmesi izlenmesi gereken en makul yol olmalıdır.

1. İbni Mace

Kısa ve Pratik Bilgiler

Mahi
mahi@tevhiddergisi.net

3,5 yaştan itibaren yeniden doğar çocuk. Buna ruhsal doğum denir. İçinde bulunduğu dünyayı fark eder ve iletişim kurmaya başlar. Öncesini hatırlamaz. Sadece hislerini hatırlar. 0-3 yaş aralığında ona kendini kötü hissettirmemeye gayret edilmelidir.

Küçük bir ajandam var.

Okuduğum kitap özetlerini yazıyorum bu ajandaya.

Birkaç arkadaşıma kaynak taraması için vermiştim.

Ve: *"Kitap okur gibi notlarınızı okuduk. Kısacık ve bilgilendirici."* dediler.

Bu notları sizinle de paylaşmak istedik.

İlk olarak 0-6 yaş aralığından başlayalım.

Buyurun satırlara:

• Yavrun senin yanında ise hep güvende hisseder kendini.

• Emme dönemi bitene kadar seninle yatmalıdır. Ki duyguları gelişsin.

• Yanında yatıramıyorsan da güvenli bağ için geceleri elini temas ettir ve yatağını sana erişebileceği şekilde düzenle.

• Çocuk sadece fiziksel ihtiyaçlarının giderilmesi için ağlamaz. Duygusal yoksunluk yaşayınca, seni özleyince, korkunca, kendini yalnız hissedince de ağlar.

• Anne göğsü güven verir çocuğa. Anneye bağlanır çocuk bu sırada. Bu nedenle süt yoksa da iki yıl göğüsle temas olmalıdır.

• Emme refleksi yirmi dört aydır. Otuz aya kadar azalarak devam eder. Bitmeden evvel aşırı artar. Bu, duygusal ihtiyacı giderme çabasıdır.

• İhtiyaçlar, duygusal ve fizyolojiktir. Duygusal ihtiyaçları vaktinde giderirsen güven duyar/hırçın olmaz. Yeterince giderirsen ruhsal duyumsama sağlar.

• Herkesin yaratılışı (mizaç) farklıdır. Çocuk sürekli engellenirse mizacı bozulur.

• Bağlanma iki yıl sürer. Ayrılma ise yavaştır. Bir buçuk yıl devam eder.

• Birçok insanın asık suratlı, mutsuz, üzgün görüntüsünün ardında çocuklukta edindiği hisler vardır.

• Çocuk 0-4 yaşta fiziksel ve duygusal ihtiyacını karşılayan bir kişi ile bağlanır. Bağlandıkça güven duygusu gelişir.

• Anne çalışıyorsa bakıcı ile de bağlanabilir. Sonra tekrar anneye bağlanma gerçekleşir.

• Çok kişi ihtiyaç gidermemelidir. Çocuk kaygı yaşar. Çoklu bağlanma sendromu oluşur. Bu sebeple annenin çocuğa tesiri de olmaz.

• Gece çılgınca ve sebepsiz ağlamaların tek sebebi bağlanamamadır.

• Anneyle bağlanınca duygu dünyası gelişir. Babayla kurulan ilişki de ise iradesi gelişir. İrade, kendini ve duygularını yönetmedir.

• Anne baba engelleyici ise çocuk onlara bağlanamaz. Bağlanmayınca tesirleri olmaz. Söz dinlemez.

Ruha dokunursan bağlanırsın.

Ruha dokunmak için tene dokunmalısın.

Göz teması kurup değerlilik hissini oluşturmalısın.

Sesini yumuşak tutmalısın ki duygularına erişebilesin.

• Uyku fiziksel ihtiyaç gibi görünse de duygusal ihtiyaçtır. Yeme, içme, gezme fizikseldir. Duygusal ihtiyaç da anne ile giderilebilir.

• Altı yaşına kadar çocuk her şeyi kendi kendine öğrenir. Konuşma, yürüme, eşyayı tanıma kendi kendine öğrenilir.

• 3,5 yaştan itibaren yeniden doğar çocuk. Buna ruhsal doğum denir. İçinde bulunduğu dünyayı fark eder ve iletişim kurmaya başlar. Öncesini hatırlamaz. Sadece hislerini hatırlar. 0-3 yaş aralığında ona kendini kötü hissettirmemeye gayret edilmelidir.

• 0-4 yaşta "hayır" kelimesi hırçınlık oluşturur. Fazla kullanılmamalıdır.

• Çocukla vakit geçirmek illa oynamak değildir. Önemli olan çocuğu hayatın içine dahil etmektir. Birlikte yemek yapmak, çamaşır katlamak, mescitte ders dinlemek bu kabuldendir.

• **1. Güven:** Anneyle bağlanınca oluşur.

• **2. Güven:** Eşyayı rahat elleyince gerçekleşir.

Çocukla vakit geçirmek illa oynamak değildir. Önemli olan çocuğu hayatın içine dahil etmektir. Birlikte yemek yapmak, çamaşır katlamak, mescitte ders dinlemek bu kabuldendir.

• Yeme problemi duygusal bir sorundur. Baskı varsa anne ile bağ kurulmamışsa çocuk yemez.

• Evde kurallar koyulurken sadece çocuk için olmamalıdır. Tüm aileyi kapsamalıdır. Bu aidiyeti zedeler.

• Çocuğa ölüm anlatılırken "Allah diledi" denmemelidir. Trafik kazası, hastalık gibi sebeplere vurgu yapılmalıdır.

• Çocuğa yapılan en büyük zulüm onu hızlandırmaktır.

• Çocuk sallayarak uyutulmamalı, çocuk hafif hafif dokunarak, ninni söyleyerek, hikâye okuyarak uyutulmalıdır.

• Anaokulunda amaç düzen alışkanlığı kazandırmak, zamanı planlamayı öğretmek ve sıra kavramını

Her gün otuz dakika sessizlik oyunu oynanmalıdır. Böylelikle dürtüsellik azalacaktır. O saatte herkes kendini dinlemeli, kitap okumalı, sessiz oturmalı veya sessizce bir şeylerle meşgul olmalıdır.

vermektir. Evde de anneler üç yaştan sonra bu üç özelliği kazandırmaya çalışmalıdır.

• Aşağılarsan mahcubiyet ve utanma hissini zedelersin. Vicdanını kaybeder.

• Çocuk eteğinden ayrılmıyorsa sana doymamıştır. Onunla vakit geçirilmelidir. Duygularına hitap edilmelidir.

• Çocuğun ihtiyacı ne ise o verilmelidir. Ne az ne çok. Cips onun ihtiyacı değildir. Verip bağımlı yapılmamalıdır.

• Ebeveyn baskısı nedeniyle ağlayan çocuğa kızılmamalıdır. Aksine o ağlarken duyarsız kalınmamalıdır.

• Çocuğun hataları hoşgörü ile karşılanmalıdır ki rahatlasın.

• Çocukta kaygı oluşturulmamalıdır. Bu kişiliğine zarar verir. (Ağlarsan giderim. Senin annen olmam. Git öcüler yesin seni.)

• Çocuk kısıtlanmamalıdır. Koşsun, tırmansın. Zihnî gelişim için bu şarttır.

• Çocuk senin malın değil. Aziz bir misafirindir.

• Çocuğun duygularına da bedenine de saygı duyulmalıdır. Ağladığında: "Ağlanacak ne var?" demek duygularına; onu izinsiz öpmek bedenine saygısızlıktır.

• Değer verilmeyen çocuk yılışır. Sevilmek için saçmalar. Çocuğa kendini değerli hissettir!

• Sürekli unutkanlık, geçmişi unutma çabasıdır aslında. Bu da kaygılı bir ruh hâlinin sonucudur.

• On iki yaşından önce Allah'ın azabı, gazabı ve imtihanından bahsedilmemeli; şefkat ve merhametinden bahsedilmelidir.

• Erdemli davranışlar öğrenilmez. Görür ve taklit eder.

• Çocuğun hatası ortaya çıkarılmamalıdır, yüzüne vurulmamalıdır. Aksi taktirde duyarsızlaşır.

• Her gün otuz dakika sessizlik oyunu oynanmalıdır. Böylelikle dürtüsellik azalacaktır. O saatte herkes kendini dinlemeli, kitap okumalı, sessiz oturmalı veya sessizce bir şeylerle meşgul olmalıdır.

• Çocukta önce alan kavramı oluşturulmalıdır ki düzen kavramı oluşsun. (Masa altında yuva yapmak alan kavramı için ideal bir oyundur. (3 yaş))

• Hataya karşı özür dilenmeli ve bunda gecikilmemelidir.

• Sürekli müdahale etmek, onun işine karışmak, çocuğun özgürlüğünü kısıtlar. Çocuk hem dürtüsel olur hem yetenekleri körelir.

• 0-6 yaş sorun çözmenin, iletişim kurmanın, olayları ele alış tarzının öğrenildiği yaştır.

Nasıl öğrenir çocuk bunları?

Taklit ederek.

Kimi taklit ederek?

Anne ve babayı!

• 0-6 yaş aralığında öğrenilenler 6'dan sonra öğrenilenlerden daha çoktur.

• İnsani değerler 0-6 yaşta öğrenilir. Dostluk, şefkat, sabır, dürüstlük, sözünde durma, yalan söylememe, cömertlik, yaşayarak aşılanmalıdır.

• 0-6 yaşta çocuğun işi oyundur. Oyunla hayat dünyası gelişir, paylaşmayı öğrenir. (Zamanla)

'Îslam wek xerîb destpêkir û dîsa çawa ku wiha destpêkiribû dê vegere ser xerîbiyê.'

Xerîbîya Ehlê Tewhîd Û Jı Bo Feşkılandına Wan Rêbazên (Metodên) Taxûtan

Osman SADIKOĞLU

Birayêmîn!

Der heqê dîn de qethîyen sistahî neke. Li ser vê mijarê pir bi dîqat be. Şêx Hamd b. Atîk *rahîmehullah* wiha dibêje:

"Em werin ser mijara ku gelek însan ji bo xwe wek ûzr qebûl dikin. Muheqqeq ev, karên ku şeytan ji bo wan xemilandî nîşan dide ye. Ev hal, bi zennê cewaza nîşandanîya muwefeqetan muşrîkan derdikeve holê."

Şêxu'l Îslam Îbn-i Teymîyye wesfên îkraha der barê kelîmeya kufrê de îzah dike û dibêje ku ev, di halên derb û îşkence an jî di mijara kuştinê de mimkûn e. Tenê bi tehdîdan an jî bi tirsandina der barê nefsa wî an mal û malbata wî de ev îkrah ne mewzûbehs e. Piştî van daxuyanîyan wiha berdewam dike:

"Eger te vê fêmkiribe û tu bizanibî ku ev rewşên ha di jîyana gelek însanan de dertên holê, tê wê maneyê ku te ev hedîsa Rasûlullah jî fêmkirîye:

'Îslam wek xerîb destpêkir û dîsa çawa ku wiha destpêkiribû dê vegere ser xerîbiyê.'

Bêguman ev dîn vegerîyaye ser xerîbîyê. Û kesên ku vê xerîbîyê dibînin ew jî wek xerîb dijîn. Alîkarî ji Allah e." [1]

Şêx Sûleyman b. Abdullah wiha dibêje:

"Allah li te rahmete bike. Bizanîbe ku însanek ji fikare û tirsa wan, an ji bo def'a şerrê wan an jî ji bo wezîyetê îdare bike muwefeqeta mûşrîkan an muwefeqeta dînê wan bike ew însan eynî weke wê koma ku muwefeqet

1. Sebilu'n Necat

daye wan ew jî dibe ji wan, dibe kafir. Heke ev însan hez misilmana bike jî û îslamê bihebîne jî, bi zimanê xwe dînê wan kerîh bibîne û bi qelbê xwe li wan buxz bike jî rewşa wî naguhere, ew dîsa kafir e." [2]

Şêx, piştre behsa alîkarîya li muşrîkan bi mal û bi hin awayên cudahî (ku hewcetîya dostanîyê ye û qut kirina welayeta/dostanîya misilmanan ku ev jî rewşên herî giran in) dike û wiha pê de diçe: *"Enceq ew kesê ku di bin îkrahê de be û ew ê ku di destê muşrîkan de êsîr e jî vê rewşê awarte ye (îstisna ye). Jê re dibêjin "Kufr bike! an jî "Vê karê bike!"*. Disa jê re wiha dibêjin: *"Eger tiştên ku em ji te re dibêjin tu neki em ê wiha wiha bi te bikin an em ê te bikujin"*. Hetanî bigihîjîn armanca xwe dê îşkence lê bikin. Ha ew kesê di vê rewşê de ger dilê wî li ser îmanê mutmeîn be bikaranîna muwefeqeta bi ziman jî bo wî caîz e. Ûlema li ser vê mijarê hemfikir in ku mirovek bi henekî jî lefzên kufrê bibêje dibe kafir. Her wiha ew kesên ku tenê ji ber tirsê an jî ji ber zebûnîtîya/muptelatîya dinyayê gotinên kufrê dibêjin û fiêlên kufrê dikin dê halê wan çawan çêbe?"

Taxût, bi hinceta weke ku ji êrîşkarîyên li ser dînê îslamê ditirsin û bi hûrmeta ku nîşanî wan didin û wekî ku îhtîmamê li dîn û ehlê dîn re nîşan didin wan aliman dixapînin.

Şêx Suleyman b Abdullah piştî vê gotinê di vê xisûsê de ji bist heba zêdetir delîlan rêz dike. Ji ber vê ev kîtêba wî bi navê "Ed-Delaîl" yanê *"Kitêba Delîlan"* nav lê hatîya kirin û bî vê navê meşhur bûye.

Tiştên hetanî vê derê me teqdîm kiriye bîlxesse ew kesên ku xwe nisbetê îslamê dikin lê mixabin bi muşrîkan re dostanî pêk tînin û beranberî wan lihevkirî dijîn û qanûnên wan û rêveberîyên wan û artêşên wan diparêzin, ger baş bifikrin û bi cîdîyeta van serwext bin. Bi rastî ev ji bo wan pir giring e, zehf muhîm e. Temamên van tiştên ku me vaguhestiye/teqdîm kiriye der barê leşkerên dewleta Misirê ku di dewra Şêx Hamd b Atîk û Şêx Suleyman de ketibûn bajarê Necîd a Erebistanê de bûn.

Wisan ku; Şêx Hamd b Atîk û Şêx Sûleyman kitêbên xwe yê bi navê *"Sebilu'n Necat"* û *"ed-Delaîl"* di wê dewrê de ji bo ku însanan ji wan leşkerên noqî nava şirkên qebra û bîd'et û xurafeyan bûne biparêzin û ji dostanîya wan xwe dûr bigirin nivisandine.[3]

Zarokên Şêx Muhammed b Abdulwehhab *rahîmehullah* û ji alimên Necîdê yên meşhur dewlet û leşkerên Misira ku tabîê dewleta Tirk bibû wan tevde tekfir dikirin. Hetanî yên ku tabîê wan dibûn û welayetê/dostanîyê bi wan re pêk dianîn û ji wan razî bûn û wan ji xwe re kiribûn hemraz/sırdaş, ewana jî tekfir dikirin. Ev meseleyên hanê di gelek rîsaleyên wan de êşkere û sabit e. Di vê rewşê de pirsekî wiha dê bê hişê însan: Hikûm û fikra wan îmaman der barê leşkerên wê dewleta ku îroyîn gelek misilman ji bo wê hê jî şîn girêdidin ev be, ji bo *"ebdên qanûnên ve esrê"* dê hîkm û fikre wan aliman çawa bibûna gelo?

Ji ber tirsa mehrûmiyeta mal û meqam û xenî û îtîbarê dostanîya wan kesan ku nîşanî polês û artêşên kufrê didin dê der heqê wan de çawa hikûm bidana ecêba?

Der barê wan kesên ku ji pergala/sîstema kufrê re bi dilsozî xizmetê dikin û hûrmet nîşan didin û ji bo vê jî sond dixwin de, gelo dê çawa hikûm bidana? Eger ew alîm îro di nav vê gelê/xelkê de bibûna gelo dê çi bigotana?

Gelî ew ên hişyar û aqilmend! Xwe ji vê rewşê biparêzin.

Gelî ew ên ku di xewa xefletê de ne! Ji van kiryarîyên xwe tobe bikin.

Lewre ev kiryarîyên we bixwe, ne di firûatên dîn de, bîlakis di eslê dîn de bûye sebebê derketin û belavbûna fitneyan.

2. Teysîru'l Azîzu'l Hamîd

3. Ed-Dureru's Senîyye, Qisima Cîhadê, 309

Ji bo mihafeze û parastina tewhîdê fedakirina eşîretan û malan û hevjînan/hevseran û tîcaret û meskenan hewce dike:

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُواْ حَتَّى يَأْتِيَ اللّهُ بِأَمْرِهِ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

"(Ji wan re) bibêje: Eger bavê we û zarokên we (û xuşk) û birayên we û jinên we û eşîra we û malê we bi dest xistiye û ticareta ku hûn ji ziyana wê ditirsin û xanîyên ku hûn qîma xwe pê tînin, ji we re ji Allah û ji pêxemberê wî û ji cîîhada di rêya Allah de şêrîntir bin, êdî heta emrê Allah tê bisekinin. Allah, civata fasiq nagihîne hîdayetê." [4]

Baş bifikrin û qenc fêmbikin. Allah *azze ve celle* wiha beyan dike ku ger cîhada di rêya wî û Rasûlê wî de di her hal û karî de li pêşîya wan menfaetên dinyewî ku di ayetê de hatîye zikir kirin, pêştir bê girtin. Cîhada fisebîlillah ger ji wan tiştan herî şêrîntir be. Hetanî ew qas, dînê we di nezera we de ger ji her tiştên ku hûn xwedîyê wî ne bi qîmettir û bi rûmettir û bilindtir bibe." [5]

Jı Bo Feşkılandına Mılletê Îbrahîm Rêbazên (Metodên) Taxutan

Heke we Milletê Îbrahîm qenc fêmkiribe hûn bi vê jî serwext bûne ku Milletê Îbrahîm, rêbaza/metoda Rasûlan û yên tabîên wan e.

Ev rêbaz (ev metod): Alîkarî û muwefeqîyet/serkeftin û seadeta/dilşadîya di dîn de rêya yekane ye. Ger ev xisûs jî qenc bê fêmkirin ku di dîroka însanîyetê de li tu welatî de û tu cara taxût ji Milletê Îbrahîm razî nebûne û razî nabin. Ew ji vê hereketa bi rûmet daîma tirsîyane. Ji ber vê yekê daîma dixwazin ku şiûra Milletê Îbrahîm tune bikin û wî ji dilên da'wetvanan derxînin û bavêjin. Ji bo vê armancê bi çavsorîtî dixebitin. Allah *azze ve celle* bi me dide zanin ku ji dewrên berê de rewşa wan taxutan ev e :

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ

"Wan dixwestin ku tu ji wan re nerm tevbigerî û ew jî nerm tevbiger in." [6]

Ew dixwazin ku da'wetvan ji vê rêyê şaş bibin û berê xwe bidin rêyên şeftûl û çelexwarî. Hêvîya wan ev e ku ew da'wetvan jî ji rêbaza rasterast dûr bikevin. Ji bo vê, ji tu pilan û mesrefan xwe nadin paş.

Daxwaza wan ev e ku dawetvan der barê batilên wan de dengê xwe dernexin û di rêyekî mûşterek/hevpar de yek bûnîyê pêk bînin. Da ku bi vê awayê berê wan jî bidin bal batilê ve. Dê li vê kar û xebatên xwe berdewam bikin. Hetanî ku ligorî wan "da'wet bimire" û ji xeyeya xwe yê zelal û eşkere û fêhmar averê bibe.

Taxût jî dizanin ku tawîza ewwil pêgava yekemîn a bi berepaşçûnê ve ye. Piştre dê pêgavan din li pey van tawîzên basîd bên. Pêgavên din, pêgavên din... Edî pêgavên wisan dê bên avetin ku da'wetvan dema ku van pêgava davêje di da'wê de rêbaza/menheca eslî winda dike. Di dawiya vê xerabîyê de bi ehlê batil re, li ser hin mijarên batil di nuqteyekî mûşterek de yekbûnîya wan pêk tê. Ha ev nuqteya ku da'wetvan gihaştinê, hê di ser de armanca taxutan bû. Eger di rewşa da'wetvanan de daketin û xerabûn û nerm bûn û tê şikîn xuya bibe, ji vê halê dê pir dilxweş bibin. Piştî vê guherînê êdî dê piştgirîya vê da'wetê û wan da'wetvanan bikin. Dê nêzî wan bibin û pesnê wan bidin. Şixûl û xebatê wan teqdîr bikin û hez wana bikin. Allah *azze we celle* wiha ferman dike :

وَإِن كَادُواْ لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذًا لاَّتَّخَذُوكَ خَلِيلاً

"Bi rastî hindik mabû wan (muşrîkan) berê te ji wê ya me ji te re wehîykiriye vegerînin, da ku tu ji xeynî wê tiştekî îsnadî me bikî û (bi vê jî) te bixistina fitneyê. Wê gavê dê wan te ji xwe re bikirana dost." [7]

Seyyîd Qutub *rahîmehullah* dema vê ayetê tefsîr dike behsa wan muşrîkên ku bi Rasûlullah *aleyhîssalatuwesselam* re ligel dîn û da'wetê dikevin bazarîyê dike û wiha dibêje:

"Ev teşebbûsên ku Allah Rasûlê xwe ji tesîra wan mihafeze kiriye, taxutên her dem û dewrê ji bo pêşîya

4. 9/Tewbe, 24
5. Ed-Dureru's Senîyye, Qisima Cîhadê, 127
6. 68/Qalem, 9
7. 17/Îsra, 73

da'wetvanên tewhîdê bigirin û wan ji rê derxin dê serî li van teşebbûsan bidin. Hindik be jî van teşebbûsên xwe ji bo da'wetvanan ji rêya rast û ji menheca sehîh averê bikin dê bidomînin. Bi xayeya averêkirina xwedîyê da'wê ji rêya rast û ji bo yek tawîzekî biçûk serwet û sermîyanê xwe feda dikin. Dibe ku hin xwedîyên da'wê bi van teklîf û teşebbûsan bixapin. Lewre van tiştan wekî tawîzên pir besîd û biçûk dibînin. Jixwe taxutên xwedîyê îqtîdarê ji da'wetvanên xwedîyê da'wê bitemamî terka da'wa wan naxwazin.

Xwesteka wan tenê ev e ku di eslê da'wê de guherînên hûrik murik pêk bînin. Herwiha her du alî jî dê îmkana/derfeta civandina li ser rêyekî mûşterek bibînin. Di vê rewşê de şeytan jî dê bi xwedîyên da'wê hewcetîya qezenckirina xwedîyên îqtîdarê bide fikirandinê. Helbet vê jî dê bi bahaneya îstiqbal û mesleheta da'wê bide pêş. Dayîna hin tawîzên ji bo vê xayeyê dê nemuhîm bike.

Zilamên da'wê hema de yek nuqteyî de tawîz bidin zeximtî û rêzdarîya xwe jî di wê lehzeyê de winda dikin.
Êdî xwedîyê îqtîdarê bi vê serwext dibin ku ev da'we dibe debaşa/mijara bazarîyê. Hîn dibin ku bi berdewama bazarîyê û bi zêde kirina fiyetê, dê bikaribin vê da'wê teslîm bigirin.

Lê ya rast di destpêka vê rêyê de yek tawîzekî biçûk û averêbûnekî pir besîd hetanî dawîya rê, dê vegere averêbûnekî pir mezin û kokdar.

Zilamekî da'wê, çiqas biçûk jî be ji yek parîyekî dawê jî bibore/dev jê berde û her çiqas besîd jî be ji pêş çavê xwe derxistina alîyekî da'wê qebûl bike, êdî ji wê gavê pê ve dê nikaribe pêşî li ber tawîzan bigire. Lewre yek pêgavekî bi berepaşkîve bê avetin di beranberî wê de meyla teslîmîyetê jî zêdetir û qewîtir dibe. Pirsgireka li vê derê bi tevahî bawerîya dawê ye. Her çiqas biçûk jî be kesê dev ji parîyekî da'wê bikaribe berde û her çiqas besîd jî be kesê ji pêş çavê xwe derxistina alîyekî dawê bikaribe qebûl bike, her wiha tê fêmkirin ku wî di maneya heqîqî de îman bi da'wa xwe neanîye. Her terefê da'wê, li ber çavê wî kesî ku îman bi her alîyê da'wê anîbe eynî ye. Her alîyekî vê da'wê, weke wan alîyên din heq e. Di nava da'wê de tiştekî ku yek bibêje 'ev jî nebe, dibe' tune ye. Da'we bi her alîyên xwe ve yekpare ye.

Alîyekî da'wê wan alîyên din temam dike. Her alîyek ji yên din re wek cûz ên mutemmîm in. Wexta cûzekî/hêmanekî wê winda bibe di encamê de temamên xisûsîyetên wê jî winda dibin. Da'weyekî ji xisûsîyetên xwe yek heb jî winda bike weke pêkhateyê (karişimê, têkilê) ku elementê xwe winda kiribe qet tu teybetîya xwe dê nikaribe mihafeze bike.

Xwedîyên îqtîdarê, xwe bi xerîbdostîyê di ber zilamên da'wê û xwedîyên da'wê ve dikin. Viya jî bi sebir û hêdî hêdî dikin. Zilamên da'wê hema de yek nuqteyî de tawîz bidin zeximtî û rêzdarîya xwe jî di wê lehzeyê de winda dikin. Êdî xwedîyê îqtîdarê bi vê serwext dibin ku ev da'we dibe debaşa/mijara bazarîyê. Hîn dibin ku bi berdewama bazarîyê û bi zêde kirina fiyetê, dê bikaribin vê da'wê teslîm bigirin. Besîd û wekî bê gîmet xuya bîbe jî yek xisûsîyeta vê da'wê bi armanca gezenckirina xwedîyên îgtidarê derxistina ji pêş çav û ji bo serkeftina da'wê hewce dîtina spartina xwedîyên îqtîdarê ya rastî hezîmetekî psîkolojîk e. Şikestexwarinekî pir mezin e. Lê belê tewekkûla mumînan bitenê li Allah ye. Heke mexlûbîyet carekî tenê jî di derûnîya/di psîkolojîya însan de û di kûrahîya dilê wan de bicîh bibe êdî ev mexlûbîyet qethîyen navegere serkeftinê." [8]

Belê... Gelekî ji da'wetvanên îroyîn em dibînin ku ji teref taxutan ve dost hatine girtin. Qet tu zerarê nadin wan û ji xwe re wek dijmin jî nagirin. Lewre ev da'wetvan ji gelek batilên wan taxutan re dengê xwe dernaxin û hetanî riza nişanî batilên wan didin. Lewma bi desthilatdaran re di rêyên wan ên muşterek de dicivin û yekîtîyê pêk tînin. Bi wan re di eynî salon û hewanan de tên cem hev û beşdarî eynî pîrozbahîyan dibin û tevde bi bal helakê ve dikişkişin.

---

8. Seyyid Qutub, Ji Fi Zilalî'l Qur'an bi kurtahî

Ev rêbazên/metodên taxutan ku tetbîq dikin em dikarin hîn nimûneyên wiha rêz bikin:

Ji van rêbazan yek ev e. Gelek taxût, derîyên parlamentoyan û hîn muesseseyên weke wê ji da'wetvanên da'wa tewhîdê re vedikin û civîna wan ê li van dera pêk tînin. Bi van neyar û dijminên xwe re di binê banekî de dicivin. Bi wan re civînên cudahî pêk tînin û tevlî nava wan dibin. Heta da'wa dijberên xwe ron bikin ev hal dê wisan berdewam bibe. Her wiha doza di navbera wan û hemberên wan; dê ji veqetana kafiran û red kirina qanûnên wan û rû vegerandina ji rêbazên wan û berîbûna ji batilên wan derkeve. Piştre da'wa wan dê bibe *"silametîya welat û millet û bi pêşketina ekonomîk û hêzdarbûn û piştgirî"* û hin dozên weke van. Ev temam, ji bo taxutên wê welatê li gorî hewa û hewesên xwe û li ser kufrê rêveberîyê bidomînin... Bêguman ev dafikên taxutan dibe sebep ku lingên gelek însanan tê de dişemite. Kesên ku lingên wan li van dafikan dialiqin, zehfên wan jî xwe nisbetê hereketên selefîtîyê dikin û gotinên Seyyîd Qutub -rahîmehullah- û yen wekî wî ji ser zimanên xwe kêm nakin. Digel vê yekê piştî ku dikevin vê kemînê; ji bo taxutan li çepîkan dixin û ji bo rêzgirtinê li pêşîya wan radibin pîya û ji bo girêdayîbûna makeqanûnên wan sond dixwin û dostanîya xwe ji bo teşkilatên polês û leşkerîya wan û partî û meclisê îlan dikin. Ka piştî van êdî çi dimîne? Em ji rêşaşîyên wisan xwe dispêrin Allah *azze we celle*.

Ji rêyên ku taxût timûdaîm serî lê dixin yek jî ev e ku pir zêde li ser aliman disekinin. Aliman bi hin xizmetan mukellef û mesûl dikin. Wana li hemberî dijberên xwe û sosyalizm û faşizm û ew sîstemên ku ji tesîra wan ditirsin de sewqê mucadeleyê dikin. Her wiha temamê mesaîyên wan aliman xesp dikin.

Ev taxût hin cereyanên/tevgerên sîyasî, mesela weke netweperwerîyê ji bo menfaetên xwe li pîya digirin. Di vê mijarê de kevneperestîya hin aliman jî bikar tînin û wan beralîyê dijberên xwe yên mûşterek dikin. Ev alimên hanê bi hin helwestên taxûtandixapin. Taxût, bi hinceta weke ku ji êrîşkarîyên li ser dînê îslamê ditirsin û bi hûrmeta ku nîşanî wan didin û wekî ku îhtîmamê li dîn û ehlê dîn re nîşan didin wan aliman dixapînin.

Her wiha ev taxût di şerê dijber û neyarên xwe û sîstemên xwe de ji bo xelkê di qada ma'newî de motîve bikin van aliman beralîyê vê helê dikin. Ev alimên pepûk jî dikevin dafikên wan. Temamê wextê xwe û enerjîyên xwe di vê rêyê de xerc dikin. Ezm û mucadeleya da'wa xwe di îstiqameta ku taxût nîşanî wan didin de diqedînin. Di encamê de gelekî ji wan ew hestên neyartîyê ku mecbur in li hemberî taxûtan nîşan bidin, bitemamî winda kirine û ji wan re bûne bel'am û notirvanên (bekçîyên) dilsoz. Hetanî rojekî hûnê bibînin ku ew kes ji bo taxûtan û di xizmeta sîstema wan de bûne leşker û xulam û piştgirên sadik. Hatine rewşekî wisan ku temamê jîyana xwe ji bo berdewama vê sîstema batil weqf kirine û tê de cih girtine. Bi zanîn an bi nezanîn gindirîne vê zilletê. Xwezî wan vê gotina ew abdê qenc û salih fêmbikirana:

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ

"(Musa) Got: Rabbê min! Ji ber vê kerema te li min kirî êdî ez ê ji mucrîman (ji sûcdaran) re nebim piştek." [9]

Îmam Kurtûbî der heqê vê ayetê de wiha dibêje:

"Ew kesê ku alîkarî ji Musa xwestibû, kafirek ji Benî Îsraîlîyan bû. Sebebê ku tê gotin "ji alîgirên Musa" bi tenê ji ber ku ew kes Benî Îsraîlî bû. Nexwe ji hêla dîn ve tu nêzîkahîya wî bi Musa re tune bû. Jî ber vê yekê Musa jî poşman bibû. Lewre ew li hemberî kafirekî bibû alîkarê kafirekî din. Ji ber vê wiha gotiye: '...êdî ez ê ji mucrîman (ji sûcdaran) re nebim piştek.' "

Xwezî yên îro jî vê ayeta Allah *azze we celle* fêmbikirana:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ قَاتِلُواْ الَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُواْ فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

"Gelî ew ên îman anîne! Hûn bi kafirên nêzî xwe re şer bikin. Bila ji we pêtî û hêzek zor û asê bibînin. Bizanîbin ku Allah bi mutteqîyan re ye." [10]

Dawîya Beşa (12.) Duwazdeyan (Dê berdewam bibe,înşaallah)

9. Qasas: 17
10. Tewbe:123

Ozon (O_3) Tedavisi

Dr. Seyfullah İslam
seyfullahislam@tevhiddergisi.net

Kullanılan özel ozon jeneratörleri ile ozon gazı elde edilmektedir. Özellikle havadaki oksijen konsantrasyonu değişken olduğu için tıpta kullanılan ozon saf medikal oksijenden üretilir. Ozon tedavisi yapacak olan doktor ozon cihazından hastalığa ve yapılacak uygulamaya göre uygun gördüğü doz ve volümde ozonu cihazdan alarak hastaya uygular.

Allah'a hamd, Resûlü'ne salât ve selam olsun.

Bir önceki yazımızda Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) kapsamına girmiş olan eski tedavi yöntemlerine değinmiştik. Bu yazımızda inşallah diğer tedavi yöntemleri kadar eski olmayan ama en az onlar kadar rağbet görmeye başlayan ozon tedavisinden bahsedeceğiz.

Ozon tedavisinden önce ozonun ne olduğuna ve kısaca ozon tedavisi tarihçesine değinmek istiyorum.

Ozon daha çok atmosferin ikinci tabakası olarak bilinen Ozonosfer/ozon tabakası ile bilinmektedir.

Ozon gazı gökyüzünde mavi renginin oluşmasında rolü vardır. Çoğu zaman farkında olmasak bile karşılaştığımız hatta bazen kısa süreliğine dahi olsa maruz kaldığımız bir gazdır. Cihazdan alınan ozon gazının kokusu çok farklı şekillerde yorumlanmaktadır. Kimi, balıkçı tezgâhından gelen kokuya benzetirken kimi uzun süre çalışan fotokopi makinasından gelen kokuya benzetir, kimisi de soğuk bir kış günü yağan kardan sonra gelen kokuya benzetebilmektedir ozon kokusunu. Bunların hepsi de doğrudur biraz sonra ozon gazının oluşumunu anladığınızda hak vereceksiniz.

Günümüzde ozonun kullanım alanı çok geniştir. Sağlık sektörü dışında kimyasal ve endüstriyel kullanım için üretilen, güçlü bir oksitleyeci olarak

kullanılmaktadır. Mumların, tekstil malzemesinin ve yağların beyazlatılmasında, kimyasal maddelerin kullanılmak istenmediği büyük depolarda bekletilen su ve lüks havuz suları için dezenfektan (temizleyici) olarak, mürekkebin yapımında, suyun tat ve koku düzeltilmesinde, soğuk depolarında küf ve bakteri önleyici olarak kullanılmaktadır.

Her sektörde kullanımına bağlı olarak ozon elde etme yöntemi ve konsantrasyonu yani yoğunluğu değişiklik göstermektedir. Kullanılan özel ozon jeneratörleri ile ozon gazı elde edilmektedir. Özellikle havadaki oksijen konsantrasyonu değişken olduğu için tıpta kullanılan ozon saf medikal oksijenden üretilir. Ozon tedavisi yapacak olan doktor ozon cihazından hastalığa ve yapılacak uygulamaya göre uygun gördüğü doz ve volümde ozonu cihazdan alarak hastaya uygular.

Ozon; üç oksijen (O) atomundan oluşan bir kimyasal bileşiktir, yani kimyasal formülü O_3'tür. Atmosferik oksijene (O_2) göre çok daha yüksek enerji taşıyan bir yapıya sahiptir. Ozon tedavisi ile birçok hastalık tedavi edildiği gibi vücudu hastalıklara karşı desteklemek için de kullanılan tedavi yöntemlerindendir.

Ozon cihazları aslında çok basit bir mantıkla çalışmaktadırlar. Cihaza bağlanan medikal oksijen tüpünden Oksijen (O_2) elektrik akımına maruz kalarak iki tane oksijen atomuna (O-O) dönüşür ve Oksijen (O_2) tek atom olarak bulunan (O) ile birleşerek O_3'e dönüşür.

Ozonun tıpta kullanım yöntemleri oldukça çeşitlidir:

1. Majör oto hemoterapi (standard) (Hastanın bir miktar kanı içerisine yapılan işlem)

2. Rektal/Bağırsak uygulaması (Hastaya makattan uygulanan)

3. Minör oto hemoterapi (ozonlanmış kanın hastanın kasına yapılması)

4. İntra artikuler uygulama (Eklem içine yapılan)

5. İntra musculer uygulama (Kas içerisine yapılan)

6. Ozon torbalama yöntemi (Ozona dayanıklı torbanın içerisine ozon gazı doldurarak hastalıklı bölgeyle temasını sağlamak)

7. Kombine uygulamalar (Hastalığa göre bazen yukarıda ki yöntemlerin bir kaçı aynı hastaya uygulanabilmektedir)

Ozon tedavisi özellikle major otohemoterapi, yaklaşık kırk yıldır kullanılmaktadır. Alman kimyager Friedrich Schönbein, ozon tedavisinin babası olarak kabul edilmektedir (1840). Friedrich, elektrik akımını sudan geçirdiğinde değişik bir koku ortaya çıkmıştır ve eski yunanca kelimesi ozein'den (odor) esinlenerek ozon adını vermiştir. Edward Fisch, 1950 yılında ozonu Avusturyalı cerrah Ernst Payr'ı tedavi etmek için kullanmış ilk diş hekimidir. Daha sonra Payr ozon alanına ilgi duymuş ve sağlık hizmetlerinde kullanımı

için araştırma yolunu açmıştır. 1950'ye kadar naylon, dacron ve teflon gibi ozon cihazı malzemelerinin olmaması nedeniyle ozon kullanımı sınırlı ve zor idi. Alman hekim ve fizikçi olan Hansler, Alman hekim Hans, Wolff ile birlikte ilk ozon jenaratörünü geliştirmiştir. Onların dizaynı günümüzde de modern cihazlara temel olmaya devam etmektedir. 1974'te ilk ozon tedavisi Wolff tarafından yayımlanmıştır. Ozon tedavisi son zamanlarda tüm dünyada kullanılıyor olsa da, tüm ülkelerde henüz kabul görmemiştir.

İnşallah ozon tedavisinin kullanıldığı yöntemleri ve hastalıkları bir sonraki yazımızda ele alacağız.

Dualarımızın sonu; Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.

Yurdu Terk Etmek Ne Zaman "Hicret" Oldu?

Ömer AKDUMAN

Göç artık bir "Rabbe gitme" ya da "Allah'a kaçma" eylemine dönüşünce hicret kavramı varolmuş, artık faydası bol, ecri çok, failleri sadık ama bunun ile beraber dökülenleri de bir o kadar fazla olan bir yola dönüşmüştür. Kiminin ayağı yolun dikenine, kiminin taşına, dalına budağına, çiçek ve güllerine takılmış, menzile varamadan vazgeçenleri çoğalmıştır.

"... Kimin hicreti Allah'a ve Resûlü'ne olursa onun hicreti Allah'a ve Resûlü'nedir. Kimin hicreti elde edeceği dünyalığa veya evleneceği bir kadına olursa onun hicreti kendisine hicret etmiş olduğu şeye olur." [1]

İnsanlık tarihinin ilk zamanlarından bu yana göç diye bir olgu var Âdemoğlunun hayatında. Göçü gerektiren nedenler farklılık göstermiş olmak ile beraber bazen toplu göçler, bazen de bölgesel ya da bireysel göçler yaşanmıştır. Kimi zaman verimli topraklara kavuşma arzusu, kimi zaman su ihtiyacını rahat karşılama isteği, kimi zaman düşmandan ve tehlikelerden sakınma çabası göçleri beraberinde getirmiştir. Severek göç edenler olduğu gibi, zorunda bırakılanlar, tehdit edilenler ya da yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalanlar da uzak diyarlara açılmış, öz vatanlarını terk etmişlerdir. Bu tarihi gerçek günümüze kadar devam etmiştir ve insan nesli devam ettiği müddetçe devam edecektir.

Sadece insanoğlunun hayatında değil, aynı şekilde hayvanlar âleminde de bu göçleri görebilmek mümkündür. Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* El-Fatır ismi gereğince yaratırken içlerine yerleştirdiği program, hayvanları da yaşayabilecekleri iklimlere göç etmeye sevketmiştir.

Âdem babamızın *aleyhisselam* dünya âlemine gönderilmesi ile beraber tevhid davası şirk taraftarı olan Şeytan ve avanesi karşısında konumlan-

1. Buhari, Müslim, Ebu Davud

mış, mücadeleye başlamış ve savaşını sürdürmüştür. Tevhidin şirk ile mücadelesi esnasında sürekli tevhid davetçileri olan nebiler ve onların takipçileri topraklarını terk etmek ile tehdit edilmişlerdir ve kimi zaman topraklarından uzaklaşmak zorunda kalmışlar. Çünkü Firavunlar bir yalandır tutturmuşlar, uyduruk bazı mistik manevi değerler ile insanları kandırmış ve köleleştirmişlerdir. Firavunların karşısına dikilen tevhid davetçileri tağutların *"La yüs'el"* [2] olmadıklarını haykırmış, hikmet ile insanları kullara kulluktan Allah'a kulluk şerefine çağırmışlardır. İnsanlara hakikat gözlükleri dağıtarak Firavunların gerçek yüzünü beyan etmişlerdir.

Elbette bu tehlike karşısında Firavunlar hüccet ile nebiler ve tabilerinin karşısında duramadıkları için farklı çözüm yolları düşünmüşlerdir. Kimi zaman nebilerin akılları ile alay etmiş, kimi zaman hataları ile kınamış, tehdit etmiş, yurtlarını terk etmek konusunda zorlamışlardır.

Rabbimizin kelamından öğrendiğimiz üzere bütün resûllerin karşılaştıkları bir tehdit yurdundan haksız yere sürülme şeklinde olmaktaydı.

"Kâfirler, resûllerine: 'Şüphesiz ki ya dinimize dönersiniz ya da sizi yurdumuzdan çıkarır atarız.' demişlerdi." [3]

Göç dediğimiz olgu insanlık ile beraber var olmuştur. Ancak bu olgunun hicrete dönüşmesi *"Hicret-Muhacir"* kavramlarının kutsallık kazanması İslam ile beraber olmuştur.

"Dedi ki: 'Ben Rabbime gideceğim. Şüphesiz ki O, beni doğru yola iletecektir.' " [4]

Göç artık bir *"Rabbe gitme"* ya da *"Allah'a kaçma"* eylemine dönüşünce hicret kavramı varolmuş, artık faydası bol, ecri çok, failleri sadık ama bunun ile beraber dökülenleri de bir o kadar fazla olan bir yola dönüşmüştür. Kiminin ayağı yolun dikenine, kiminin taşına, dalına budağına, çiçek ve güllerine takılmış, menzile varamadan vazgeçenleri çoğalmıştır.

Şu mutlaka söylenmesi gereken bir hakikattir; İslam ve hicret kelimeleri ayrılmaz ikilidir. İslam'ın başladığı anda hicret başlamış, göç dalgaları kuvvetlenmiştir.

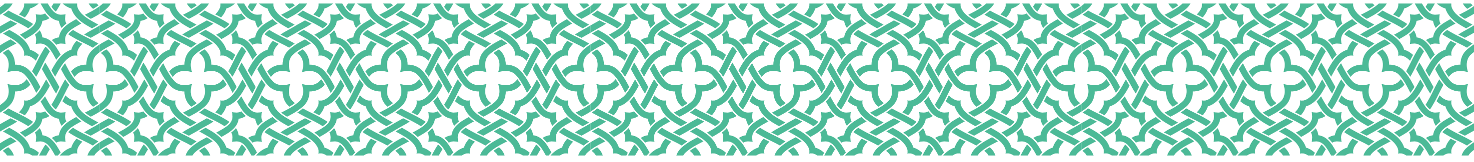
Lailaheillallah, küfürden imana hicrettir. İslam, hevaya kulluk yapmaktan hicrettir. İman, hakikate yönelmiş hicrettir. Tevhid şirkten hicrettir, günahlardan hicrettir, cahiliyenin kalıtsal özelliklerinden hicrettir, günah ortamlarından hicrettir, facir arkadaşlardan hicrettir, mutlak özgürlükten hicrettir, şeytanın kapanından hicrettir...

Adım adım büyür hicret. Günahları terkeder hicret ehli olur insan. Günahkârları terkeder hicret ehli olur. Bilcümle cahiliyeyi hayatından izale eder hicret ehli olur. İnsanların rahatlıklarının kullları olduğu, refahları bozulmasın diye –dinleri de dâhil- satamayacakları hiçbir şeyin kalmadığı günlerde rahatlıktan hicret eder, yükü omuzlar, yola koyulur *"Muhacir"* olur böylece.

Lailaheillallah, küfürden imana hicrettir. İslam, hevaya kulluk yapmaktan hicrettir. İman, hakikate yönelmiş hicrettir.
Tevhid şirkten hicrettir, günahlardan hicrettir, cahiliyenin kalıtsal özelliklerinden hicrettir, günah ortamlarından hicrettir, facir arkadaşlardan hicrettir, mutlak özgürlükten hicrettir, şeytanın kapanından hicrettir...

Gün gelir kapıyı çalar bir haber. Gün gelir, Nebi'nin münadisinin *"Hicrete izin verildi."* nidasını işitir insan. Sıra büyük hicrete gelmiştir. Sıra vatandan, biricik sevdiği, vakti zamanında koşup oynadığı, her taşında toprağında, köşesinde bucağında anılarının yaşıyor olduğu memleketini terketmesi gerekir insanın. Resûl'ün münadisi *"Haydi, geç kalmayalım!"* diye seslenirken arkasına bakacak olur. Anıları, malları, evlatları, eşi ve sevdikleri hüzünle bakar, yüreğinden yaralarlar insanı. İşte o zaman anlaşılır hicretin

2. Sorgulanamaz (Allah'ın sıfatlarındandır.)
3. 14/İbrahîm, 13
4. 37/Saffât, 99

hakikati. Hatta kendi imanının hakikatini o zaman anlar insan. Geride kalanlar neden kalmış, *"fitne"* diye sakınılan mefhum gerçekten sakınılasıymış, gözü yaşlı sevenleri bırakmak ağırmış, diyesi gelir. Artık önünde iki yol belirmiştir kesin hatlar ile. Tercih zamanıdır vakit!

• Ya İbrahim olur, kundaktaki bebeğiyle eşini Mekke çöllerinde bırakır arkana bakmadan gider. Muhammed Mustafa *sallallahu aleyhi ve sellem* olur, emini olduğunu beldenin yalancısı muamelesi görerek, arkasında sadık bir arkadaşını ölüm yatağına uzatmak zorunda kalır, sevdiği Mekke'yi terk ederken hüzün yağmurlarında ıslanır. Ebu Seleme olur, eşini ve çocuğunu kafirlerin elinde esir bırakır Allah Resûlü'ne gider. Ümmü Seleme olur Resûl'e hicret edeyim derken sevdiklerinden ve özgürlüğünden hicret eder. Suheyb olur kuruşu kuruşuna alın teriyle kazandığı malları, onlarca yılın sermayesini gözünü kırpmadan verir *"Beni bırakın Resûl'e gideyim."* der, der ve *"Ticaret kazanmıştır."* sözünü Nebi'den dinler.

Sıcak yuvası, sevdiği ailesi, çocukları, memleketi, rahatı önüne set olur, insanı alıkoyarlar. İman yolunda takılmazken, hicret yolunda takılır. Çünkü bir gün ellerini açıp Allah'tan yardım istememiş, ona yalvarmamıştır. Çünkü hayatımın ayrılmaz parçası dediği vazgeçilmezleri vardır. Oysa müminin hayatının tek ayrılmaz parçası dinidir.

• Bir başka seçenek; sıcak yuvası, sevdiği ailesi, çocukları, memleketi, rahatı önüne set olur, insanı alıkoyarlar. İman yolunda takılmazken, hicret yolunda takılır. Çünkü bir gün ellerini açıp Allah'tan yardım istememiş, ona yalvarmamıştır. Çünkü hayatımın ayrılmaz parçası dediği vazgeçilmezleri vardır. Olmaz ise olmazları vardır. Oysa müminin hayatının tek ayrılmaz parçası dinidir. İnsanın hayatı bile vazgeçilmez değilken hayatındaki teferruatlar nasıl vazgeçilmez olabilir ki!

Hicrete Dair İlahi Mesaj

Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* davetini Mekke'nin hatta Mekke dışında civar kabilelerin duyacağı şekilde anlatmaya başladığında *"Açık Davet"* merhalesi başlamıştı. Anlaşılır bir üslup ile artık davet bireyselden öte çarşı pazarlarda, panayırlarda konuşuluyor, anlatılıyordu. Davet açık, anlaşılır, fıtrata muvafık olunca insanların İslam'a teveccühü çoğalmış, icabet etmeyenler bile içten içe Peygamberimiz ve ashabının hak ve doğruluk üzere olduğuna inanmaya başlamıştı.

Bu kadar ilgi ve teveccüh ile karşılaşan açık bir davet çok ses getirecekti. Bundan dolayı Mekke eşrafı çözümler aramaya koyuldu ve son çare olarak davete baskı yapmanın çıkar yol olduğuna karar kıldılar ve Müslimlere eza, cefa ve sıkıntılar vermeye başladılar. Sıkıntılar öyle boyutlara vardı ki *"Âlemlere Rahmet"* Allah Resûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* eziyet görmeye başladı. Ashap dayanamaz hâle geldi. Eza ve cefalar sistematik hale gelip Ebu Talip Mahallesi'nde insanlar tabiri caizse *"Ev hapsi"*ne alınmış, mahalleden çıkış yasağı konulmuş, Mekke çarşılarına çıkanlara bir şeyler satılmamış ve sosyal ekonomik tüm bağlar sıfıra indirilmişti. Bu dönemde Nebi, Muvahhidlerin rahat edeceği bir yurt ararken Taiflilerin kapısını çalmış, Habeşistan'a sahabiden kimisini göndermiş ve hac mevsimlerinde gelen hacılardan kendisine iman edip kendisini ve müminleri barındırmalarını istemiştir. Ta ki Allah Yesrip/Medine'nin kapısını açıncaya kadar...

Bu arayış döneminde/Mekke'de Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* hicrete dair indirdiği ayetler üzerinde düşünülmelidir. Düşünülmelidir ki Allah'ın, ashabı nasıl hicrete hazırladığı net bir şekilde anlaşılabilsin.

"Zulme uğradıktan sonra Allah (yolun)da hicret edenleri, dünyada güzel bir yere yerleştireceğiz. Ahiret mükâfatıysa çok daha büyüktür. Keşke bilselerdi." [5]

"Sonra Rabbin, işkenceye uğradıktan sonra hicret

5. 16/Nahl, 41

eden, sonra cihad edip sabredenlere karşı (evet,) hiç şüphesiz ki Rabbin, (böylelerine) (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) pek Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir." [6]

"Allah yolunda hicret eden, sonra öldürülen veya ölen kimseye elbette Allah, güzel bir rızık verecektir. Şüphesiz ki Allah, (evet) O, rızık verenlerin en hayırlısıdır." [7]

"Ey iman eden kullarım! Hiç şüphesiz benim arzım geniştir. (Dininizi yaşayamadığınız yerden hicret edin.) Yalnızca bana ibadet/kulluk edin." [8]

Muhacir Kimdir?

Allah'ı ve Resûlü'nü tercih edip basit ve geçici dünya metaına aldanmayandır.

Muhacir günahları ve hataları terk edip nefsini ıslaha koyulan kimsedir.

Muhacir, şeytanın, nefsinin, çevresinin, evlad-u iyalinin isteklerini İslam davetine yapacağı hizmetlere engel kılmadan istikamet üzere yoluna devam edendir.

Muhacir, şirkin bütün çeşit ve şekillerini, küfrün ve tuğyanın suret değiştirerek sağdan yanaşmasını batıl bilerek yüz çeviren ve batıla karşı mücahede bayrağını çekendir.

Muhacir, şirke davet edildiğinde *"Sizden ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerinizden uzaklaşıyor, yalnız Rabbime ibadet ediyorum."* diyerek hanif bir Müslim olarak tevhide yönelendir.

Muhacir, fuhşiyatı, fuhşiyatın ortamlarını, açık ve kapalısını, her türlü günah ve haksızlığı terk edip teberri ederek yegâne yaratanına yönelen, taatle kalbini mamur eden kimsedir.

Muhacir, farklı hiçbir niyeti olmaksızın her türlü münkeratı sadece Allah için terk edendir.

Muhacir, kazanacağı bir dünyalık veya evleneceği bir kadına değil, sadece Allah'a ve Resûlü'ne hicret eden, sadece Allah için hicret eden, amelini ifsat edecek her türlü suiniyetten kaçınan kimsedir.

Muhacir, hayatında olmazsa olmazı sadece dini olan, hiçbir metaı, dünyanın geçici ve aldatıcı süsünü dinine tercih etmeyen, istikamet üzere kulluk bilinci ile yolculuğuna devam eden sadık kimsedir.

Muhacir, küfür yurdunu, küfür yurdunun batıl ile bulanmış topraklarını dinine tercih etmeden, süs, ziynet ve rahatlığın ayağını kaydıramayacağı kadar sağlam bir iman ile Rabbini tevhid eden ve münadinin *"izin verilmiştir"* sözünü işittiğinde tıpkı Mekke'sini terk edip Medine topraklarına yönelen ashap gibi İslam yurduna gözünü kırpmadan gidebilecek olandır.

▫ ▫ ▫

Hicret sözde basit olabilir ama amelde zor olduğu unutulmamalıdır. Mekke azgınlarının elinde tatmadığı eziyet kalmayan onca muslim sıra hicrete geldiğinde duraksamış, geri kalmışlardı. O halde günahkâr olan nefislere güvenmek yerine nefislerimizin velisi ve mevlası olan Allah'a iltica etmeli, nefislerimizin şer ve tuzaklarından, şeytanların yaldızlanmış vesveselerinden bizi muhafaza etmesini El-Hayy ve El-Kayyum olan Allah'tan istemeliyiz.

Allah'ım, İslam dininin her merhalesinde hayırlarda yarışan öncüler olmayı, vesvese ve hevadan korunmuş muhlis kullarından olmayı senden istiyoruz. Bedenlerimizin, nefislerimizin, bilcümle kâinatın Malik'i sensin.

Allah'a hamd olsun.

6. 16/Nahl, 110
7. 22/Hac, 58
8. 29/Ankebût, 56

Şeyhu'l İslâm İbni Teymiyye'den Vasiyet

Bedirhan EREN

Resûlullah'ın dinde aşırıya gideceklerini haber verdiği Haricilerin ve Rafızilerin sapkınlıklarına da kitapta yer yer değinilmiştir. Ayrıca salih kişiler hakkında aşırıya giden insanların Allah'a yalvarıp; O'ndan subhanehu ve teâlâ yardım, rahmet ve mağfiret istedikleri gibi salih insanlara kutsiyet atfetmelerinin en büyük günah olan şirk olduğunu, dinin başı ve esası olan tevhidin gerçekleştirilmesi için insanların sadece tek olan Allah'a kulluk etmelerinin gerekli ve şart olduğu vurgulanır.

Kitabın Künyesi

Kitabın Adı: Şeyhu'l İslam İbni Teymiyye'den Vasiyet

Kitabın Yazarı: İbni Teymiyye

Yayınevi: İ'tisam

Basım Tarihi: Kasım 2018

Basım Yeri: İstanbul

Sayfa Sayısı: 118

Cilt/Kâğıt: Karton Kapak/Kitap Kâğıdı

Yazara Dair

Ş**eyhu'l İslam** ve **Takiyuddin** lakaplarıyla meşhur Ebu'l Abbas Ahmed İbni Teymiyye, günümüz Urfa (Rıha) sınırları içerisinde bulunan Harran'da hicri 661 (m. 1263) yılında doğmuştur. Moğolların İslam beldelerine yönelik geniş çaplı saldırı ve işgal seferleri sebebiyle henüz yedi sekiz yaşlarındayken ailesiyle birlikte Şam'a göç etmek zorunda kaldılar. Babası **Abdulhalim**, dedesi meşhur Hanbeli fakihi **Mecduddin b. Teymiyye**'dir. Şeyhu'l İslam İbni Teymiyye, Hanbeli mezhebine mensup ilim ve takva

Moğol işgaline karşı yapılan savaşta en ön saflarda çarpışmış, hatta öncesinde liderleri olan Kazan'a gidip onu uyarmış, onlar ise bu saldırılardan vazgeçmeyince Şeyhulislam'ın öncülüğünde Şam mücahitleri şiddetli bir mukavemetle onları hezimete uğratmışlardır. Böylelikle o, kendinden sonra gelen ilim ehline Resûlullah'ın sallallahu aleyhi ve sellem unutulan bu azim sünnetini yani cihadı yeniden hatırlatmıştır.

ehli bir ailede yetişmiştir. İmam Zehebi'nin belirttiğine göre o, henüz on dokuz yaşındayken fetva verebilecek ilmî yeterliliğe ulaşmış idi.

Çağdaşlarını taaccübe sevk eden müthiş bir zekâ sahibi, kerim ve zahid bir zat olan İbni Teymiyye aynı zamanda şecaat sahibi, mert ve sabırlı idi. Moğol işgaline karşı yapılan savaşta en ön saflarda çarpışmış, hatta öncesinde liderleri olan Kazan'a gidip onu uyarmış, onlar ise bu saldırılardan vazgeçmeyince Şeyhulislam'ın öncülüğünde Şam mücahitleri şiddetli bir mukavemetle onları hezimete uğratmışlardır. Böylelikle o, kendinden sonra gelen ilim ehline Resûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* unutulan bu azim sünnetini yani cihadı yeniden hatırlatmıştır.

Hayatının yaklaşık tamamını tedris, tedvin, ilm-i seyahat, cihad, davet ve halvet ile geçiren imam, muarızlarının entrikaları sonucu zindan imtihanından da nasibini almıştır. Zindana götürülürken sarf ettiği şu anlamlı sözler onu kıskanan çevrelerin kalbine saplanmış zehirli bir ok gibidir:

"Düşmanlarım bana ne yapabilir ki! Benim cennetim gönlümdedir. Nereye gidersem o benimledir. Hapsedilmem halvet, öldürülmem şehadet ve sürgün edilmem ise seyahattir."

İlmî tedrisat, davet, cihad ve zindan mihnetiyle geçen uzun yıllar İbni Teymiyye'yi evlenip bir aile sahibi olmasına mani olmuştur. İmam İbni Teymiyye altmış yedi yaşındayken, tutuklu bulunduğu Şam kalesi zindanında vefat etmiştir.

Bıraktığı eserler ise yüzlerce olup aynı zamanda **İbni Kayyım, İbni Kesir, İmam Zehebi, İmam Muflih, İmam Bezzar, İmam Mizzi** ve **Hâfız b. Abdulhâdi** gibi büyük âlimler yetiştirmiştir.

Allah'ın rahmeti ve mağfireti faziletli Şeyh İmam İbni Teymiyye'nin üzerine olsun.

İlim, Dirayet, Davet, Nasihat ve Vasiyet

Kitabın başlığına bakıldığında sanki imam İbni Teymiyye vefat etmeden önce ailesine, ilim ehline ya da İslam ümmetine bir vasiyet bırakmış gibi anlaşılır. Hâlbuki kitapta Ebu'l Kâsım el-Mağribi adındaki bir şahsın Ebu'l Abbas Ahmed b. Teymiyye'ye gelip kendisinden *"Bana içerisinde dinimin ve dünyamın salahı bulunan bir vasiyetle nasihat et!"* talebi üzerine İbni Teymiyye Ebu'l Kâsım el-Mağribi'nin şahsında tüm İslam ümmetine de hitap edecek ilmi bir yazı kaleme alır ki, bu yazı İbni Teymiyye'nin en büyük eseri olan *"Mecmuu'l Fetavâ"* dan alınıp müstakil bir eser hâlinde okuyucuların istifadesine sunulmuştur. Kitap *"Vasiyyetu's Suğra"* ve *"Vasiyyetu'l Kubrâ"* olmak üzere iki genel başlık ve birkaç ayrı fasıldan oluşur.

İbni Teymiyye kitabın ilk bölümünde en hayırlı vasiyetin Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* ve Resûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* vasiyeti olan ittekullah (Allah'tan ittika etmek) olduğunu dile getirerek, tafsilata girmeden kısa ve özlü bir şekilde bu konuyu işler. Allah'ın emirleri ve nehiyleri karşısında kulların her ne kadar Allah'ın hoşnutluğunu gözetseler de günah işlemekten kurtulamayacakları ve bunun kaçınılmaz olduğunu vurgulayıp bu durumda mümin kulun takip etmesi gereken usûlü açıklar. Kitabın bu ilk kısmında üzerinde durduğu bir diğer mühim konu ise farzlardan sonra bir kul için en faydalı ibadetlerin neler olduğunu zikreder.

Kitabın Vasıyyetu'l Kubrâ bölümü ise Adiy b. Musâfir cemaatına mensup olanlara bir mektup mahiyetindedir. Bu mektubunda kitabın yazarı son şeriat olan İslam dininin özelliklerini tevhid, Resûlullah'a *sallallahu aleyhi ve sellem* ittiba ve icma maddeleri altında sıralayıp açıklar. Buradan hareketle tahrife ve tebdile uğramış Yahudi ve Hristiyanlığın ve dinde aşırıya giden bidat ehli Rafızîler karşısında Ehl-i Sünnet ve'l Cemaat'in faziletine ve itikadına dair Kur'an ve Sünnet'ten deliller ışığında görüşlerini dile getirir.

Kitabın geri kalan fasıllarında İslam dininin vasat oluşu, onda ifratın ve tefritin müminleri de okun yaydan çıkması gibi iman dairesinden çıkarabileceği nitekim Resûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* dinde aşırıya gideceklerini haber verdiği Haricilerin ve Rafızilerin sapkınlıklarına da kitapta yer yer değinilmiştir. Ayrıca salih kişiler hakkında aşırıya giden insanların Allah'a yalvarıp; O'ndan *subhanehu ve teâlâ* yardım, rahmet ve mağfiret istedikleri gibi salih insanlara kutsiyet atfetmelerinin en büyük günah olan şirk olduğunu, dinin başı ve esası olan tevhidin gerçekleştirilmesi için insanların sadece tek olan Allah'a kulluk etmelerinin gerekli ve şart olduğu vurgulanır.

Kitabın ileriki bölümlerinde Allah Resûlü'nün gözdesi olan sahabilerin faziletine, onlara karşı müminlerin nasıl bir tavır takınmaları gerektiğine ve onlar arasındaki ihtilafın içtihad farklılığı sebebiyle olduğuna, ehlibeytin gözetilmesi gereken hak ve hukuklarının bulunduğuna dair nakiller bulunur. İslam tarihinde vuku bulan ve Müslim gönüllerde derin yaralar açan Hüseyin'in *radiyallahu anh* şehit edilmesiyle son bulan Kerbela faciasının arka planında yatan gerçekleri ve olayın müsebbibi olan Yezid b. Muaviye'nin genel kabul gören görüşlerin aksine kişiliğiyle ilgili bazı anekdotlar aktarılır. Yezid b. Muaviye'nin, Hüseyin'in şehit edilmesinde etkisi olup olmadığı, olayın gerçekleşmesinden sonra ehlibeytten hayatta kalanlara karşı tutumu, Medine'yi kuşatması ve Harre Vakası da dahil olmak üzere onun döneminde gerçekleşen bu gibi olaylar da göz önünde bulundurulduğunda, müminlerin Yezid'e karşı tutumlarının nasıl olması gerektiği hakkında bir fikir verir.

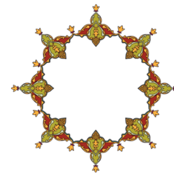
Kitabın son kısmında İbni Teymiyye *rahimehullah*, Allah'ın bizi Kur'an'da Müslim, mümin ve Allah'ın kulları olarak nitelendirdiğini, bir mezhebe nispet veya cahilî bir toplumda ayırdedici bir sıfatla maruf olmanın tecviziyle beraber kişilerin Şafiî veya Hanbeli isimleri ile imtihan edilmesinin doğru olmadığını, Allah katında üstünlüğün takva ile olacağı, bu yüzden tevhid ve sünnet ümmeti arasındaki tefrika ve ihtilaftan mutlaka sakınılması gerektiğini vurgular. Ayetler ve hadis-i şerifler ışığında müminlerin birbirlerinin dostu olduğu hakikati üzerinde önemle durur.

Yazar, ümmet arasındaki tefrikanın sebeplerinin başında insanların dinden olmayan birtakım şeyleri ihdas ederek tevhid ve sünnetten yüz çevirmeleri, bazı şeyhler ile halk nazarında *"veli"* olarak maruf ve meşhur olmuş (ölü veya hayatta olan) kişilerin cahil kitleler tarafından Allah'ı seviyorlarmış gibi sevmeleri, rızkı, yardımı ve hidayeti onlardan bekleyip onları Peygamber'in önüne geçirmeleri, insanların Allah'ın emrettiği şeyleri terk etmeleri ve buna benzer diğer sapkınlıkların tevhidi/itikadı bozan unsurlar olduğunu açıklar. Tüm bu sapmalar sebebiyle ümmetin arasına kin ve düşmanlık girmiş ve dağılıp parçalanmış oldukları tespitinde bulunur.

"Bu ümmet içerisinde bulunan âlimlerin, şeyhlerin, emir sahipleri ve büyüklerin ayrılığa düşüp hiziplere ayrılması; netice itibariyle düşmanların bu ümmete musallat olmasını gerektiren bir husustur. Bu ise onların başına Allah ve Resûlü'nden yüz çevirerek amel etmeyi terk etmeleri yüzünden gelecektir."

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun. Vasiyet meselesine gelince akledip ittiba eden bir kimse için Allah ve Resûlü'nün vasiyetinden daha faydalı hiçbir vasiyet bilmemekteyim. Allah şöyle buyurmuştur:

'Andolsun ki sizden önce kendilerine Kitap verilenlere ve size Allah'tan sakınmanızı tavsiye ettik.' " [1]

1. 4/Nîsa, 131

SOSYAL MEDYA

HESAPLARIMIZI

TAKİP ETMEYİ UNUTMAYIN!

www.**tevhiddersleri**.tv

/Tevhid_Dersleri /tevhidderslerivideo

/tevhidderslerivideo

tevhid dergisi

www.**tevhiddergisi**.net

/Tevhid__Dergisi /tevhiddergisitv

/tevhiddergisiresmi

EBU HANZALA HOCA

www.**ebuhanzala.**kim

/_ebuhanzalahoca

/ebuhanzalahocavideo

www.**tevhidigundem**.biz

/Tevhidi_gundem

/tevhidigundem1

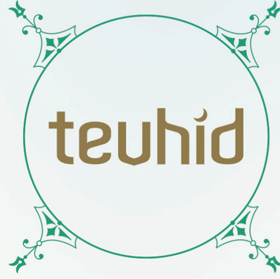

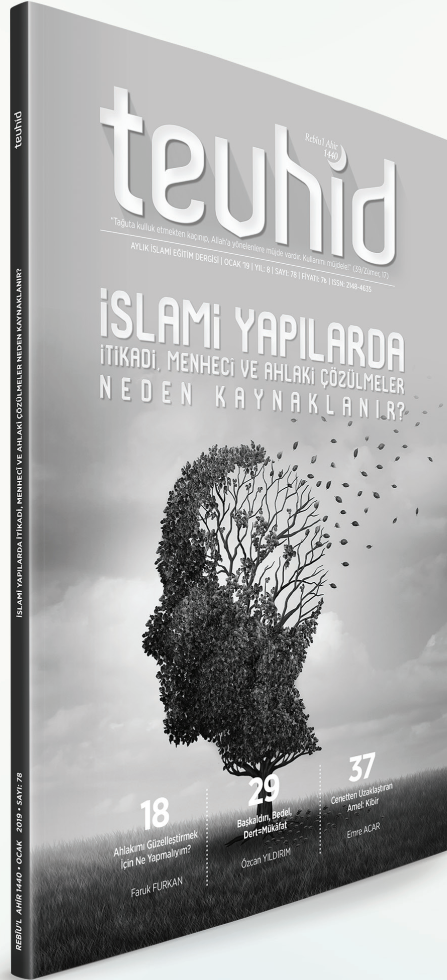
www.**tevhidmeali**.com

/tevhidmeali /tevhidmeali

/tevhidmeali

“Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı Müjdele!”
(39/Zümer, 17)

MOBİL UYGULAMA

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİDİ GÜNDEM

RADYO TEVHİD

